

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági matematika I.				Kódja:	GT_ANGL001-17	
	angolul:	Calculus for Economics I.						
Felelős oktatási egység:		Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali						Kollokvium	5	Magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szőke Szilvia			beosztása:	Adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A felsőbb matematika alapjainak megismertetése, biztos alap nyújtása a különböző gazdasági és statisztikai tárgyak elsajátításához. Az órákon elhangzott tananyag elsajátítása olyan szinten, hogy gyakorlati problémák kezelése lehetővé váljon.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A kurzus folyamán megtanulják az alapvető összefüggéseket, amik szükségesek a közgazdasági ismeretek elsajátításához és a statisztikai elemzési módszerekhez.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elmélet és módszerek gyakorlati alkalmazásával képesek lesznek a hallgatók rendszerezni, elemezni, önállóan következtetéseket levonni.								
<i>Attitűd:</i>								
Az újszerű megoldások értékelésével fejlesztjük az önálló és egyéni problémamegoldást. A gyakorlati példák, az alkalmazási területek megmutatása a szakmai ismeretekre és módszerekre való nyitottságot hivatott növelni.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Erős módszertani alapozással, gyakorlatias problémamegoldás gyakorlásával biztos alapozást adunk a későbbi módszertani tanulmányokhoz, hogy felelősséget tudjon vállalni a hallgató az önálló elemző munkák készítésével kapcsolatban.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Matematikai analízis: függvények, határértékszámítás, differenciálszámítás és integrálszámítás.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Elsősorban tanári magyarázat, illetve lehetőség szerint minél több önálló feladatmegoldás jellemzi az órákat.								
Értékelés								
A félév kollokviummal zárul, formája: írásbeli. Az elégséges jegyhez az elérhető pontszám legalább 50%-a kell. Amennyiben a járványügyi rendelkezések csak az online vizsgát teszik lehetővé, a vizsgán legalább 60%-ot kell az elégségeshez teljesíteni. Meg nem engedett segédeszköz használata következményeképpen a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban megfogalmazottakon túl, a továbbiakban csak szóban vizsgázhat a hallgató.								
Kötelező szakirodalom:								
Sydseater – Hammond: Matematika közgazdászoknak (Aula kiadó) ISBN: 963 9478 56 3								
A kari honlapon hétről hétre elhelyezett előadásjegyzet, kézirat								
Ajánlott szakirodalom:								
Denkinder – Gyurkó: Analízis gyakorlatok Tankönyvkiadó. ISBN: 963 17 9667 1								
Drimba – Farkas – Katona – Kovács – Szőke: Gazdasági matematika és alkalmazott matematikai példatár I. (Egyetemi jegyzet)								

Farkas: Differenciálszámítás (Gyakorlati jegyzet)

Obádovics: Felsőbb matematikai feladatgyűjtemény. Scolar Kiadó, ISBN 963 9193 72 0

Kézi Csaba Gábor: Differenciál- és integrálszámítás gazdasági alkalmazással 2018. Debreceni Egyetem, Műszaki Kar. ISBN 978-963-490-005-4

Konzultációkra bontott tematika

1. (5 óra)	Halmaz fogalma, műveletek halmazokkal. Nevezetes számhalmazok. Inverz és összetett függvény fogalma. Az egyváltozós valós függvények jellemzői (korlátosság, monotonitás, szélsőérték, konvexitás, inflexiós pont, párosság, periodicitás). Egyváltozós valós függvények osztályozása. Algebrai, transzcendens és egyéb nevezetes függvények fogalma, grafikonja, jellemzői.
	TE* Középiskolai ismeretek összefoglalása, ismétlése. A függvényekkel kapcsolatos gyakorlati alkalmazások megismerése, függvénytranszformációk értelmezése, feladatmegoldás.
3. (5 óra)	Egyváltozós függvények határértéke és határértékszámítási tételei. Egyváltozós függvények folytonosságának fogalma. Egyváltozós valós függvény differencia- és differenciálhányadosa. Elemi függvények differenciálhányados függvényei. A differenciálhatóság és a folytonosság kapcsolata. A deriválás általános szabályai. Magasabbrendű deriváltak fogalma.
	TE A határérték fogalmának bevezetése, elmélyítése. A határérték fogalmának kiterjesztése függvényekre. A differenciálhányados fogalmának megtanulása, a deriválási szabályok gyakorlása, feladatmegoldás.
5. (5 óra)	A differenciálszámítás alkalmazásai: monotonitás, szélsőérték, inflexiós pont, konvexitás meghatározása. Teljes függvényvizsgálat lépései. L'Hospital-szabály. Elaszticitás fogalma, meghatározása, alkalmazása. Szöveges szélsőérték feladatok megoldása.
	TE A differenciálszámítás alkalmazása a gyakorlatban.
7. (5 óra)	Egyváltozós valós függvények határozatlan integrálja. Integrálási szabályok. Helyettesítéses és parciális integrálás. Egyváltozós valós függvények határozott integrálja. A Newton-Leibniz-formula. Az integrálszámítás alkalmazásai. Matematikai szoftverek, internetes matematikai oldalak (pl. www.wolframalpha.com).
	TE Az integrál fogalmának elsajátítása, az integrálási szabályok gyakorlása, területszámítási problémák gyakorlása, a határozott integrál alkalmazása a valószínűségszámításban. Térfogatszámítási alkalmazások megismerése, feladatmegoldás.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti informatika				Kódja:	GT_ANGL007-17	
	angolul:	Business informatics						
Felelős oktatási egység:		Módszertani- és Üzleti Digitalizáció Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szilágyi Róbert			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A hallgatóknak előképzettségüktől függetlenül készség szinten el kell sajátítani azokat az informatikai ismereteket, amelyek a további tanulmányaikban felhasználhatók, illetve egy felsőfokú végzettséggel rendelkező szakember gyakorlati munkájában szükségesek lehetnek. Azaz interneten fellelhető ismereteket össze tudják gyűjteni, és ezek felhasználásával, valamint az Office programcsomag használatával képesek legyenek komplex feladataik megoldására is. A képzés alapján alkalmazás orientált, számos gyakorlati feladat megoldásával.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<p><i>Tudás:</i> Birtokában van a legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve problémamegoldási módszereknek.</p> <p><i>Képesség:</i> Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad.</p> <p><i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, szakmai ismeretekre és módszertanokra.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>Táblázatkezelő rendszerek elemei (függvények, diagramok, sorbarendezések és kimutatások stb.). Adatbáziskezelőrendszerek elemei (adatbázisok, táblák, lekérdezések, űrlapok és jelentések készítése, kezelése). Kimutatáskészítés, bevezetés az adatvizualizációba.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>A hallgatók az előadásokon elsajátíthatják azokat az elméleti alapokat, amelyek a gyakorlaton bemutatásra kerülő feladatok megoldásaihoz szükségesek. Az előadásokon prezentáció formájában kapják a hallgatók az ismereteket, a gyakorlatokon pedig a táblázatkezelő és adatbáziskezelő rendszerek elemeivel, illetve használatával ismerkednek meg.</p>								
Értékelés								
<p>A félév gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlat a jegy 70%-t, az elmélet pedig a jegy 30%-t teszi ki. A félév végén gyakorlati és teszt jellegű elméleti ZH-ra kerül sor. A gyakorlatokon elkészített feladatokat az e-learning rendszerbe fel kell tölteni. A Zh-k pontszáma: 30 pont elmélet, 70 pont gyakorlat.</p> <p>Az összesített pontszám alapján a jegy kialakítása az alábbiak szerint történik:</p> <p>0 - 60 elégtelen, 61 - 70 elégséges, 71 - 80 közepes, 81 - 90 jó, 91 - 100 jeles.</p>								
Kötelező szakirodalom:								

Tanszéki szerzői kollektíva: Üzleti informatika, elektronikus jegyzet, 2011.
 Herdon Miklós-Rózsa Tünde: Információs rendszerek az agrárgazdaságban. Szaktudás Kiadó Ház, 2011.
 Raffai Mária: Az információ, Szerep, hatás, információmenedzsment, Palatia, 2006
 Továbbá az előadáson és a gyakorlaton elhangzottak.

Ajánlott szakirodalom:

R. Elmasri – S. B. Navathe: Fundamentals of Database Systems, Addison Wesley, 2004.
 Molnár Bálint: Bevezetés a rendszerelemzésbe, A rendszerszervezés alapjai, Műszaki Könyvkiadó, 2002
 Date, J. C.: An Introduction to Database Systems, Addison Wesley, 2004
 Reese, G., Yarger, R. J., King, T.: A MySQL kezelése és használata, Kossuth Kiadó, 2003.

Heti bontott tematika	
1.	E: Információ, rendszer (adat, információ, tudás, rendszer, rendszerkategóriák, rendszerszemléletű megközelítés) Gy: Táblázatkezelő rendszer használat: hivatkozások, összegző függvények (SZUM, DARAB, MIN, MAX, ÁTLAG) TE: A hallgató ismeri a különböző adattípusokat és az Excel különböző alap funkcióit.
3.	Gy: Táblázatkezelő rendszer használat: Feltételes kifejezések, logikai operátorok alkalmazása (HA, ÉS, VAGY); Keresőfüggvények: (VKERES, FKERES, INDEX, HOL.VAN) TE: Ismeri és alkalmazni tudja a strukturált hivatkozást
5.	E: Bevezetés az adat-vezérelt döntéshozatalba Gy: Táblázatkezelő rendszer használat: Adatbázisfüggvények, tömbfüggvények, feltételes függvények TE: Haladó összetett függvény használat
7.	Gy: Táblázatkezelő rendszer használat: Adattisztítás, eltérő formátumok (csv, txt) importálása, feltételes formázás, diagramkészítés. TE: Képes adatimportálásra, diagramkészítésre
9.	E: Adatbázisrendszer (egy általános adatbázis rendszer architektúrája, az adatbázistervezés szintjei, adatfüggetlenség); SQL, noSQL Gy: Táblázatkezelő rendszer használat: Kimutatáskészítés alapjai TE: Bevezetés a kimutatáskészítésbe
11.	Gy: Excel Beszámoló (alap, haladó függvények, adattisztítás, diagramkészítés) TE Számonkérés
13.	E: Adatvizualizáció Gy: Többtáblás kimutatás készítés, relációk kialakítása, vezetői kérdések megválaszolása TE: Logikai adatmodell kialakítása, kimutatáskészítés
15.	Gy: Adatbázis lekérdezési lehetőségek (QBE rács, SQL) TE: Reláció adatmodell megismerése
17.	E: Rendszerelméleti alapok Gy: Kimutatáskészítés projektfeladat TE: Jelentéskészítés, kifejezések, műveletek használata.
19.	Gy: Bevezetés Python Matplotlib használatába TE: Haladó kimutatáskészítés
21.	E: Cloud computing, mobil Internet, adatbiztonság Gy: Időszaki jelentések készítése, üzleti intelligencia, PowerBI desktop TE: Bevezetés az üzleti intelligenciába
23.	Gy: PowerBI desktop feladat TE: Minta adatok feldolgozása
25.	E: Üzleti Intelligencia, Data Science Gy: Komplex számonkérés (adatimport, adattisztítás, elemzés, kimutatáskészítés) TE Számonkérés
27.	Gy: BI megoldások, haladó adatelemzés

TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	bevezetés a közgazdaságtanba				Kódja:	GT_ANGL002-17	
	angolul:	Introduction to Economics						
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Ökonómia Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Czeglédi Pál			beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a közgazdasági szemléletmód legalapvetőbb sajátosságait, illetve a közgazdasági elemzés fő alkalmazási területeit. A kurzus végére a hallgatóknak tisztában kell lenniük a mikro- és a makroökonómia legfontosabb alapfogalmaival, és képesnek kell lenniük arra, hogy az alapvető elemzési eszközöket egyszerű problémák megoldása során alkalmazzák.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A félév első fele az alapelvekre és a mikroökonómia alapfogalmakra koncentrál, a második fele pedig a leglényegesebb makroökonómiai mutatókra és összefüggésekre. A közgazdaságtan tárgyának és módszerének, illetve alapelveinek áttekintése után a kereslet és kínálat modellje s annak alkalmazása következik. A makroökonómiai mutatók közül a GDP és az árindexek kapnak hangsúlyt, illetve a gazdasági növekedés stilizált tényeiről, a munkapiaccal és a pénzzel kapcsolatos alapfogalmakról is szó van egy-egy előadásban.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás diák használatával, néhány számolási példa megoldásával.								
Értékelés								
A vizsga (online) írásbeli. A vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint: 0 – 50% – elégtelen 50,01% – 64,00% – elégséges 64,01% – 76,00% – közepes 76,01% – 87,00% – jó 87,01% – 100% – jeles								
Kötelező szakirodalom:								
Mankiw, G. N. (2011): <i>A közgazdaságtan alapjai</i> . Osiris, Budapest. ISBN:978 963 276 208 1								
Ajánlott szakirodalom:								
Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): <i>A közgazdasági gondolkodás alapjai</i> . Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN:963-19-3445-4								
Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): <i>A közgazdasági gondolkodás alapjai. Munkafüzet</i> . Nemzeti								

Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN: 963 19 4106 X

Levitt, S. D. – Dubner, S. J. (2007): *Lökönómia. Egy kóbor közgazdász a dolgok mögé néz.* Európa Könyvkiadó, Budapest. ISBN: 978-963-07-8267-8

Tematika		
	téma	tananyag
5 óra	A közgazdaságtan alapvető kérdései és módszere	Mankiw 24-27. o.
	TE*: A közgazdaságtan tudomány és társadalomtudomány voltának megértése	
	A közgazdaságtan tíz alapelve I	Mankiw 3-23. o.
	TE: A racionális viselkedés alapfogalmainak ismerete	
	A közgazdaságtan tíz alapelve II	Mankiw 3-23. o.
	TE: A piac együttműködésként való értelmezése, a láthatatlan kéz metafora megértése	
	A termelési lehetőségek határa, alternatív költségek	Mankiw 29-32. o.
	TE: Az alternatív költség grafikus értelmezése	
	Hogyan működnek a piacok? I	Mankiw 75-101. o.
	TE: A keresleti és a kínálati görbe koncepciójának megértése	
	Hogyan működnek a piacok? II	Mankiw 75-101. o.
	TE: Az egyensúlyi ár és mennyiség értelmezése, komparatív statika	
	Kínálat, kereslet és kormányzati intézkedések	Mankiw 126-135. o.
TE: Az árszabályozás hatásainak értelmezése		
5 óra	A nemzeti jövedelem mérése I	Mankiw 349-372. o.
	TE: A nominális és a reál GDP koncepciójának megértése	
	A nemzeti jövedelem mérése II	Mankiw 349-372. o.
	TE: A nominális és a reál GDP koncepciójának megértése	
	A megélhetési költségek mérése	Mankiw 373-391. o.
	TE: Az infláció és az árszínvonal jelentése, GDP-deflátor és a fogyasztói árindex megismerése	
	Termelés és gazdasági növekedés	Mankiw 395-422. o.
	TE: A gazdasági növekedés (az országok közötti jövedelemkülönbségek) stilizált tényeinek ismerete	
	A pénz jelentősége és funkciói	Mankiw 493-504. o.
	TE: A pénz definíciója a pénzhasználat jelentőségének megértése	
	Munkanélküliség	Mankiw 465-492. o.
	TE: A munkapiaccal kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása	
	Összefoglalás	
TE: A félév során tárgyalt témák kapcsolódási pontjainak megértése		

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Vállalatgazdaságtan				Kódjai:	GT_ANGL003-17, GT_ANGLS003-17
		angolul:	Managerial Economics					
2024/25								
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem, Gazdálkodástudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. habil. Madai Hajnalka		beosztása:	habil. egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	-		beosztása	-
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> • megismerkedjenek a vállalati gazdaságtan területeivel, erőforrásaival, általános menedzsment feladatokkal, úgymint tervezés, emberi erőforrás- és készlet-gazdálkodás, beruházások értékelése. • A tantárgy feladata továbbá, hogy a hallgatók tisztában legyenek a vállalkozások fogalmával, csoportosításukkal, a hozzájuk kötődő alapvető gazdasági ismeretekkel, a termelő- és szolgáltató-rendszerek hatékony működtetésének módszereivel. 								

Tanulás eredmények, kompetenciák: a hallgató*Tudás:*

A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalat működtetésének módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat, megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A vállalkozások működése, alapítása, tervezése, 2, A vállalkozások erőforrásai és értékelésük 3. Értékteremtő folyamatok menedzsmentje. A tantárgy révén a hallgató megismeri a menedzsment legfontosabb feladatait, döntési kompetenciáit.

Képesség:

Legyen tisztában a menedzsment alapfunkcióival, a vállalkozások működtetésének feltételeivel.

Ismerje az erőforrásokat és ezek értékelésének összefüggéseit.

Értse az értéktermelő folyamatok és a menedzsment kapcsolatát.

Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti- és a menedzsment kérdésköreinek bővítésére.

Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. iparági fejlesztésekben, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő gazdálkodástudományi tudás birtokában a végzés után megfelelően értelmezni és értékelni tudja a menedzsment feladatait, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.

Autonómia és felelősség:

A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.

A kurzus tartalma, témakörei

A Vállalat és a vállalkozás fogalma, csoportosításuk, a stock és a flow folyamatok, a termelési érték, a termelési költség a jövedelem és kategóriái, a hatékonyság és annak mérése. A befektetett eszközök, a befektetések és a beruházás sajátosságai, beruházás-gazdaságossági számítások, gazdálkodás forgóeszközökkel, a készletgazdálkodás és a logisztikai rendszerek, az értéktermelő folyamatok menedzsmentje, a termelés és a szolgáltatás sajátosságai. Az emberi erőforrás gazdálkodás kérdései, területei, feladatai. A tervezés és az üzleti tervezés kapcsolata, a tervek csoportosítása, típusai, a tervezés eszközei.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadásokon és gyakorlatokon keresztül, projekt alapú tanulás

Értékelés

A levelező tagozatos hallgatóknak az előadásokon és a gyakorlatokon való részvétel ajánlott. A vizsgáztatás a vizsgaidőszakban írásbeli formában kerül megoldásra, ami alapján a hallgatók kollokviumi jegyet kapnak.

A jegyek kialakítása:

0 - 59% - elégtelen (1)

60 – 69% - elégséges (2)

70 – 79% - közepes (3)

80 – 89% - jó (4)

90 – 100% - jeles (5)

Kötelező irodalom:

1. Chikán A.: Vállalatgazdaságtan, Aula Kiadó, Budapest, 2010.
2. Nábrádi A.: Vállalkozási ismeretek, Debreceni Egyetem, 2015. ISBN 978-963-12-3048-2

Ajánlott szakirodalom:

1. Nábrádi A. – Pupos T. – Takácsné Gy. K.: Üzemtan I. Szaktudás Kiadóház, Budapest 2008.
2. Pupos Tibor et al: Termelés- és szolgáltatás menedzsment. Pannon Egyetem, Georgikon Kar, Keszthely, 2011.
3. Felföldi J. – Nábrádi A. – Szűcs I.: Korszerű Farmmenedzsment, Szaktudás Kiadó, Budapest, 2013.

Levelezős hallgatók (Debrecen):

Hét	Előadás (téma)	Gyakorlat/szeminárium
10 óra	A vállalat, a vállalkozás sajátosságai, Flow folyamatok: Alapfogalmak TÉ, TK, Önköltség, Jövedelem, Hatékonyság, Alapfogalmi számítások, Stock alapfogalmak: Befektetett eszközök, Beruházás gazdaságossági számítások, Forgóeszközök, Alapfogalmi számítások, Értéktermelő folyamatok menedzsmentje: termelés és szolgáltatás, Emberi erőforrás gazdálkodás, Vállalati tervezés, Stratégiai tervezés	-
10 óra	-	A TÉ számítása, TK és számítása, önköltség, jövedelem számítások, A jövedelem és hatékonyság, fedezeti pont, értékcsökkenés, Beruházás-gazdaságossági számítások, Forgóeszköz gazdálkodási számítások, A termelés és szolgáltatás jellemzői, esettanulmányok, Komplex gazdasági számítások.

A tantárgy neve:	magyarul:	Számvitel I. (A számvitel alapjai)				Kódja:	GT_ANGL039-17	
	angolul:	Accounting						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Rózsa Attila			beosztása	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a vállalkozások számvitelének elméleti és gyakorlati alapjait.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Megfelelő ismeretek megszerzése a számviteli folyamatokra vonatkozóan.								
<i>Képesség:</i>								
A hallgató képessé válik a számviteli munkába való bekapcsolódásra.								
<i>Attitűd:</i>								
A kurzus sikeres teljesítéséhez a hallgatónak fogékonyra kell válnia a számviteli ismeretek iránt. A kurzus erősíti a hallgatók nyitottságát a számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, fokozza elkötelezettségüket.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A rendszerben gondolkodás képességének fejlesztése révén a hallgató alkalmas az önálló munkavégzésre, átlátja a számviteli munkához tartozó felelősségi köröket. Képes felelősséget vállalni munkájával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartásáért, tevékenysége következményeiért, javaslataiért, döntéseiért.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A tárgy megismerteti a hallgatókat a számvitel fogalmával, annak rendszerével, a számviteli munka szakaszaival, az egyes gazdasági események vagyona gyakorolt hatásával. Bemutatja a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg között fennálló kapcsolatot.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A szükséges elméleti ismeretek elsajátítása után a gyakorlati órákon feladatok megoldása.								
Értékelés								
A félévközi munka kollokviummal zárul.								
Az érdemjegy (100%) megszerzésének követelményei:								
• A félév során a gyakorlati és elméleti anyagából írásbeli vizsga sikeres (legalább 50%-os) megírása.								
A vizsga eredményei a következők szerint alakulnak:								
0-49% elégtelen								
50-69% elégséges								
70-79% közepes								
80-89% jó								
90-100% jeles								
Kötelező szakirodalom:								
<ul style="list-style-type: none"> Kozma András (2001): Vázlatok a számvitel tanuláshoz I. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, Kozma András (2001): Számviteli gyakorlatok I., Keletlombard Kft., Debrecen, Az előadásokon és szemináriumokon kiadott, illetve a kari honlapról letölthető anyagok. 								
Ajánlott szakirodalom:								

- Sztanó Imre (2022): A számvitel alapjai, Saldo kiadó, Budapest,
- Veress A- Siklósi Á-Sisa K-Török m. Zs (2021): Számvitel alapjai példatár, Perfekt, Budapest,
- dr. Siklósi Ágnes, dr. Veress Attila (2020): Gazdasági események kontírozása A-tól Z-ig, Perfekt, Budapest.

Konzultációs alkalmakra bontott tematika

1. alkalom (5 óra)	A félévi tantárgyi követelmények és feladatok ismertetése.
	TE* A hallgató megismeri a tantárgyi követelményeket, a félév közben elvégzendő feladatokat.
	A számvitel fogalma.
	TE A hallgató megismeri a számvitel fogalmát.
	A vállalkozó vagyona, a vagyoni kimutatása.
	TE A hallgató megismeri a vállalkozói vagyoni nyilvántartására szolgáló mérleg eszköz és forrás oldalának felépítését, megérti a felépítés logikáját.
2. alkalom (5 óra)	A gazdasági műveletek és hatásuk a vagyoni.
	TE A hallgató megismeri a gazdasági műveleteket, azok csoportosítási lehetőségeit, képes megállapítani az egyes gazdasági események hatását a vagyoni.
	Könyvviteli alapfogalmak.
	TE A hallgató megismeri a könyvviteli alapfogalmakat.
	A számviteli munka szakaszai (bizonylatok)
	TE A hallgató megismeri a számviteli munka szakaszait.
	A számviteli munka szakaszai (nyilvántartások, analitikus és szintetikus elszámolások)
TE A hallgató átlátja a számviteli munka folyamatait, képes a rendszerben való gondolkodásra.	
3. alkalom (5 óra)	Összefoglaló példa a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatok bemutatására.
	TE A hallgató felismeri, átlátja a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatokat.
	Újabb összefoglaló példa a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatok bemutatására.
	TE A hallgató egységes rendszerben látja a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatokat.
	Beszámolási és könyvviteli kötelezettség. A számviteli szolgáltatás.
	TE A hallgató megismeri a gazdálkodók beszámolási és könyvviteli kötelezettségét, valamint a számviteli szolgáltatásokat.
4. alkalom (5 óra)	A vállalkozások számvitelének szabályozása. A számviteli rendszer. A számviteli törvény.
	TE A hallgató részletesen megismeri a számviteli rendszert és annak szabályozását, annak jogi kereteit.
	A számviteli alapelvek, a számviteli politika. Beszámoló készítésről általában.
	TE Belátja a számviteli alapelveknek való megfelelés szükségességét, képessé válik számviteli politika összeállítására.
	Az ÁFA és az értékcsökkenés elszámolás lényege.
	TE A kurzus végére a hallgató komplex számviteli ismeretekkel rendelkezik, a megszerzett tudás átadására képesé válik.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti kommunikáció				Kódja:	GT_ANGL034-17 GT_ANGLS034-17	
	angolul:	Business Communication						
Felelős oktatási egység:		Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gy	3	magyar
Levelező	L	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Juhász Csilla			beosztása	habilitált egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		

A kurzus célja, hogy a hallgatók

a tantárgy keretében elsajátítsák az üzleti kommunikáció alapjait, szintjeit, modelljeit, alapformáit. Videó-felvételes szerepjátékok keretében átélhessék a kommunikációs kapcsolat létrehozását, megteremtését, a meggyőzés formai és tartalmi elemeit, az írásbeliség technikáit. Ezekkel felkészítve őket a munka világában rájuk váró feladatokra, megfelelő készségeket kialakítva bennük.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri és alkalmazza a kommunikációs formákat, a kommunikáció buktatóit, szabályszerűségeit.
- Ismeri a szóbeli és írásbeli kommunikációt a szakmai életben.

Képesség:

- Magas szinten dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
- Szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.

Attitűd:

- Elsajátítva a kommunikációs konfliktuskezelés lehetőségeit, megismerve ennek sikeres megvalósítását és a lehetséges kudarc tipizálható okait, azokat sikerrel alkalmazza.

Autonómia és felelősség:

- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Az üzleti kommunikáció alapjai, szintjei; Az üzleti kommunikáció modelljei, alapformái; A verbális kommunikáció szóban és írásban; A nonverbális kommunikáció; A kommunikációs kapcsolat létrehozása, megteremtése

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások tartása.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. Az elégségeshez 60-69,9%, a közepeshez 70-79,9%, a jóhoz 80-89,9% a jeleshez 90% feletti teljesítmény kell.

Kötelező szakirodalom:

Fodor L. – Kriskó E.: A hatékony kommunikáció alapjai. Noran Libro. Budapest 2014
e-könyv formában ISBN: 9786150000000, 2020

Neményiné Gyimesi I.: Hogyan kommunikáljunk tárgyalás közben? Akadémiai Kiadó Budapest, 2019

Hofmeister-Tóth Á.: Üzleti kommunikáció és tárgyalástechnika. Akadémiai Kiadó Budapest, 2013, <https://mersz.hu/hofmeister-toth-mitev-uzleti-kommunikacio-es-targyalastechnika> 2016

Pease, A.: Testbeszéd - Gondolatolvasás gesztusokból. Park Kiadó, Budapest 2017

Ajánlott szakirodalom:

Tchappeler, R. – Krogerus, M.: 44 kommunikációs modell – A hatékony önkifejezés és eredményes együttműködés könyve. E-könyv, HVG Kiadó, Budapest 2020

Szabó K.: Kommunikáció felsőfokon Kossuth Kiadó Budapest, 2009

Montágh I.: Figyelem vagy fegyelem? Holnap Kiadó Budapest, 2008

Nierenberg, G. – Calero, H.: Testbeszéd-kalauz. Bagolyvár Könyvkiadó Budapest, 1998

Wacha I.: A korszerű retorika alapjai I-II. Szemimpex Kiadó, Budapest 1996

Hetekre bontott tematika

1. előadás	Az üzleti kommunikáció alapjai Nonverbális kommunikáció az üzleti életben Verbális kommunikáció (szóbeliség)
	TE*: A hallgató elsajátítja az alábbiakat: a kommunikáció fogalma, csoportosítása, az üzleti kommunikáció modellje, folyamata Elsajátítja az alábbiakat: mi a nonverbális kommunikáció, hogyan csoportosítjuk, formái, térszabályozás Elsajátítja a nonverbális kifejezésmódok formáit, jellemzőit Szembesül az írásbeli kommunikáció sajátosságaival, elsajátítva azokat
3. előadás	Verbális kommunikáció, szóbeliség Zavarok az üzleti kommunikációban Hatékony üzleti kommunikáció A nemek, népek közötti kommunikációs különbségek
	TE: Megtanulja a szóbeli üzleti kommunikáció (megbeszélés, tárgyalás)

	sajátosságait, jellemzőit. Megtanulja, szembesül a kommunikációjára ható, abban előforduló zavarokkal. Megtanulja a kommunikációban rejlő kulturális különbségeket.
--	---

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Pénzügytan				Kódja:	GT_ANGL009-17	
	angolul:	Finance						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlat jegy	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Fazekas Balázs			beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>a pénzügytan tárgy keretein belül megismerkedjenek a pénzügyi rendszer és a pénzügyi gondolkodás alapjaival, az alapvető pénzügyi számításokkal. A kurzus feltételeit teljesítő Hallgatók képesek átlátni a pénzügyi és fizetési rendszer alapvető működését, a gyakorlatban alkalmazott pénzügyi tranzakciókat, valamint ismerni fogják a pénzügyi instrumentumok, a bankrendszer és a pénzügyi piacok működését.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Ismeri a pénzügy és a számvitel alapfogalmait, a pénzügyi termékeket és piacokat.								
Ismeri a pénzügyi és számviteli összefüggéseket								
Ismeri a pénzügyi, számviteli folyamatok tervezésének, szervezésének, irányításának, ellenőrzésének elméleti alapjait és gyakorlatát								
Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási, számviteli-adózási alrendszerét, a vállalati finanszírozás alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit is.								
<i>Képesség:</i>								
Képes finanszírozási döntésekre megértésére, éves számviteli beszámoló, pénzügyi kimutatások elkészítésére és elemzésére.								
Képes az alapvető gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására.								
<i>Attitűd:</i>								
Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően is.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A kurzus során a Hallgatók megismerik pénz funkcióit, valamint a pénz időértékének koncepcióját. Megismerik a Hallgatók a pénzügyi piacokat, valamint a pénzügyi közvetítő rendszer működési logikáját és kitüntetett szereplőit. A bankrendszer és a banki ügyletek is tárgyalásra kerülnek. A kurzus során tárgyalásra kerül a fizetési rendszer, a fizetési módok és azok hazai jellemzői. Bemutatásra kerülnek az értékpapír-piaci ismeretek. A félév zárásaként a tőzsde és a tőzsdei ügyletek kerülnek bemutatásra.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>A Hallgatók felkészüléséhez az előadásokon feldolgozott témák otthoni elsajátítása szükséges. Az elméleti anyag elsajátítását gyakorlati és számítási feladatok megoldásával segítjük. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%</p>								
Értékelés								

Oktatási anyagok:

A tárgy e-learning kurzusán a tárgy oktatói elérhetővé teszik az előadások és a szemináriumok anyagait. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%, így a jelen tematika 'kötelező szakirodalom' pontjában felsorolt oktatási anyagok közül az oktatók által megjelölt részek, feladatok képezik az önálló felkészülés alapjául szolgáló tananyagot.

Gyakorlati jegy megszerzésének feltétele:

Zárthelyi dolgozat megírásának lehetősége:

A tárgy gyakorlati jeggyel zárul. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 7. § (4) b) pont alapján a hallgatók zárthelyi dolgozatot írnak a szorgalmi időszak végén, aminek pótlására legkésőbb a vizsgaidőszak első hetében sor kerül. A második pótlásra (az első pótlás sikertelensége esetén) legkésőbb a vizsgaidőszak végéig biztosítunk lehetőséget.

Zárthelyi dolgozat tartalma és felépítése:

A zárthelyi dolgozatok a teljes félév anyagát tartalmazzák. A zárthelyi dolgozatok írásban, elektronikus formában kerülnek lebonyolításra. A zárthelyi dolgozatok elméleti és gyakorlati kérdéseket tartalmaznak, amik 50-50%-os súllyal szerepelnek a zárthelyi dolgozatban. A zárthelyi dolgozatok kérdései az előadások, gyakorlatok és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak.

Zárthelyi dolgozat értékelése:

A gyakorlati jegy a zárthelyi dolgozaton elért pontszám alapján kerül meghatározásra. (Az elmélet és gyakorlati részek 50-50%-os súllyal számítanak az értékelés során, az elméleti és gyakorlati részekre vonatkozó minimum szint nincs.) A zárthelyi dolgozat alapján az értékelés és a gyakorlati jegy a következők szerint alakul:

60% alatt:	1, elégtelen
60-69%:	2, elégséges
70-79%:	3, közepes
80-89%:	4, jó
90-100%:	5, jeles

A tárgy oktatói és a Hallgatók egyaránt, minden esetben kötelesek a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexe szerint eljárni.

Kötelező szakirodalom:

Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok (e-learningben elérhetőek!)

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény I.* – Időérték számítás és értékpapírok értékelésének alapjai. Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény II.* – Befektetési és beruházási döntések. Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2021): *Aktív és passzív bankügyletek a gyakorlatban.* Debreceni Egyetem. Debrecen

Fazekas Balázs (2020): *Pénzügyi piaci alapismeretek és esettanulmányok I.* Debreceni Egyetem. Debrecen

Fazekas Balázs (2020): *Pénzügyi piaci alapismeretek és esettanulmányok II.* Debreceni Egyetem. Debrecen

Ajánlott szakirodalom:

Gál Erzsébet (2010): *Hitelkérelem, banki ismeretek.* Budapesti Gazdasági Főiskola. Budapest, 2010

Illés Ivánné (2002): *Társaságok pénzügyei.* Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Rt., Budapest 2002

Vígvári András (2010): *A pénzügyek alapjai.* Budapesti Gazdasági Főiskola. Budapest, 2010

Melicher, R. W. – Norton, E. A. (2017): *Introduction to Finance: Markets, Investments, and Financial Management, Enhanced eText, 16th Edition.* Wiley Publishing.

Heti bontott tematika	
1.	<p>Előadás: Tematika és követelményrendszer ismertetése. A pénz funkciói, fejlődése. A modern pénz. Infláció. Valuta és deviza. I., II. A pénz időértéke I. II.</p> <p>Gyakorlat: Az előadáshoz kapcsolódó elméleti feladatok és számítási példák. Az időérték számítási feladatok PV, FV, EIR. Az időérték számítási feladatok: évjáradék, örökjáradék.</p> <p>A Hallgató megismeri a pénz gazdasági jelentőségét és teremtésének folyamatát. A Hallgatók megismeri az infláció és a valuták és devizák elméleti és gyakorlati aspektusait. A Hallgatók megismeri az időérték-számítás alapjait és egyszerű alkalmazási területeit. A Hallgató képes pénzáramlás-sorozatokot értékelni.</p>
2.	<p>Előadás: A pénzügyi piacok, Bankrendszer I., II.</p> <p>Gyakorlat: Az előadáshoz kapcsolódó elméleti feladatok és számítási példák. Esettanulmányok és számítási példák a hitelekhez kapcsolódóan valós banki ajánlatok alapján. Esettanulmányok és számítási példák a betétekhez kapcsolódóan valós banki ajánlatok alapján. Lízing.</p> <p>A Hallgató ismeri a pénzügyi piacok alapjait. A Hallgatók megismerik bankrendszer alapjait és az aktív bankügyleteket. A Hallgató ismeri a passzív bankügyleteket és az egyéb pénzügyi szolgáltatásokat.</p>
3.	<p>Előadás: Fizetési rendszer és fizetési forgalom, Értékpapírok I., II.</p> <p>Gyakorlat: Az előadáshoz kapcsolódó elméleti feladatok és számítási példák. Értékpapírok pénzáramlásának tervezése, részvények., Értékpapírok pénzáramlásának tervezése, kötvények.</p> <p>A Hallgató képes átlátni a fizetési rendszert. A Hallgató ismeri az értékpapír piac alapjait. A Hallgató ismeri a legfontosabb értékpapírok fogalmi háttérét és gyakorlati aspektusait.</p>
4.	<p>Előadás: Tőzsde I., II., Derivatívok</p> <p>Gyakorlat: Az előadáshoz kapcsolódó elméleti feladatok és számítási példák. Forward ügyletek pénzáramlásainak tervezése.</p> <p>A Hallgatók a megismert. A Hallgatók megismeri a tőzsde működését. A Hallgató megismeri a tőzsdei ügyleteket. A Hallgatók képesek átlátni az egyszerű határidős ügyleteket.</p>

A tantárgy neve:		magyarul:	Gazdasági matematika II.			Kódja:	GT_ANGL010-17 GT_ANGLS010-17	
		angolul:	Calculus for Economics II.					
Felelős oktatási egység:		Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Gazdasági matematika I.			Kódja:	GT_ANGL001-17 GT_ANGLS001-17		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	5	Magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szőke Szilvia			beosztása:	Adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A felsőbb matematika alapjainak megismertetése, biztos alap nyújtása a különböző gazdasági és statisztikai tárgyak elsajátításához. Az órákon elhangzott tananyag elsajátítása olyan szinten, hogy gyakorlati problémák kezelése lehetővé váljon.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A kurzus folyamán megtanulják az alapvető összefüggéseket, amik szükségesek a közgazdasági ismeretek elsajátításához és a statisztikai elemzési módszerekhez.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elmélet és módszerek gyakorlati alkalmazásával képesek lesznek a hallgatók rendszerezni, elemezni, önállóan következtetéseket levonni.								
<i>Attitűd:</i>								
Az újszerű megoldások értékelésével fejlesztjük az önálló és egyéni problémamegoldást. A gyakorlati példák, az alkalmazási területek megmutatása a szakmai ismeretekre és módszerekre való nyitottságot hivatott növelni.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Erős módszertani alappozással, gyakorlatias problémamegoldás gyakorlásával biztos alapot adunk a későbbi módszertani tanulmányokhoz, hogy felelősséget tudjon vállalni a hallgató az önálló elemző munkák készítésével kapcsolatban.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Többváltozós függvények vizsgálata, a mátrixok, determinánsok, lineáris terek és a valószínűségszámítás.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Elsősorban tanári magyarázat, illetve lehetőség szerint minél több önálló feladatmegoldás jellemzi az órákat.								
Értékelés								
A félév kollokviummal zárul, formája: írásbeli. Az elégséges jegyhez az elérhető pontszám legalább 50%-a kell. Amennyiben a járványügyi rendelkezések csak az online vizsgát teszik lehetővé, a vizsgán legalább 60%-ot kell az elégségeshez teljesíteni. Meg nem engedett segédeszköz használata következményeképpen a Tanulmányi és vizsgaszabályzatban megfogalmazottakon túl, a továbbiakban csak szóban vizsgázhat a hallgató.								

Kötelező szakirodalom:

Sydseater – Hammond: Matematika közgazdászoknak (Aula kiadó) ISBN: 963 9478 56 3

A kari honlapon hétről hétre elhelyezett előadásjegyzet, kézirat

Ajánlott szakirodalom:

Kézi Csaba Gábor: Többváltozós függvények és mátrixok alkalmazásai a közgazdaságtanban 2018. Debreceni Egyetem, Műszaki Kar ISBN 978-963-490-061-0

Denkinder – Gyurkó: Analízis gyakorlatok Tankönyvkiadó. ISBN: 963 17 9667 1

Denkinder: Valószínűségszámítás

Denkinder: Valószínűségszámítás gyakorlatok

Obádovics: Felsőbb matematikai feladatgyűjtemény. Scolar Kiadó, ISBN 963 9193 72 0

Obádovics: Valószínűségszámítás és matematikai statisztika

Scharnitzky: Mátrixszámítás (Bolyai könyvek)

Solt György: Valószínűségszámítás (Bolyai-könyvek sorozat) Műszaki Könyvkiadó, Budapest

Konzultációkra bontott tematika

1. (5 óra)	Mátrix fogalma, speciális mátrixok. Műveletek mátrixokkal. Determináns fogalma, tulajdonságai, alkalmazása, mátrix invertálása. Lineáris egyenletrendszerek megoldása.
	TE* Számítási feladatok megoldása a mátrixok, determinánsok témakörből. Az új fogalmak, műveletek megismerése, ezekkel kapcsolatos feladatmegoldás. Egyenletrendszer megoldása Gauss eliminációval, Cramer-szabállyal, inverz-mátrix módszerrel.
3. (5 óra)	Többváltozós függvény fogalma. Lokális, globális szélsőérték fogalma. Parciális deriválás, feltétel nélküli szélsőérték meghatározása. Többváltozós függvény elaszticitása. Szöveges szélsőérték feladatok.
	TE Szélsőérték-feladatok megoldása. Többváltozós függvények alkalmazása a gyakorlati problémák megoldására. Gyakorlati problémák megbeszélése, szállítási feladat megismerése.
5. (5 óra)	Kombinatorika. Eseményalgebra. Klasszikus valószínűségszámítás. Geometriai valószínűség. Mintavételezés. Feltételes valószínűség. A valószínűség meghatározás események együttes bekövetkezése esetén. Teljes valószínűség tétele, Bayes tétel.
	TE A középiskolai ismeretek felelevenítése, gyakorlása Az új tételek megismerése, gyakorlása. Feladatmegoldás.
7. (5 óra)	Valószínűségi változók és jellemzőik. Várható érték, szórás, valószínűség eloszlás, sűrűség függvény, eloszlás függvény. Nevezetes diszkrét valószínűségi változók. Nevezetes folytonos valószínűségi változók. Matematikai szoftverek, internetes matematikai oldalak (pl. www.wolframalpha.com).
	TE A valószínűségi változók fogalmának elsajátítása, a valószínűségi változók csoportosítása, jellemzése. A binomiális eloszlás, a Poisson-eloszlás, az egyenletes eloszlás, és a normális eloszlás megismerése, alkalmazása feladatmegoldás során.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Mikroökonómia				Kódja:	GT_AGML011-17 GT_AKML016-17 GT_APSL014-17 GT_ANGLO11-17 GT_ATVL015-17	
	angolul:	Microeconomics						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Ökonómia Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Bevezetés a közgazdaságtanba Gazdasági matematika I.				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Karcagi-Kováts Andrea			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja								
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a mikroökonómia alapvető fogalmait, modelljeit és használni tudják azokat, illetve képesek legyenek ezeket alkalmazni. A hallgatóknak a kurzus végére ismerniük kell a fogyasztói és a vállalati viselkedés elemzéséhez szükséges legfontosabb elméleteket, fogalmakat, illetve eszközöket, és ezek alapján képesnek kell lenniük különböző problémák elemzésére.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. - Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A kurzus először áttekinti a mikroökonómiai alapelveket, azokat a módszereket, amiket a mikroökonómiai gondolkodás megkövetel. A korábban már megismert fogalmakat (kereslet, kínálat, egyensúly) kibővítve vezet be új alkalmazási lehetőségeket (árszabályozás). Ezután a fogyasztói optimalizálásra tér át a kurzus: hasznossági függvény, költségvetési korlát, egyéni és piaci kereslet levezetése. A félév második felében áttér a termeléselméletre, azon belül is a profitmaximalizálásra, mint legfőbb célra, és két iparági szerkezetben (tökéletes verseny és monopólium) veszi át, hogy mekkora a profitmaximalizáló kibocsátás.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás és szemináriumi foglalkozások, feladatmegoldás								
Értékelés								
<p>Az aláírás megszerzéséhez kötelező a szemináriumi órákon való jelenlét, maximum 3 hiányzás megengedett a félév során. Lehetőség van megajánlott jegy (kizárólag jó(4) és jeles(5)) megszerzésére az alábbi feltételekkel: a félév közepén és végén 1-1 teszt megírására adunk lehetőséget a tananyag első és második feléből. Mindkét teszt esetében el kell érni a legalább 50,01%-ot és a százalékos átlagnak a legalább jó (4) érdemjegy alsó határát (76,01%). Ezek a tesztek nem pótolhatók, nem ismételtetők, megírásuk önkéntes. A vizsga írásbeli (lehet e-learning és papír alapú is). Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:</p> <p>0 - 50% – elégtelen</p>								

50,01% - 63% – elégséges
 64,01% - 75% – közepes
 76,01% - 86% – jó
 87,01% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Varian, Hal R.: Mikroökonómia középfolokon. KJK Kerszöv, Budapest, 2001. (vagy újabb kiadás)
 Berde, Éva (szerk.): Mikroökonómiai és piacelméleti példatár. TOKK, Budapest, 2009.

Ajánlott szakirodalom:

Jack Hirschleifer, Amihai Glazer, David Hirschleifer (2009): Mikroökonómia - Árelmélet és alkalmazásai -
 Döntések, piacok és információk. Osiris Kiadó, 2009
 Kopányi, M. (szerk.): Mikroökonómia. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1997.
 Mankiw, G. N. (2011). A közgazdaságtan alapjai. Osiris, Budapest.
 Bergstrom, Theodore C. – Varian, Hal R.: Mikroökonómiai gyakorlatok. Veszprémi Egyetemi Kiadó, 2002.

	tananyag	Varian könyv fejezetei
1.	A mikroökonómia alapelvei	1. fejezet
	TE: Határelemzés, racionalitás, önérdékkövetés, alternatív költség, pozitív-normatív elemzés	
	Elemzési eszközök	1. fejezet
	TE: piaci kereslet, kínálat, egyensúly optimalizálás, adózás, árszabályozás	
	Költségvetési korlát	2. fejezet
	TE: jövedelem, költségvetési egyenes, piaci cserearány	
	Hasznosság és preferenciák	3., 4. fejezet
	TE: preferenciarendezés, közömbösségi görbék, hasznossági függvény, határhaszon	
	Fogyasztói döntés	5. fejezet
	TE: a fogyasztói optimum meghatározása a helyettesítési határráta és a piaci cserearány által	
2.	A keresletelmélet néhány alkalmazása	6. fejezet
	TE: jövedelem-fogyasztás görbe, Engel-görbe, ár-fogyasztás görbe, egyéni kereslet levezetése	
	Fogyasztói többlet és piaci kereslet	14., 15. fejezet (kivéve 14.8.)
	TE: piaci kereslet levezetése egyéni keresletből, rugalmassági mutatók	
	Vállalat I.	18., 19.2., 20. fejezet (kivéve 20.2., 4.)
	TE: vállalat tulajdonosa és vezetője közti különbség azonosítása, számviteli és gazdasági költség koncepció	
	A vállalat II.	19. fejezet
	TE: technológia, rövid távú termelési függvény	
	Költséggörbék	21. fejezet
	TE: a vállalat rövid és hosszú távú költségei	
	Vállalati magatartás tiszta versenyben	22., 23. fejezet (kivéve 23.4., 10.)
	TE: profitmaximalizálás, fedezeti és üzembeszárási pontok	
	Kompetitív piac egyensúlya	22., 23. fejezet (kivéve 23.4., 10.)
	TE vállalati és iparági kínálat, jóléti többlet	
A monopólium	24. fejezet	
TE: TE: monopolista profitmaximalizálási döntése, monopólium melletti jóléti többletek, holtteher-veszteség		

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági magánjog				Kódja:	GT_ANGL012-17	
	angolul:	Business Civil Law						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		V	3	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Károlyi Géza			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a gazdasági szféra alanyainak alapítási és működési sajátosságaival, amelynek keretében elsősorban az egyéni és társas vállalkozások létrehozásának személyi és vagyoni feltételeit, valamint szervezeti felépítésük és működésük jellemzőit sajátíthatják el. A kurzus betekintést ad a kereskedelmi szerződések, valamint a tulajdonjog alapvető szabályaiba is.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> A hallgató olyan alapvető gazdasági jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák alapvető sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A gazdasági társaságok alapításának, működésének és megszűnésének közös anyagi jogi és eljárásjogi szabályai. 2. Az egyes vállalkozási formák specifikumai. 3. A tulajdonjog és a kötelmi jog alapvető rendelkezései.</p> <p><i>Képesség:</i> Legyen tisztában az egyéni és társas vállalkozási formák típusaira jellemző speciális sajátosságokkal, az általuk történő tulajdonszerzés és szerződéskötés alapvető szabályaival. Tudja elhelyezni a gazdálkodó szervezetek és a nonprofit szféra alanyai között a tanult szervezeti formákat, ismerje az elhatárolási szempontjaikat. Legyen képes a cégekhez kapcsolódó alapítási és megszüntetési eljárások elkülönítésére, azok alapvető céljainak felismerésére. Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. saját vállalkozás alapítása és működtetése esetén a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.</p> <p><i>Attitűd:</i> A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő társasági jogi és cégjogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra alanyainak körét, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (társaságalapítás, tulajdonszerzés, szerződéskötés) magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a vállalkozási formákat érintő kérdésekben.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Jogi alapfogalmak, közjog-magánjog elkülönítése. Állami szervek rendszere. A gazdasági élet alanyai (jogképeség, cselekvőképesség- jogi személyek). A természetes személy vállalkozási tevékenysége. A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése. A közkereseti társaság és a betéti társaság jellemzői. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. Egyéb jogi személy szervezetek (szövetkezet, civil szervezetek). A jogi személyek megszűnése, megszüntetése. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátosságai. Tulajdonjog, a tulajdon megszerzése. A polgári jogi szerződések általános szabályai.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadás, igény szerint konzultáció, joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül

Értékelés

A félév során két zárthelyi dolgozat írása, ezek alapján jegymegajánlás történik. Emellett a vizsgajegy írásbeli vizsgán is megszerezhető.

2-es (elégséges) érdemjegy a zárthelyi dolgozatokon: a maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.

Kötelező szakirodalom:

TÖRŐ Emese (2019): *A vállalkozások jogi ismeretei*. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN: 978-963-490-127-3

TÖRŐ Emese (2019): *A vállalkozások jogi ismeretei munkafüzet*. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN:978-963-490-126-6, <https://elearning.unideb.hu/course/view.php?id=2268#section-6> jelszó: efop343

KÁROLYI – PRUGBERGER – TÖRŐ – HELMECZI (2015): *Gazdasági magánjog*. Debrecen, Státusz H és H Kkt., ISBN: 978-963-12-1142-9

Ajánlott szakirodalom:

FÉZER-KÁROLYI-PETKÓ-TÖRŐ (2014): *Jogi személyek a gazdasági forgalomban*. Budapest, Menedzser Praxis Szakkiadó és Gazdasági Tanácsadó Kft., ISBN: 978-963-89986-8-2

bontott tematika	
1-5 óra	<p>A gazdasági élet alanyai (jogképesség, cselekvőképesség, jogi személyek). Jogalanyok köre – személyek joga – jogképesség. A természetes személyek jogképessége és cselekvőképessége. A jogi személy fogalmi ismérvei. A természetes személy vállalkozási tevékenysége: Egyéni vállalkozás alapítása és működtetése, az egyéni cég sajátosságai. A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása: a társasági jog alapelvei, a társasági szerződés tartalmi sajátosságai. Az előtársaság funkciója. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése</p> <p>TE: Ismeri a jogalanyok körét, azok jogképességének sajátosságait, a természetes személyek cselekvőképességét korlátozó és kizáró tényezőket. Alapos ismereteket sajátít el a gazdasági társaságok alapításának anyagi és eljárásjogi szabályozásával kapcsolatban, cégalapítás esetén ismeri a legfontosabb tudnivalókat, közreműködő személyeket, hatóságokat. Részletes ismeretekkel bír a társaságoknál kötelező jelleggel működő szervek formáiról, valamint az opcionálisan létrehozható szervezetek jelentőségéről.</p>
6-10 óra	<p>Az egyes gazdasági társaságok főbb sajátosságai: A közkereseti és a betéti társaság sajátosságai. A kkt. és a bt. alapításának alanyi és vagyoni feltételei. A tagok személye és felelőssége. A kkt. és bt. szervezeti felépítésének specifikumai. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. A kft. alapításának alanyi és tárgyi feltételei, törzstőke, törzsbetét, üzletrész fogalmi sajátosságai. Tagok köre, felelőssége, jogállása. Mellékszolgáltatás és pótbefizetés jellemzői. Taggyűlés és ügyvezető működési sajátosságai. A zrt. és az nyrt. elhatárolása, szilárd alaptőke elve, részvényes személye és felelőssége. A részvény fogalma, részvényfajták. A jogi személyek megszűnése, megszüntetése. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátosságai.</p> <p>TE: Ismeri a négy gazdasági társaság egyedi sajátosságait, az egyes formákhoz kapcsolódó specifikus jogintézményeket, az elhatárolási szempontokat. Ismeretekkel bír a társaságok megszűnési formái tekintetében, el tudja különíteni a fizetőképesség és a fizetéseképtelenség esetén lefolytatandó eljárásokat.</p>

A tantárgy neve:	magyarul:	Statisztika I.				Kódja:	GT_ANGL015-17 GT_ANGLS015-17	
	angolul:	Statistics I.						
Felelős oktatási egység:		Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Gazdasági Matematika I.				Kódja:	GT_ANGL001-17 GT_ANGLS001-17	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. habil. Huzsvai László			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók a gazdasági elemzésben használható leíró statisztikai módszereket megismerjék, és a gazdaság és szervezéstudományok területén használható eljárásokat készség szinten alkalmazni tudják a gyakorlati feladatok megoldása során.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.</p> <p><i>Képesség:</i> A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.</p> <p><i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Mintavételezés, leíró statisztika, koncentráció, indexek, nevezetes eloszlások, hipotézis vizsgálatok, nem paraméteres próbák.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóktól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az EXCEL táblázatkezelő program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező.								
Értékelés								
A félév gyakorlati jeggyel zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll, melyet számítógépes rendszerben teljesítenek a hallgatók. A gyakorlati anyag: feladatmegoldás az Excel táblázatkezelő programban. Az elméleti rész számonkérése számítógépes teszttel történik. A sikeres gyakorlati jegyhez mindkét résznek legalább elégséges szinten kell teljesülnie. A végső minősítést az elméleti és gyakorlati tudás átlaga adja.								
Kötelező szakirodalom:								
Huzsvai L.: Statisztika gazdaságelemzők részére, Excel és R alkalmazások. Seneca Books, 2012. ISBN 978-963-08-5016-2								
Ajánlott szakirodalom:								
Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika I. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-348. o.								

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika II. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-300. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztikai képletek és táblázatok (oktatási segédlet), Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-51. o.

Szűcs I.: Alkalmazott Statisztika Agroinform Kiadó, Budapest, 2002. 1-551. o.

Heti bontott tematika	
1.	A statisztika fogalma, részterületei. Statisztikai alapfogalmak: alapsokaság, ismérv, paraméter, minta. A statisztikai munka fázisai. A statisztika alapfogalmai. Adatgyűjtési és adathasznosítási módok, adatforrások. Statisztikai lehetőségek az Excel táblázatkezelő programban. Függvények és eljárások, statisztikai alpműveletek.
3.	Mintavételezési eljárások, véletlen minta, szisztematikus hiba, paraméter. Adatbázisok. A jó adatbázis kritériumai. Adatbázis készítés szabályai. Független, azonos eloszlású minta, egyszerű minta, rétegzett minta. Csoportos minták, nem véletlen mintavételi eljárások, kombinált és mesterséges minták. Nem válaszolások a mintában. Kiválasztási arány számítása.
5.	Az adatok mérési szintjei. A különböző mérési szintekhez tartozó adatok jellemző értékeinek meghatározása. Adatábrázolások. Különböző mérési szintű változók jellemző értékeinek meghatározása. Diagramok készítése és értelmezése.
7.	Viszonyszámok. Összefüggések a viszonzszámok között. Megoszlási, koordinációs, összehasonlító, teljesítmény viszonzszámok számítása. Intenzitási viszonzszámok meghatározása.
9.	Centrális mutatók: medián, módusz, számított középértékek. Centrális mutatók meghatározása különböző mérési szintű változók esetén.
11.	Középértékek: számtani, geometriai, harmonikus, négyzetes. Súlyozott átlagok számítása. Átlagok (a számtani átlag és főbb tulajdonságai, egyéb átlagfajták és jellegzetes alkalmazási területeik).
13.	A szóródás mutatói: szórás, variancia, terjedelem, abszolút, relatív eltérések, variációs együttható, relatív variációs együttható. Szóródási mutatók számítása a teljes sokaságból és mintából.
15.	A koncentráció mérése, Lorenz görbe. Herfindahl-Hirschman-index. Összefüggések a koncentráció és szórás között. A koncentráció elemzés gyakorlata.
17.	Indexek Az érték-, ár- és volumenindex számítás alapjai. A Laspeyres- és Paasche-féle indexek. Index-összefüggések. A Fisher-féle indexek.
19.	A normális eloszlás mint modell. Eloszlás és sűrűség függvény. Ferdeség és csúcsosság jellemzése Normáeloszlás előállítás. Sűrűség és eloszlás függvény elemzése. Standardizálás. Ferdeség és csúcsosság számítása, gyakorlati értelmezése.
21.	A standard normál eloszlás nevezetes értékei, törvényszerűségei. Egyoldali aszimmetrikus, kétoldali szimmetrikus valószínűségek. Standard normális eloszlás előállítás. Az eloszlás függvény alapján a jellemző értékek meghatározása. Egyoldali, kétoldali valószínűségek meghatározása. Az Excel standard normális eloszlás függvényei és értelmezésük.
23.	Student-féle t-eloszlás. Az átlag standard hibája. Megbízhatósági tartományok. A standard hiba meghatározása. Különböző valószínűségekhez tartozó konfidencia intervallumok számítása. A megbízhatósági tartományok gyakorlati alkalmazása.
25.	Statisztikai hipotézisvizsgálatok, nem paraméteres próbák. Khi-négyzet próba. Függetlenségvizsgálat, illeszkedésvizsgálat, homogenitás-vizsgálat. Khi-négyzet próbák.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	makroökonómia				Kódja:	GT_ANGL016-17
	angolul:	macroeconomics					
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Ökonómia Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:		bevezetés a közgazdaságtanba gazdasági matematika I				Kódja:	GT_ANGL002-17 GT_ANGL001-17
Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	10		
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Czeglédi Pál			beosztása:	egyetemi tanár
A kurzus célja, hogy a hallgatók							
megismerkedjenek a makroökonómia alapvető kérdéseivel, tárgyával és a makroökonómiai kérdések megválaszolásához szükséges eszközrendszer alapjaival. A kurzus során a hallgatóknak képessé kell válniuk arra, hogy a zárt gazdaság elemzéséhez szükséges makroökonómiai modelleket használják különböző gazdasági folyamatok illetve gazdaságpolitikai akciók hatásainak elemzésében.							
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul							
<i>Tudás:</i>							
Elsajátította a gazdaság makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit							
<i>Képesség:</i>							
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemz, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.							
<i>Attitűd:</i>							
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra							
<i>Autonómia és felelősség:</i>							
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal							
A kurzus rövid tartalma, témakörei							
A makroökonómia kérdései. A makroökonómiai aggregátumok mérésének elvei: a gazdasági körforgás és a GDP, nominális és reál GDP, a GDP felhasználása, a GDP-deflátor és a fogyasztói árindex; a munkanélküliség mérése. A gazdaság hosszú távon: az árupiac és a kölcsönforrások piacának egyensúlya, a tényezőpiaci egyensúly és a jövedelemelosztás; a természetes munkanélküliség elméletei. A pénz jelentősége és az infláció: a pénz funkciói és a pénzkínálat; a pénz mennyiségi elmélete; a pénzkereslet; az infláció társadalmi költségei. A gazdaság rövid távú modelljei: az IS-görbe, a monetáris politika kamatlábat befolyásoló szerepe, és az aggregált kereslet; a Phillips-görbe és az aggregált kínálat; az aggregált kereslet és kínálati modell mint a rövid távú ingadozások modellje; a fogyasztási függvény Friedman- és Modigliani-féle elméletei.							
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek							
Előadás, feladatmegoldás, hipotetikus gazdaságpolitikai és egyéb változások hatásának magyarázata a grafikus és matematikai formában felírt modellekben							
Értékelés							
A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint: 0 – 50% – elégtelen 50,01% – 64,00% – elégséges 64,01% – 76,00% – közepes 76,01% – 87,00% – jó 87,01% – 100% – jeles							
Kötelező szakirodalom:							
Mishkin, F. S. (2020): Makroökonómia: Gazdaságpolitika és gyakorlat. Alinea Kiadó, Budapest. ISBN: 978-615-5669-40-8							

Ajánlott szakirodalom:

Mankiw, G. (2005): Makroökonómia. Osiris, Budapest. ISBN: 963 389 825 0

Kaufmann, R. T. (2002): Makroökonómiai munkafüzet és feladatgyűjtemény N. Gregory Mankiw Makroökonómia című tankönyvéhez. Osiris, Budapest. ISBN: 963-389-257-0

Misz József – Tőkés László (2021): Makroökonómia feladatgyűjtemény. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN: 978 963 454 747 1, DOI: 10.1556/9789634547471, <https://mersz.hu/misz-tokes-makroekonomia-feladatgyujtemeny>

Mishkin, F. S. (2020): Makroökonómia: Gazdaságpolitika és gyakorlat. Alinea Kiadó, Budapest.

Misz József – Palotai Dániel (2004): Makroökonómia feladatgyűjtemény. Panem, Budapest. ISBN: 963 545 4023

Heti bontott tematika		
hét	téma	tananyag
1.	Bevezetés: A makroökonómia fő kérdései és módszertana; a makroökonómiai aggregátumok I	Mishkin, 1., 2. fejezet (39-86. o.)
	TE*: A makroökonómiai jellegű problémák sajátosságai	
	A makroökonómiai aggregátumok II	
	TE: A GDP és az infláció kiszámolásának alapelvei	Mishkin, 3. fejezet (87-110. o.)
	A tényezőpiaci egyensúly és a jövedelemelosztás	
2.	TE: Az Euler-tétel és feltételei	Mishkin, 4. fejezet (112-127. o.)
	Megtakarítás és beruházás zárt gazdaságban	
	TE: A reálkamatláb árupiac-tisztító szerepe	Mishkin 5. fejezet+függelék (141-186. o.), 10. fejezet (309-320. o.)
	A pénz funkciói, a pénz mennyiségi elmélete	
	TE: Az infláció és a pénzkínálat hosszú távú kapcsolata	
Pénzkereslet, pénzkínálat, az infláció és költségei	Mishkin, 8-9. fejezet (249-298. o.)	
TE: A pénzkereslet és a nominális illetve reál GDP kapcsolata, reál és nominális kamatláb, várt infláció szerepe		
3.	Bevezetés a gazdasági ingadozásokba, az IS-görbe	Mishkin, 10. fejezet (299-328. o.)
	TE: A gazdasági ingadozások stilizált tényei, a kamatláb mint az árupiac kereslet meghatározója	
	Monetáris politika és az aggregált kereslet	Mishkin, 11. fejezet (329-347. o.), 20. fejezet (605-608. o.)
	TE: A kamatlábra vonatkozó monetáris politikai szabály, infláció mint az árupiac kereslet meghatározója	
	Munkapiaci alapfogalmak, a Phillips-görbe és az aggregált kínálat	Mishkin, 12. fejezet (249-375. o.)
	TE: Az infláció és a munkanélküliség közötti átváltás	
	Az aggregált kereslet és kínálat modellje	Mishkin, 13. fejezet (376-419. o.)
TE: A gazdaság rövid és hosszú távú egyensúlya		
4.	Gazdaságpolitika az aggregált kereslet és kínálat modelljében	Mishkin, 20. (609-631. o.)
	TE: A fiskális és monetáris politikai lépések hatása az outputra, az inflációra és a kamatlábra	
	A munkapiac és munkanélküliség	Mishkin, 18. fejezet (564-581. o.)
	TE: A természetes munkanélküliség okai	
A keynesi fogyasztási függvénytől az életciklus hipotézisig		
TE: A fogyasztási döntés intertemporális szemléletben		
Összefoglalás		
TE: A témák áttekintése madártávlatból, a közöttük lévő kapcsolódási pontok meglátása		

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Marketing				Kódja:	GT_ANGLO18-17	
	angolul:	Marketing						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gy	4	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Kontor Enikő			beosztása:	egyetemi adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a piaccal, annak működésével, valamint a vállalatok piaci műveleteivel kapcsolatos alapismereteket és készségeket. A kurzus végére a hallgatók rendelkeznek egy üzleti probléma megoldásához szükséges ismeretekkel, képességekkel.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A kurzus elvégzése után a hallgató rendelkezik a marketing tudományág alapfogalmaival, érti a marketingkoncepció lényegét. • Megérti és alkalmazza a piacszegmentáció, a fogyasztói és szervezeti vásárlói magatartás, a vállalati gyakorlatban alkalmazott marketingeszközök (marketing-mix) és a marketingrendszer működtetésének összefüggésrendszerét. • Birtokában van az alapvető piackutatási, információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. • Elsajátította a marketing tudományágának az alapvető szakmai szókincsét, azt használni tudja. 								
<p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A hallgató képessé válik egy szervezet marketing folyamatainak menedzselésére, marketing eszköztárának adott üzleti szituációban való alkalmazására. • Képes alapvető összefüggések feltárására, elemzésére, következtetések levonására, ezek alapján döntést előkészítő javaslatok megfogalmazására. • Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel, alkalmas projektben, csoportos feladatmegoldásban való részvételre. 								
<p><i>Attitűd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató a megfelelő tudás birtokában pozitív hozzáállással, kreatívan, magabiztosan kezeljen egy üzleti problémát. • Fogékony az új információk befogadására, új szakmai ismeretekre, nyitott a vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt. 								
<p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A kurzus – a megfelelő alapok biztosításával – hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a későbbiek során önállóan el tudjon mélyülni a marketing egyes részterületeiben, továbbfejlessze magát. • Gazdálkodó szervezetben a marketing folyamatokat szervezi, irányítja és ellenőrzi. • Munkáját a szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartásával végzi.. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p>								
<p>A kurzus áttekinti a következő témaköröket: a piac és a marketing alapfogalmai, helyzetelemzés, mikro-makro környezet elemzése, versenyelemzés, fogyasztói magatartás vizsgálata, STP marketing, a marketing eszköztáráról: termékpolitika, árpolitika, értékesítési csatornapolitika, kommunikációs politika; piackutatás elméleti és gyakorlati kérdései.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p>								

Előadások, modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Konzultációs lehetőség biztosított.
Az elméleti anyag feldolgozása:

- esettanulmányokkal,
- a témakörhöz kapcsolódó konkrét, aktuális vállalati esetek megbeszélésével,
- reklámfilmek, kommunikációs megoldások elemzésével.

Értékelés

Írásbeli vizsgadolgozat a vizsgaidőszakban, mely vegyes típusú feladatokat tartalmaz (esszé, igaz-hamis kérdések, feleletválasztós feladatok, képelemzés)

Kötelező és ajánlott szakirodalom:

- Kotler, P.–Keller, K. L. (2012): Marketingmenedzsment, Akadémiai Kiadó, Budapest (kijelölt részek – 1, 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 15, 17. fejezetek; a nem kijelölt részek ajánlott irodalomnak tekintendők).

Féléves bontott tematika	
5 óra (elmélet+gyakorlat)	Tematika, követelményrendszer ismertetése. Bevezetés, a marketing szerepe az üzleti életben és társadalomban. Marketingkörnyezet elemzése. Fogyasztói magatartás TE: A marketing alapfogalmai: piac, kereslet, kínálat, szükséglet-igény-kereslet összefüggésrendszere, a marketing szerepe, a marketingmenedzsment folyamata. A makro-mikrokörnyezet elemei, a versenykörnyezet, illetve ezek elemzésére alkalmas modellek és módszerek. A fogyasztók magatartását befolyásoló tényezők: a kulturális, társadalmi és személyes tényezők. A vásárlási döntési folyamat egyes lépései.
5 óra (elmélet+gyakorlat)	Szegmentáció, célcsoportképzés, pozicionálás. Termékpolitika. Árpolitika TE: Az STP marketing lényege, szerepe: fogyasztói/üzleti piacok szegmentációja, célpiacok kiválasztása, pozicionálás. A termékstratégia kialakításának a fogalmi köre, lényegi döntései: termékmagya, termékjellemzők, márka, minőség csomagolás, dizájn. A termék-mix döntések, és az ezt támogató modellek. Az árak megállapításának a lényegi kérdései: ármegállapítás lépései, árstratégiák, árváltozásokra való reagálás
5 óra (elmélet+gyakorlat)	Értékesítési csatornapolitika. Integrált marketingkommunikációs politika. Marketinginformációs rendszer. TE: A marketingcsatorna fogalma, csatornatervezési döntések. A nagy- és kiskereskedelem funkciói, szerepe, feladatai. A marketingkommunikáció modelljei, valamint a hatékony marketingkommunikáció kidolgozásának a lépései, fontos szempontjai. A marketingkommunikációs-mix elemei: reklám, eladásösztönzés, PR, személyes eladás, online marketing. A marketinginformációs rendszer felépítése. A piackutatás alapvető fogalmai: mintavétel, szekunder kutatás, primer kutatás, a piackutatás folyamata.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vállalati pénzügyek I.				Kódja:		
	angolul:	Corporate Finance I.						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Pénzügytan				Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. habil. Becsky-Nagy Patrícia			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
a vállalati pénzügyek I. tárgy keretein belül megismerkedjenek a pénzügyi menedzsment alapjaival és a vállalatok pénzügyi folyamataival, az azokhoz kapcsolódó elemzési módszerekkel. A kurzus feltételeit teljesítő Hallgatók képesek átlátni és értékelni a vállalati gazdálkodási döntéseket és azok éves beszámolóra gyakorolt hatását.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására.								
<i>Attitűd:</i>								
A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus során az éves beszámoló ismeretére, és adataira alapozva - a pénzáramlás szemléletet használva - a vállalati teljesítmény értékelése, a forgótőke menedzsment, és ezen belül a készpénz- és követeléménedzsment; majd a kockázat alapjai, a fedezetszámítás és tőkeáttétel témaköröket dolgozzuk fel. A félév végén a pénz időértékére vonatkozó alapvető ismereteket tekintjük át, ezzel alapozzuk meg a következő félév hosszú távú pénzügyi menedzsmenthez kapcsolódó, értékelési témaköreit.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A Hallgatók felkészüléséhez az előadásokon feldolgozott témák otthoni elsajátítása szükséges. Az elméleti anyag elsajátítását gyakorlati és számítási feladatok megoldásával segítjük. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%.								
Értékelés								
Oktatási anyagok:								
A tárgy e-learning kurzusán a tárgy oktatói elérhetővé teszik az előadások és a szemináriumok anyagait. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%, így a jelen tematika 'kötelező szakirodalom' pontjában felsorolt oktatási anyagok közül az oktatók által megjelölt részek, feladatok képezik az önálló felkészülés alapjául szolgáló								

tananyagot.

Vizsgajegy megszerzésének feltétele:

Vizsga megírásának lehetősége:

A tárgy kollokviummal zárul. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (1) pont alapján a vizsgaidőszakban minden héten vizsga kerül meghirdetésre a vizsgára jogosultak létszámának 1,5-szeres létszámával. Az oktatókat a vizsgák időpontjait legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetéig a neptunban meghirdetik. Ezt követően a vizsgaidőpontok és a vizsgalétszámok bővítésére nem kerül sor. Csak az a hallgató jogosult a vizsga megírására, aki érvényes neptun jelentkezéssel rendelkezik. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (5) pont alapján a tárgyfelelős oktató a megadott vizsganapokra meghatározhat minimális vizsgázói létszámot, ami alatt a vizsgát nem köteles megtartani. A minimális vizsgázói létszám nem lehet magasabb, mint 10 fő.

Vizsga dolgozat tartalma és felépítése:

A vizsgák a teljes félév anyagát tartalmazzák. A vizsgák írásban, elektronikus formában kerülnek lebonyolításra. A vizsgák elméleti és gyakorlati kérdéseket tartalmaznak, amik 50-50%-os súllyal szerepelnek a dolgozatban. A dolgozatok kérdései az előadások, gyakorlatok és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak.

Vizsgadolgozat értékelése:

A vizsgajegy a dolgozaton elért pontszám alapján kerül meghatározásra. (Az elmélet és gyakorlati részek 50-50%-os súllyal számítanak az értékelés során, az elméleti és gyakorlati részekre vonatkozó minimum szint nincs.) A vizsgadolgozat alapján az értékelés és a jegy a következők szerint alakul:

60% alatt:	1, elégtelen
60-69%:	2, elégséges
70-79%:	3, közepes
80-89%:	4, jó
90-100%:	5, jeles

A tárgy oktatói és a Hallgatók egyaránt, minden esetben kötelesek a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexe szerint eljárni.

Kötelező szakirodalom:

Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok (elearning rendszerben elérhetőek)

Becsky-Nagy Patrícia (2023): Vállalati pénzügyek elmélete és gyakorlata. Debrecen Egyetemi Kiadó. Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény I. – Időérték számítás és értékpapírok értékelésének alapjai*. Debreceni Egyetem, Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2018): *Vállalati pénzügyek példatár és esettanulmány gyűjtemény II. – Befektetési és beruházási döntések*. Debreceni Egyetem, Debrecen

Ajánlott szakirodalom:

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2021): Aktív és passzív bankügyletek a gyakorlatban. Debreceni Egyetem. Debrecen

Becsky-Nagy Patrícia – Fazekas Balázs (2021): Cash-flow tervezés. Debreceni Egyetem. Debrecen

Illés Ivánné (2002): *Társaságok pénzügyei*, Saldo Könyvkiadó, Budapest

Bélyácz Iván (2007): *A vállalati pénzügyek alapjai*, Gondolat Kiadó, Pécs

Ulbert József (2018): *Vállalati pénzügyek kézikönyv (Második, bővített kiadás)*. Pécsi Tudományegyetem. Pécs

Pálinkó Éva – Szabó Márta (2008): *Vállalati pénzügyek*, Typotex Kiadó, Budapest

Brealey, R. A. – Myers, S. C. (2011): *Modern vállalati pénzügyek*, Panem Könyvkiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
5.	<p>Előadás: Vállalati pénzügyek, pénzügyi irányítás elméleti alapjai, gazdálkodási alapelvek, tudományos eredmények. A pénz időértéke I. II., Kockázat és hozamszámítás Gyakorlat: Tematika és követelményrendszer, esettanulmány feldolgozása. Az időérték számítási feladatok PV, FV, EIR. Az időérték számítási feladatok: évjáradék, örökjáradék. Kockázat és hozamszámítás</p> <p>A Hallgató megismeri a pénzügyi gondolkodás mérföldköveit. A Hallgatók megismeri az időérték-számítás alapjait és egyszerű alkalmazási területeit. A Hallgató képes pénzáramlás-sorozatokot értékelni. A Hallgató megismeri a hozam-kockázat kompromisszumos döntések alapjait.</p>
6.	<p>Előadás: Fedezetszámítás, Tőkeáttétel, Az éves beszámoló, és a cash flow kimutatás Gyakorlat: Fedezetszámítás, DOL, DFL, DCL számítások. Vállalati adatsor elemzése, cash flow kimutatás felépítése.</p> <p>A Hallgató képes a vállalkozás működését a fedezetszámítás eszközével elemezni. A Hallgatók megismerik a vállalkozások működési és finanszírozási kockázatait és azok mérésének eszközeit. A Hallgató képes az éves beszámoló adatait értelmezni pénzügyi szemlélettel.</p>
7.	<p>Előadás: Pénzügyi kimutatások elemzése I., II., Forgótőke menedzsment Gyakorlat: Adatsorok alapján likviditási, tőkeszerkezeti, forgási sebesség mutatók számítása és értékelése. Jövedelmezőség, CF alapú mutatók és piaci érték mutatók. Pénzciklus és működési ciklus</p> <p>A Hallgató képes felmérni egy vállalkozás rövid- és hosszú távú fizetőképességét, hatékonyságot elemezni forgási sebesség alapján. A Hallgató képes felmérni egy vállalkozás jövedelmezőségi helyzetét, pénztermelő képességét, általános piaci megítélését. A Hallgató képes a működési- és pénzciklus elemzési keretrendszerében értékelni a vállalkozás forgótőke-gazdálkodásának hatékonyságát.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti szaknyelv B I.				Kódja:	GT_ANGLY7-17	
	angolul:	Technical Language of Business I.						
Nemzetközi gazdálkodás alapszak								
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	2	angol, német
Levelező	X	Féléves		Féléves	30			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Valnerné Török Eszter			beosztása:	nyelvtanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú gazdasági szakmai nyelvvizsga szintjének megfelelő tudásra tegyenek szert az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt szaknyelvi témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<p><i>Tudás:</i> A nyelvtanuló rendelkezik a nemzetközi gazdálkodás alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan; ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok alapjait; rendelkezik a hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel az Európai Unió működésével kapcsolatban; elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait; birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.</p> <p><i>Képesség:</i> A nyelvtanuló képes szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni; megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott idegen nyelvű szakirodalmát; képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel); tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.</p> <p><i>Attitűd:</i> A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező; fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására; törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre; a döntések során figyelembe veszi mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is); törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok megszerezését és értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A nemzetközi gazdálkodás fogalomkörének szókincse, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése a következő témakörök feldolgozásával: gazdasági alapfogalmak, a globalizáció folyamatai és jellemzői, az Európai Unió gazdasága. Az üzleti levelezés formái és tartalmi követelményeinek megismerése, egyes levéltípusok feldolgozása és gyakorlása levélírási feladatokon keresztül, valamint a vizsgafeladatok gyakorlása.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Folyamatosan szóban és írásban, beszámoló, beadandó feladatok. Az órákon prezentációs feladatok megoldása. Félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező szakirodalom**Angol nyelv:**

David Cotton- David Falvey-Simon Kent-John Rogers: Market Leader Intermediate Flexi Coursebook 1, Longman, 2016, ISBN 10: 1292126108 ISBN 13: 9781292126104

Ian MacKenzie: English for Business Studies 3rd Edition Student's Book, A course for Business Studies and Economics students, Cambridge University Press, 2010, ISBN: 9780521743419

Business Result Upper-intermediate, Second Edition, David Grant, Jane Hudson and John Hughes, Oxford University Press, 2017.

Viczena Andrea, Szóke Andrea: 1000 Questions and 1000 Answers (Business English), Lexika Kiadó, Székesfehérvár, 2014 ISBN 9786155 200 281

Német nyelv:

Ilse Sander, Andrea Farmache, Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F.Mautsch, Daniela Schmeiser, Udo Tellmann: DaF im Unternehmen A1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676440-7

Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F. Mautsch, Ilse Sander, Daniela Schmeiser: DaF im Unternehmen A2 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676445-2

Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F. Mautsch, Ilse Sander, Daniela Schmeiser: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6

Csányi Eszter-Magyar Gézané: Bevezetés a német üzleti idegen nyelvbe SALDO 2017 ISBN: 978-963-638-528-6

Sümeгинé, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskennntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom**Angol nyelv:**

Iwona Dubicka, Margaret O'Keeffe, David Cotton, David Falvey, Simon Kent, John Rogers: Market Leader Advanced Flexi Course Book 1, PEARSON Education Limited, ISBN 129212606X

Mable Chan: English for Business Communication, Taylor and Francis Ltd, 2020, ISBN: 1138481688

Aktuális online anyagok: World Bank, IMF and EU publications, LinkedIn business articles, Financial Times, New York Times

Német nyelv:

Gabriele Volgnandt-Dieter Volgnandt: Exportwege Schubert Verlag ISBN: 978-3-941323-00-1

Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdiné: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Blick auf Deutschland, Landeskunde Deutsch als Fremdsprache, S. Kirchmeyer Klett Verlag Stuttgart ISBN 3-12-675442-x

Heti bontott tematika

1. konzultációs alkalom (5 óra)

Gazdaság: A gazdaság szereplői, gazdasági ágazatok; Gazdasági folyamatok és rendszerek

TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, Diagram leírása

3. konzultációs alkalom (5 óra)	Globalizáció: A globalizáció folyamatai és hatásai. Interkulturális különbségek az üzleti életben
	TE: A témához kapcsolódó szókincs feldolgozása, érvelési feladatok csoportmunkában, üzleti levél írása
5. konzultációs alkalom (5 óra)	Az Európai Unió gazdasága, a gazdasági integráció lépései
	TE: A témához kapcsolódó szövegértési és hallásértési feladatok, diagram elemzése
7. konzultációs alkalom (5 óra)	Az Európai Unió legfontosabb intézményei, Magyarország az EU-ban
	TE: Szövegértési és hallásértési feladatok
9. konzultációs alkalom (5 óra)	Szervezeti magatartás, szervezeti kultúra. Szervezeti formák, a vállalati működés funkcionális területei
	TE: A témához kapcsolódó esettanulmányok elemzése
11. konzultációs alkalom (5 óra)	A vállalati vezetők feladatai, vezetéshez szükséges kompetenciák, dolgozók motiválása
	TE: Szókincsfejlesztés, szövegértési feladatok, szituációs párbeszéd

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Statisztika II.				Kódja:	GT_ANGL008-17 GT_ANGLS008-17	
	angolul:	Statistics II.						
Felelős oktatási egység:		Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Statisztika I., Gazdasági Matematika II.				Kódja:	GT_ANGL015-17/ GT_ANGLS015-17, GT_ANGL010-17/ GT_ANGLS010-17	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. habil. Huzsvai László			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók a Statisztika I. tárgy ismereteire építve a gazdaság és szervezéstudományok területén használható eljárásokat készség szinten alkalmazni tudják a gyakorlati feladatok megoldása során.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.</p> <p><i>Képesség:</i> A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.</p> <p><i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Paraméteres statisztikai próbák, variancia-analízis, korrelációk, regresszió-analízis, idősorok analízise.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóktól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az EXCEL táblázatkezelő program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező.								
Értékelés								
A félév kollokviummal zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll, melyet számítógépes rendszerben teljesítenek a hallgatók. A gyakorlati anyag: feladatmegoldás az Excel táblázatkezelő programban. Az elméleti rész számonkérése számítógépes teszttel történik. A sikeres kollokviumhoz mindkét résznek legalább elégséges szinten kell teljesülnie. A végső minősítést az elméleti és gyakorlati tudás számtani átlaga adja.								
Kötelező szakirodalom:								
Huzsvai L.: Statisztika gazdaságelemzők részére, Excel és R alkalmazások. Seneca Books, 2012. ISBN 978-963-08-5016-2								
Huzsvai L. – Vincze Sz.: SPSS könyv. Seneca Books, 2012. ISBN 978-963-08-5666-9								
Ajánlott szakirodalom:								
Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika I. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-348. o.								

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika II. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-300. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztikai képletek és táblázatok (oktatási segédlet), Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-51. o.

Szűcs I.: Alkalmazott Statisztika Agroinform Kiadó, Budapest, 2002. 1-551. o.

Heti bontott tematika	
1.	Matematikai statisztika, hipotézis vizsgálatok. A nullhipotézis és az alternatív hipotézis felírása. Az átlag és középérték összehasonlító tesztekhez szükséges minimális mintaszám meghatározása. A döntés és az elkövethető hibák, elsőfajú, másodfajú hiba. Egyoldali, kétoldali hipotézisek. Elfogadási, elutasítási tartományok. Kritikus értékek. Az átlag és középérték összehasonlító tesztekhez szükséges minimális mintaszám meghatározása.
3.	Paraméteres próbák. A paraméteres próbák alkalmazhatósági feltételei. Középérték összehasonlító tesztek. Egymintás z és t-próba. Független kétmintás t-próba. Párosított t-próba. Validálás. Példák kétmintás, két független mintából származó egyoldalú és kétoldalú próbák (várható értékek, arányok, szórásnégyzetek) összehasonlítása különböző mintanagyság és különböző szignifikancia szint mellett.
5.	A t-próba általánosítása. Egy-szemponos variancia-analízis. ANOVA tábla készítése és értelmezése. Az alkalmazás néhány gyakorlati kérdése. Szignifikáns differencia. Példa variancia-analízis alkalmazására. Az ANOVA tábla készítése és értelmezése. Példák hipotézis-ellenőrzések készítése táblázatkezelő programmal. Az eredmények értelmezése és értékelése.
7.	A variancia-analízis alkalmazhatósági feltételei. A validálás menete. Az első és másodfajú hiba meghatározása. A variancia-analízis ereje. Példa variancia-analízis alkalmazására. Az ANOVA tábla készítése és értelmezése. Példák hipotézis-ellenőrzések készítése táblázatkezelő programmal. Az eredmények értelmezése és értékelése.
9.	Összefüggés vizsgálatok I. Korreláció. Szorzatmomentum korreláció: Pearson. Rangkorrelációk: Kendall, Spearman. Példák a különböző korrelációk meghatározásához. Az eredmények értelmezése.
11.	Összefüggés vizsgálatok II. Regresszió-analízis. A regresszió-analízis alkalmazásának feltételei. Példák a regressziós függvények meghatározásához. Az eredmények értelmezése.
13.	Kétváltozós lineáris regresszió. Lineáris korrelációs együttható. Determinációs együttható. Statisztikai következtetések lineáris regresszió alapján (paraméterek tesztelése, regressziós becslések készítése). Interpoláció, extrapoláció. Példa kétváltozós lineáris regresszió számítására, a becült paraméterek tesztelésére és a szignifikánsnak bizonyuló eredmények értelmezésére.
15.	Többváltozós lineáris regresszió. Parciális regressziós együtthatók tesztelése és értelmezése. Korrelációs index. Példák többváltozós lineáris regresszióra. (Regressziós modell összeállítása, paraméterek becslése, tesztelése, értelmezése. Parciális elaszticitási együttható és értelmezése. Regressziós becslés készítése. Példák táblázatkezelő programmal, többváltozós lineáris regresszió készítésére. Becsült paraméterek tesztelése és értelmezése. Optimális modell előállítás.)
17.	A jó modell kritériumai és mérése. Elaszticitás fogalma, mérése. Parciális elaszticitás. Cobb-Douglas függvény. Példák az elaszticitás meghatározásához. A Cobb-Douglas függvény gyakorlati alkalmazása.
19.	Idősorok analízise. Trend, ciklus, szezonális hiba. Az idősorok dekompozíciója. Az idősorok elemzése átlagokkal (a jelenség átlagos nagysága, az abszolút és relatív változások átlaga). Példa az idősor adatainak átlagolására stock és flow típusú sokaságokra nézve. Példa az átlagos abszolút és az átlagos relatív változás számítására és értelmezésére. (HV I. 5.)
21.	Idősorok analízise. Trend analízis: mozgó átlagolás, analitikus trendszámítás (lineáris regresszió). Példák mozgó átlagok számítására, és az eredeti idősorral együtt történő ábrázolására. Példa lineáris trend számítására és a paraméterek értelmezésére.
23.	Szezonális jellege és mérése. Additív és multiplikatív modellek.

	Példák a szezonális eltérése és szezonindexek számítására és értelmezésére. Példák extrapoláció készítésére. Számítógépes idősorelemzés készítése, az outputok értelmezése.
25.	Szezonális eltérések és szezonindexek számítása, értelmezése és felhasználása. Szezonális kiigazítás. Extrapoláció.
	Példák a szezonális eltérése és szezonindexek számítására és értelmezésére. Példák extrapoláció készítésére. Számítógépes idősorelemzés készítése, az outputok értelmezése.
27.	Összefoglalás
	Gyakorlás a sikeres kollokviumi jegy megszerzése érdekében.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Nemzetközi közgazdaságtan			Kódja:	GT_ANGL021-17	
		angolul:	International Economics					
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Ökonómia Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Mikroökonómia Makroökonómia			Kódja:	GT_ANGL011-17 GT_ANGL016-17		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Czeglédi Pál		beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:			beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a nemzetközi közgazdasági elmélet alapvető összefüggéseit. A tárgy keretében a hallgatók megismerik a nemzetközi kereskedelem alapvető elméleteit, a kereskedelempolitika eszközeit, a nemzetközi fizetésekkel kapcsolatos legalapvetőbb összefüggéseket, valamint megismerkednek néhány valutaárfolyam elmélettel.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus első fele a tiszta kereskedelem elméletét tekinti át, a második fele a pedig a nemzetközi pénzügyek alapösszefüggéseivel ismerteti meg a hallgatókat. A tiszta kereskedelem elméletével foglalkozó rész tárgyalja a ricardói komparatív előnyök tanát, a nemzetközi kereskedelem sztenderd (neoklasszikus) modelljét, a Heckscher-Ohlin-modellt, illetve a protekcionizmus jóléti hatásait. A nemzetközi pénzügyekre fókuszáló második rész a devizapiac alapfogalmait, a fedezetlen kamatparitás, illetve a vásárlóerő-paritás elméleteit tárgyalja, és megismerteti a hallgatókat a nyitott gazdaság egyszerű makroökonómiai modelljével.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás, feladatmegoldás, hipotetikus gazdaságpolitikai és egyéb változások hatásának magyarázata a grafikus és matematikai formában felírt modellekben								
Értékelés								
Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:								
0 - 50% – elégtelen								
51% - 64% – elégséges								
65% - 76% – közepes								
77% - 87% – jó								
88% - 100% – jeles								
Kötelező szakirodalom:								
Bock Gyula – Misz József: Nemzetközi közgazdaságtan. Trimester, Tatabánya, 2006. ISBN: 963-9561-14-2								
Bock Gyula – Misz József: Nemzetközi közgazdaságtan feladatok gyűjteménye. Trimester, Tatabánya, 2002. (vagy:								

Bock Gyula: Nemzetközi közgazdaságtan feladatok. Trimester, Tatabánya, 2007.) ISBN: 963-86290-3-7, 978 963 9561 19 9

Bock Gyula – Martin Hajdu György – Réz András – Tóth Ferenc: Nemzetközi közgazdaságtan. Aula Kiadó, Budapest, 2004. ISBN: 9639466646

Major Klára – Szabó-Bakos Eszter – Szilágyi Katalin: Nemzetközi gazdaságtan feladatgyűjtemény. Panem Könyvkiadó, 2004, Budapest. ISBN: 963-545-404-X

Czeglédi Pál: Nemzetközi előadásvázlatok. Debreceni Egyetem Közgazdaságtan és Világgazdaságtan Intézet, Debrecen, 2021. <https://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/322147>

Ajánlott szakirodalom:

Paul R. Krugman – Maurice Obstfeld: Nemzetközi gazdaságtan. Elmélet és gazdaságpolitika. Panem Könyvkiadó, 2009, Budapest. ISBN: 963 545 339 6

hét	Heti bontott tematika
13.	Bevezetés: a nemzetközi közgazdaságtan tárgya és legfontosabb kérdései, a zárt és a nyitott gazdaság elemzésének eltérése TE*: A nemzetközi közgazdaságtan fő kérdései. A mikro- és makroökonómiai tudás alkalmazásának szükségessége
15.	A nemzetközi munkamegosztás alapelve: a komparatív előnyök tana. A ricardói modell TE: A komparatív előny fogalmának megértése, a komparatív előny és a kereskedelem szerkezete közötti összefüggés
17.	Csökkenő hozadék a ricardói modellben. A nemzetközi kereskedelem alapmodellje TE: A termelési lehetőségek határa a neoklasszikus feltevések szerint, az autark és a szabadkereskedelem melletti egyensúly kis ország esetén
19.	A Heckscher-Ohlin modell. TE: A tétel megfogalmazása és értelmezése: relatív tényezőellátottság, tényezőintenzitás.
21.	Leontief paradoxon TE: Teljesülnek-e a modell predikciói?
23.	A kereskedelempolitika eszközei, a protekcionizmus mellett és ellen szóló érvek TE: A protekcionista eszközök osztályozása, a vám jóléti hatása parciális elemzéssel; a kvóta jóléti hatása parciális elemzéssel, a protekcionista gazdaságpolitika értékelése
25.	A nemzetközi fizetési mérleg TE: A nemzetközi fizetési mérleg
27.	Devizapiac, árfolyamrezsimek TE: Az árfolyammal és a devizapiaci tranzakciókkal kapcsolatos legalapvetőbb fogalmak. A rögzített és a lebegő árfolyamrezsimek közötti különbségek, a devizapiaci intervenció szerepe és értelmezése, a gyakorlatban létező árfolyamrezsimek típusok éttekintése
29.	Valutaárfolyam-elméletek: kamatparitás TE: a deviza mint vagyoni eszköz, a kamatparitás mint árfolyamelmélet
31.	Valutaárfolyam-elméletek: vásárlóerő-paritás TE: A kamatparitás mint árfolyamelmélet, az abszolút és a relatív vásárlóerő-paritás
33.	Nyitott gazdaság rövid távú egyensúlya TE: Rövid távú jövedelemmeghatározódás zárt tőkepiacú nyitott gazdaságban
35.	Nemzetközi pénzügyi rendszer I. TE: A nemzetközi pénzügyi rendszer fejlődésének négy fő állomása és azok rövid jellemzése
37.	Nemzetközi pénzügyi rendszer II. TE: A nemzetközi pénzügyi rendszer fejlődésének négy fő állomása és azok rövid jellemzése
39.	Összefoglalás TE: Áttekintés, gyakorlás.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Gazdaságpolitika			Kódja:	GT_ANGL022-17	
		angolul:	Economic Policy					
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Ökónómia Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		bevezetés a közgazdaságtanba			Kódja:	GT_ANGL002-17		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nap p		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Czeglédi Pál			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Nádasi Levente			beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a gazdaságpolitika alapvető fogalmaival és összefüggéseivel, a képesek legyenek konkrét gazdaságpolitika kérdésekre alkalmazni a mikro- és makroökonómiából megtanultakat.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.								
<i>Képesség:</i>								
Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus első néhány előadása a gazdaságpolitikával kapcsolatos alapfogalmakat és a gazdaságpolitikára vonatkozó közgazdasági elméleteket tekinti át. A második rész a gazdaságpolitika egy-egy nagyobb								

területére koncentrálnak. Nagy hangsúly van a fiskális és a monetáris politikán.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás diasorral támogatva.

Értékelés

A vizsga írásbeli. A kötelező irodalom mellett az előadáson elhangzottak is szerves részét képezik a számon kért tananyagoknak.

Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 62% – elégséges

63% - 74% – közepes

75% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Bod Péter Ákos (2014): Bevezetés a gazdaságpolitikába. Akadémiai Kiadó, Budapest. (A kijelölt fejezetek)

Hámori Balázs (2007): A szocialista rendszer. Megjelent: Szabó Katalin (szerk.): Összehasonlító gazdaságtan. Budapest: Aula. (7. fejezet, 157-185.)

Magyar Nemzeti Bank (2012): Monetáris politika Magyarországon. Budapest: Magyar Nemzeti Bank. [link](#)

Mankiw, G. (1999): Makroökonómia. Budapest: Osiris. (A kijelölt fejezetek)

Stiglitz, J. (2000): A kormányzati szektor gazdaságtana. Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. (A kijelölt részek)

Ajánlott szakirodalom:

Benczúr Péter–Kátay Gábor–Kiss Áron–Reizer Balázs–Szoboszlai Mihály (2011): Az adó és transzferrendszer változásainak elemzése viselkedési mikroszimulációs modell segítségével. MNB Szemle, október. [link](#)

Benedek Dóra – Lelkes Orsolya – Scharle Ágota – Szabó Miklós (2006): A magyar államháztartási bevételek és kiadások szerkezete 1991-2004 között. Közgazdasági Szemle. 53(2), 119-143.

Csermely Ágnes (2006): Az inflációs célkövetés rendszere Magyarországon Közgazdasági Szemle 53(12), 1058-1079.

Kornai János (1995): Négy jellegzetesség. A magyar fejlődés politikai gazdaságtani megközelítésben. I. rész. Közgazdasági Szemle 42(12), 1097 – 1117.

Kornai János (1996): Négy jellegzetesség. A magyar fejlődés politikai gazdaságtani megközelítésben. I. rész. Közgazdasági Szemle 43(1), 1- 29.

Ohnsorge-Szabó László – Romhányi Balázs (2007): Hogyan jutottunk ide: magyar költségvetés, 2000-2006. Egy lépés a költségvetési összefüggések átfogó elemzése felé. Pénzügyi Szemle, 2, 239-285. oldal

Scharle Ágota – Benczúr Péter – Kátay Gábor – Váradi Balázs (2010): Hogyan növelhető az adórendszer hatékonysága? MNB-tanulmányok 88. [link](#)

Voszka Éva (2013): Államosítás, privatizáció, államosítás. Közgazdasági Szemle, 60(12), 1289–1317. o.

Heti bontott tematika

téma	tananyag
Az állam szerepe, az állami beavatkozás indokai, formái	Bod (2014), 1, 3. fejezet
TE*: Az állami beavatkozás indokainak rendszerezése	
A gazdaságpolitika és a makrogazdasági szabályozás alapjai, gazdaságpolitikai információkat tartalmazó aggregátumok	Bod (2014), 2., 4., 6. fejezet
TE: A makroökonómiai mutatók gazdaságpolitika jelentősége és gazdaságpolitikai szempontú	
A gazdaságpolitikai gondolkodás fő irányzatai I	Bod (2014), 5. fejezet
TE: A gazdaságpolitikáról alkotott nézetek megváltozása: a századfordulós konszenzus és a keynesi fordulat	
A gazdaságpolitikai gondolkodás fő irányzatai II	Mankiw (1999), 13. fejezet
TE: A keynesi gazdaságpolitikai ajánlások 20. századbeli kritikái	
Fiskális politika alapkérdései	Bod (2014), 7. fejezet
TE: A kiadási oldali tételek osztályozása, deficit és az államadósság jelentősége	Mankiw (1999), 16. fejezet
Az adópolitika alapkérdései I	Stiglitz (2000), 428-436. o., 440-446. o., 489-511. o
TE: A direkt és indirekt adók közötti különbség, az adóteher viselése	
Az adópolitika alapkérdései II	Stiglitz (2000), 428-436. o., 440-446. o., 489-511. o
TE: Az arányos és a progresszív jövedelemadó holtteher-vesztesége, a Laffer-görbe	
A monetáris politika és intézményrendszere I.	Bod (2014), 8. fejezet
TE: A monetáris politika függetlenségének jelentősége	
A monetáris politika és intézményrendszere II	MNB (2012)
TE: A magyar inflációs célkövetés sajátosságai	
Jóléti politika	Bod (2014), 9. fejezet
TE: Az állam jóléti szerepének értelmezése, a jóléti rendszerek megkülönböztetése	
A nemzetközi környezet kihívásai	Bod (2014),

TE: Hogyan befolyásolja a gazdaságpolitikát a nemzetközi tőkeáramlás és kereskedelem szabadsága? A nemzetközi szervezetek szerepe	16. fejezet
A szocializmus jellemzése	Hámori (2007)
TE: A tervgazdaság sajátosságai	
A rendszerváltozás gazdaságpolitikai kérdései	Bod (2014), 15. fejezet
TE: Nagy gazdaságpolitikai dilemmák a szocializmus összeomlásakor	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Controlling			Kódja:	GT_ANGL040-17	
		angolul:	Controlling					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-			Kódja:			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Fenyves Veronika			beosztása:	egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <ul style="list-style-type: none"> - A hallgatók megismertetése a controlling fogalmával, funkciójával. - A hallgatók részére a controllingrendszer vállalaton belüli helyének és alapvető alrendszerének bemutatása. - A hallgatók megismertetése a controlling funkcionális területi sajátosságaival, ismertek nyújtása a controlling gyakorlati megvalósulásairól. <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri a számviteli összefüggéseket, áttekintése van a legfontosabb elméleti megközelítésekről, elsajátította a számviteli gondolkodás alapjait. Elsajátította a számviteli folyamatok elemzésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.</p> <p><i>Képesség:</i> A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.</p> <p><i>Attitűd:</i> Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, elkötelezettek a megoldásukat illetően</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A hallgatók megismertetése a controlling fogalmával, funkciójával. A controllingrendszer vállalaton belüli helyének és alapvető alrendszerének bemutatása. A controlling funkcionális területi sajátosságainak megismerése, ismertek nyújtása a controlling gyakorlati megvalósulásairól.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Az előadások keretében a hallgatók a controllinggal kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat, esettanulmányokat végeznek, oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a controlling területén, a döntéstámogatásban, ok-okozati összefüggések feltárásában.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>Az aláírás megszerzésének feltételei: A félévi aláírás megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók a gyakorlatokat rendszeresen látogassák, az igazolatlan hiányzások mértéke nem haladhatja az órák 50%-át, és a vizsgaszabályzatban meghatározott mértéket.</p> <p>Számonkérés módja: A kollokviumi jegy (K) megszerzése:</p>								

Azon hallgatóknak, aki írásbeli vizsgát kell írniuk, ami két részből áll (feladatmegoldásból és elméleti kérdések).
A kollokviumi jegy számítása: elméleti (50%), feladatmegoldás (50%)

Értékelés:

Az elért átlagpontoszám (%-ok) alapján:

60% alatt: 1, elégtelen

60-69%: 2, elégséges

70-79%: 3, közepes

80-89%: 4, jó

90-100%: 5, jeles

Határon lévő esetben előadás katalógus alapján döntünk.

Kötelező szakirodalom:

Órai tananyag és a Moodle-ra feltett anyagok.

Fenyves Veronika (2020): Controlling Debrecen, Campus Kiadó (2020) , 158 p. ISBN: 9789639822733

Béhm I. - Zémán Z. (2016): A pénzügyi menedzsment kontroll elemzési eszköztára Akadémia Kiadó Zrt. ISBN: 9789630597746

Laáb Ágnes. Döntéstámogató vezetői számvitel Complex Kiadó Kft. Budapest 2011

Robert N. Anthony – Vijay Govindarajan: Menedzserkontroll-rendszerek Pánem Könyvkiadó Kft. Budapest 2013. ISBN: 9789635455126

Maczó K. (szerk.): Controlling a gyakorlatban, Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, 2007., <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/ch01.html>

Ajánlott szakirodalom:

Horváth & Partners CONTROLLING Út egy hatékony controlling rendszerhez Complex Kiadó Kft. Budapest 2007

Kaplan, Robert S. – Atkinson, Anthony A.: Vezetői üzleti gazdaságtan – haladó vezetői számvitel. Panem Könyvkiadó Kft. Budapest 2003.

Wileman A: Költségmenedzsment – a hatékony költséggazdálkodás és – csökkentés stratégiai HVG Kiadó, Budapest 2009

Anthony, R. and Govindarajan, V., 2007. Management Control Systems, Chicago, Mc-Graw-Hill IRWIN

SZAKMA, Controller Info folyóirat aktuális számai. R. Subramanyam, John W (2014): Financial Statement

Tematika

A controlling fogalma, a controlling koncepció lényege. A vállalati controlling szervezet. A vállalati controlling rendszer és működése. Vállalati controlling rendszerek kialakítása. A controller és feladata. Felelősségelv érvényesülése a vállalatnál. Felelősségi központok. A tervezés szerepe a vállalatok életében. Vállalati tervezés. Stratégiai és operatív tervezés. A teljesítmény mérés. Vállalati teljesítménymérési rendszerek. A controlling informatikai támogatása. Funkcionális controlling alrendszerek : költség és eredmény controlling, pénzügyi controlling további controlling területek. Controlling a gyakorlatban

A hallgató képes átlátni a controlling szerepét és helyét a vezetői döntéstámogatásban. A hallgató képes átlátni a különböző controlling szervezetek működését. A hallgató képes szerepet vállalni a controlling szervezet kialakításában. A hallgató képes átlátni a controller feladatait. A hallgató megismeri a felelősségi központokat, szerepüket. A hallgató megismeri a tervezés szerepét, képes a tervezési módszerek alkalmazására. A hallgató képes a teljesítménymérési rendszerek alkalmazására. A hallgató megismeri a controlling informatikai támogatottságát. A hallgató képes értelmezni a különböző controlling alrendszereket. A hallgató megismeri egy vállalkozás controlling rendszerét

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti szaknyelv B II.				Kódja:	GT_ANGLNY04-17	
	angolul:	Technical Language of Business II.						
Nemzetközi gazdálkodás alapszak								
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	2	angol, német
Levelező	X	Féléves		Féléves	30			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Valnerné Török Eszter			beosztása:	nyelvtanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú gazdasági szakmai nyelvvizsga szintjének megfelelő tudásra tegyenek szert az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt szaknyelvi témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<p><i>Tudás:</i> A nyelvtanuló rendelkezik a nemzetközi gazdálkodás alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan; ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok alapjait; rendelkezik a hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel az Európai Unió működésével kapcsolatban; elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait; birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.</p> <p><i>Képesség:</i> A nyelvtanuló képes szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni; megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott idegen nyelvű szakirodalmát; képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel); tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.</p> <p><i>Attitűd:</i> A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező; fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására; törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre; a döntések során figyelembe veszi mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is); törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok rendszerezését és értékelését. Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A nemzetközi gazdálkodás fogalomkörének szókincse, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése a következő témakörök feldolgozásával: üzleti etika és a vállalatok társadalmi felelősségvállalása, munkaerőpiac, vállalkozási formák. Az üzleti levelezés formái és tartalmi követelményeinek megismerése, egyes levéltípusok feldolgozása és gyakorlása levélírási feladatokon keresztül, valamint a vizsgafeladatok gyakorlása.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Folyamatosan szóban és írásban, beszámoló, beadandó feladatok. Az órákon prezentációs feladatok megoldása. Félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező szakirodalom**Angol nyelv:**

David Cotton- David Falvey-Simon Kent-John Rogers: Market Leader Intermediate Flexi Coursebook 1, Longman, 2016, ISBN 10: 1292126108 ISBN 13: 9781292126104

Ian MacKenzie: English for Business Studies 3rd Edition Student's Book, A course for Business Studies and Economics students, Cambridge University Press, 2010, ISBN: 9780521743419

Business Result Upper-intermediate, Second Edition, David Grant, Jane Hudson and John Hughes, Oxford University Press, 2017.

Viczena Andrea, Szóke Andrea: 1000 Questions and 1000 Answers (Business English), Lexika Kiadó, Székesfehérvár, 2014 ISBN 9786155 200 281

Német nyelv:

Ilse Sander, Andrea Farmache, Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F.Mautsch, Daniela Schmeiser, Udo Tellmann: DaF im Unternehmen A1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676440-7

Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F. Mautsch, Ilse Sander, Daniela Schmeiser: DaF im Unternehmen A2 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676445-2

Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F. Mautsch, Ilse Sander, Daniela Schmeiser: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6

Csányi Eszter-Magyar Gézané: Bevezetés a német üzleti idegen nyelvbe SALDO 2017 ISBN: 978-963-638-528-6

Sümeгинé, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskennntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom**Angol nyelv:**

Iwona Dubicka, Margaret O'Keeffe, David Cotton, David Falvey, Simon Kent, John Rogers: Market Leader Advanced Flexi Course Book 1, PEARSON Education Limited, ISBN 129212606X

Mable Chan: English for Business Communication, Taylor and Francis Ltd, 2020, ISBN: 1138481688

Aktuális online anyagok: World Bank, IMF and EU publications, LinkedIn business articles, Financial Times, New York Times

Német nyelv:

Gabriele Volgnandt-Dieter Volgnandt: Exportwege Schubert Verlag ISBN: 978-3-941323-00-1

Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdi: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Blick auf Deutschland, Landeskunde Deutsch als Fremdsprache, S. Kirchmeyer Klett Verlag Stuttgart ISBN 3-12-675442-x

Heti bontott tematika

1. konzultációs alkalom (5 óra)	Üzleti etika és a vállalatok társadalmi felelősségvállalása TE: A témához kapcsolódó szövegértési és hallásértési feladatok, esettanulmányok elemzése
3. konzultációs	Munkaerőpiaci helyzet Magyarországon és az Európai Unióban

alkalom (5 óra)	TE: A témához kapcsolódó szókincs feldolgozása, érvelési feladatok csoportmunkában, üzleti levél írása
5. konzultációs alkalom (5 óra)	Az álláskeresés és a kiválasztási folyamat lépései és dokumentumai TE: Álláspályázat összeállítása, motivációs levél írása
7. konzultációs alkalom (5 óra)	Az állásinterjú TE: Szituációs feladatok gyakorlása és szókincsfejlesztés
9. konzultációs alkalom (5 óra)	A cégalapítás kérdése és feladatai TE: A témához kapcsolódó esettanulmányok elemzése, érvelési feladatok csoportmunkában
11. konzultációs alkalom (5 óra)	Vállalkozási formák Magyarországon és a célnyelvi országokban TE: Szókincsfejlesztés, szövegértési feladatok, prezentációk

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti szaknyelv B III.				Kódja:	GT_ANGLNY05-17	
	angolul:	Technical Language of Business III.						
Nemzetközi gazdálkodás alapszak								
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		Üzleti szaknyelv B I. és B II.				Kódja:	GT_ANGLNY7-17; GT_ANGLNY04-17	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Szigorlat	3	angol, német
Levelező	X	Féléves		Féléves	30			
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Valnerné Török Eszter		beosztása:	nyelvtanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú gazdasági szakmai nyelvvizsga szintjének megfelelő tudásra tegyenek szert az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szakszövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt szaknyelvi témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja mind az általános, mind a szaknyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>A nyelvtanuló rendelkezik a nemzetközi gazdálkodás alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan; ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok alapjait; rendelkezik a hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel az Európai Unió működésével kapcsolatban; elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait; birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>A nyelvtanuló képes szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni; megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott idegen nyelvű szakirodalmát; képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökkel, külkereskedővel); tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező; fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására; törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre; a döntések során figyelembe veszi mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is); törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok rendszerezését és értékelését. Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A nemzetközi gazdálkodás fogalomkörének szókincsé, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése a következő témakörök feldolgozásával: vizualizációs és prezentációs technikák, banki és más pénzügyi szolgáltatások, a marketing és eszközei. Az üzleti levelezés formai és tartalmi követelményeinek megismerése, egyes levéltípusok feldolgozása és gyakorlása levélírási feladatokon keresztül, valamint a vizsgafeladatok gyakorlása.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Az órákon prezentációs feladatok megoldása és beadandók készítése. A félév során két zárthelyi dolgozat, amely a szigorlat írásbeli részét jelenti. Javítási lehetőség a vizsgaidőszak első hetében. A vizsgaidőszakban a szigorlat szóbeli része.

Kötelező szakirodalom

Angol nyelv:

David Cotton- David Falvey-Simon Kent-John Rogers: Market Leader Intermediate Flexi Coursebook 1, Longman, 2016, ISBN 10: 1292126108 ISBN 13: 9781292126104

Ian MacKenzie: English for Business Studies 3rd Edition Student's Book, A course for Business Studies and Economics students, Cambridge University Press, 2010, ISBN: 9780521743419

Business Result Upper-intermediate, Second Edition, David Grant, Jane Hudson and John Hughes, Oxford University Press, 2017.

Viczena Andrea, Szőke Andrea: 1000 Questions and 1000 Answers (Business English), Lexika Kiadó, Székesfehérvár, 2014 ISBN 9786155 200 281

Német nyelv:

Ilse Sander, Andreea Farmache, Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F.Mautsch, Daniela Schmeiser, Udo Tellmann: DaF im Unternehmen A1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676440-7

Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F. Mautsch, Ilse Sander, Daniela Schmeiser: DaF im Unternehmen A2 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676445-2

Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F. Mautsch, Ilse Sander, Daniela Schmeiser: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6

Csányi Eszter-Magyar Gézőné: Bevezetés a német üzleti idegen nyelvbe SALDO 2017 ISBN: 978-963-638-528-6

Sümegeiné, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskennntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom

Angol nyelv:

Iwona Dubicka, Margaret O'Keeffe, David Cotton, David Falvey, Simon Kent, John Rogers: Market Leader Advanced Flexi Course Book 1, PEARSON Education Limited, ISBN 129212606X

Mable Chan: English for Business Communication, Taylor and Francis Ltd, 2020, ISBN: 1138481688

Aktuális online anyagok: World Bank, IMF and EU publications, LinkedIn business articles, Financial Times, New York Times

Német nyelv:

Gabriele Volgnandt-Dieter Volgnandt: Exportwege Schubert Verlag ISBN: 978-3-941323-00-1

Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdi: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Blick auf Deutschland, Landeskunde Deutsch als Fremdsprache, S. Kirchmeyer Klett Verlag Stuttgart ISBN 3-12-675442-x

Heti bontott tematika

1. konzultációs
alkalom (5
óra)

A jó prezentáció jellemzői

TÉ: Prezentációs feladatok gyakorlása

3. konzultációs alkalom (5 óra)	Vizualizációs technikák, statisztikai elemzések
	TE: A témához kapcsolódó szókincs feldolgozása, diagramleírás gyakorlása
5. konzultációs alkalom (5 óra)	Banki és más pénzügyi szolgáltatások
	TE: Szókincsfejlesztés, írásfeladatok
7. konzultációs alkalom (5 óra)	Befektetési formák A vállalatfinanszírozás alapjai
	TE: Szituációs feladatok gyakorlása és szókincsfejlesztés
9. konzultációs alkalom (5 óra)	A marketing és eszközei
	TE: A témához kapcsolódó esettanulmányok elemzése, érvelési feladatok csoportmunkában
11. konzultációs alkalom (5 óra)	Marketingkommunikáció és reklám
	TE: Szókincsfejlesztés, szövegértési és írásfeladatok

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti szaknyelv A. I.				Kódja:	GT_ANGLNY01-17	
	angolul:	Technical Language of Business I.						
Nemzetközi gazdálkodás alapszak								
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Központ						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	2	angol, német
Levelező	X	Féléves		Féléves	20			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Valnerné Török Eszter			beosztása:	nyelvtanár	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú általános nyelvvizsga szintjének elérését megalapozzák az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja az általános nyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>A nyelvtanuló rendelkezik a nemzetközi gazdálkodás alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan; ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok alapjait; rendelkezik a hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel az Európai Unió működésével kapcsolatban; elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait; birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>A nyelvtanuló képes szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni; megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott idegen nyelvű szakirodalmát; képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel); tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező; fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására; törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre; a döntések során figyelembe veszi mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is); törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok megszervezését és értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A nemzetközi gazdálkodás fogalmköre, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése a következő témakörök feldolgozásával: a gazdaság alapfogalmai, a globalizáció folyamatai, Magyarország gazdasága, a munka világa, vállalkozói környezet. Az üzleti levelezés formái és tartalmi követelményeinek megismerése, egyes levél típusok feldolgozása és gyakorlása levélírási feladatokon keresztül, valamint a vizsgafeladatok gyakorlása.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Folyamatosan szóban és írásban, beszámolók, beadandó feladatok. Az órákon prezentációs feladatok megoldása. Félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező szakirodalom

Angol nyelv:

David Cotton- David Falvey-Simon Kent-John Rogers: Market Leader Intermediate Flexi Coursebook 1, Longman, 2016, ISBN 10: 1292126108 ISBN 13: 9781292126104

Ian MacKenzie: English for Business Studies 3rd Edition Student's Book, A course for Business Studies and Economics students, Cambridge University Press, 2010, ISBN: 9780521743419

Business Result Upper-intermediate, Second Edition, David Grant, Jane Hudson and John Hughes, Oxford University Press, 2017.

Viczena Andrea, Szőke Andrea: 1000 Questions and 1000 Answers (Business English), Lexika Kiadó, Székesfehérvár, 2014 ISBN 9786155 200 281

Német nyelv:

Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F. Mautsch, Ilse Sander, Daniela Schmeiser: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6

Csányi Eszter-Magyar Gézáné: Bevezetés a német üzleti idegen nyelvbe SALDO 2017 ISBN: 978-963-638-528-6

Sümeгинé, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskenntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom

Angol nyelv:

Iwona Dubicka, Margaret O'Keeffe, David Cotton, David Falvey, Simon Kent, John Rogers: Market Leader Advanced Flexi Course Book 1, PEARSON Education Limited, ISBN 129212606X

Mable Chan: English for Business Communication, Taylor and Francis Ltd, 2020, ISBN: 1138481688

Aktuális online anyagok: World Bank, IMF and EU publications, LinkedIn business articles, Financial Times, New York Times

Német nyelv:

Gabriele Volgnandt-Dieter Volgnandt: Exportwege neu 1 A1-A2 Schubert Verlag 2012 ISBN: 978-3-941323-00-1
Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdiné: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Blick auf Deutschland, Landeskunde Deutsch als Fremdsprache, S. Kirchmeyer Klett Verlag Stuttgart ISBN 3-12-675442-x

Heti bontott tematika

1. konzultációs alkalom (5 óra)	Gazdasági alapfogalmak, a gazdasági élet szereplői és szektorai TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok
3. konzultációs alkalom (5 óra)	A munka világa, Álláskeresés, állásinterjú Munkaerőpiaci helyzet Magyarországon és az Európai Unióban

	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, álláspályázat írása
5. konzultációs alkalom (5 óra)	Munkahelyi kommunikáció, szervezeti magatartás és kultúra, a vállalati működés funkcionális területei Üzleti etika és a vállalatok társadalmi felelősségvállalása
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok
7. konzultációs alkalom (5 óra)	A globalizáció folyamatai, jellemzői és a multinacionális vállalatok szerepe
	TE: Az elsajátított témák és szókincs áttekintése.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti szaknyelv A. II.			Kódja:	GT_ANGLNY02-17		
	angolul:	Technical Language of Business II.						
Nemzetközi gazdálkodás alapszak								
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Központ						
Kötelező előtanulmány neve:		Üzleti szaknyelv A I.			Kódja:	GT_ANGLNY01-17		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		szigorlat	3	angol, német
Levelező	X	Féléves		Féléves	20			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Valnerné Török Eszter			beosztása:	nyelvtanár	

A kurzus célja, hogy a hallgatók

a Közös Európai Referenciakeret (CEFR) által meghatározott középfokú általános nyelvvizsga szintjének elérését megalapozzák az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén. Ezen a szinten a nyelvhasználó meg tudja érteni összetettebb szövegek fő mondanivalóját és fontosabb információit. Képes részletes és világos szövegalkotásra az elvárt témakörökben. Folyamatosan kommunikál anyanyelvű beszédpartnerével, megfelelően használja az általános nyelvi lexikát, tud érvelni, véleményt nyilvánítani, állást foglalni.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A nyelvtanuló rendelkezik a nemzetközi gazdálkodás alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan; ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok alapjait; rendelkezik a hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel az Európai Unió működésével kapcsolatban; elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait; birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.

Képesség:

A nyelvtanuló képes szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálni; megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott idegen nyelvű szakirodalmát; képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel); tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.

Attitűd:

A nyelvtanuló a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, konstruktív, együttműködő és kezdeményező; fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra; nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására; törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre; a döntések során figyelembe veszi mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is); törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómia és felelősség:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi a meghatározott feladatokat, azok megszervezését és értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Tudatosan vállalja és közvetíti szakmája etikai normáit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A nemzetközi gazdálkodás fogalmköre, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése a következő témakörök feldolgozásával: az Európai Unió gazdasága, cégalapítás szempontjai, vállalkozói környezet, vállalkozások jogi formája, cégegyesülések, üzleti etika és a vállalatok társadalmi felelősségvállalása, banki és pénzügyi szolgáltatások, a marketing alapfogalmai és eszközei, reklámozás.

Az üzleti levelezés formai és tartalmi követelményeinek megismerése, egyes levéltípusok feldolgozása és gyakorlása levélírási feladatokon keresztül, valamint a vizsgafeladatok gyakorlása.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Az órákon prezentációs feladatok megoldása és beadandók készítése. A félév során két zárthelyi dolgozat, amely a szigorlat írásbeli részét jelenti. Javítási lehetőség a vizsgaidőszak első hetében. A vizsgaidőszakban a szigorlat szóbeli része.

Kötelező szakirodalom

Angol nyelv:

David Cotton- David Falvey-Simon Kent-John Rogers: Market Leader Intermediate Flexi Coursebook 1, Longman, 2016, ISBN 10: 1292126108 ISBN 13: 9781292126104

Ian MacKenzie: English for Business Studies 3rd Edition Student's Book, A course for Business Studies and Economics students, Cambridge University Press, 2010, ISBN: 9780521743419

Business Result Upper-intermediate, Second Edition, David Grant, Jane Hudson and John Hughes, Oxford University Press, 2017.

Viczena Andrea, Szőke Andrea: 1000 Questions and 1000 Answers (Business English), Lexika Kiadó, Székesfehérvár, 2014 ISBN 9786155 200 281

Német nyelv:

Nadja Fügert, Regine Grosser, Claudia Hanke, Viktoria Ilse, Klaus F. Mautsch, Ilse Sander, Daniela Schmeiser: DaF im Unternehmen B1 Klett Verlag 2023 ISBN 978-3-12-676450-6

Csányi Eszter-Magyar Gézané: Bevezetés a német üzleti idegen nyelvbe SALDO 2017 ISBN: 978-963-638-528-6

Sümeгинé, Borgulya, Jacob, Mátyás: Wirtschaftskenntnisse auf Deutsch Akadémiai Kiadó 2004 ISBN: 9789630583046

Ajánlott szakirodalom

Angol nyelv:

Iwona Dubicka, Margaret O'Keeffe, David Cotton, David Falvey, Simon Kent, John Rogers: Market Leader Advanced Flexi Course Book 1, PEARSON Education Limited, ISBN 129212606X

Mable Chan: English for Business Communication, Taylor and Francis Ltd, 2020, ISBN: 1138481688

Aktuális online anyagok: World Bank, IMF and EU publications, LinkedIn business articles, Financial Times, New York Times

Német nyelv:

Gabriele Volgnandt-Dieter Volgnandt: Exportwege neu 1 A1-A2 Schubert Verlag 2012 ISBN: 978-3-941323-00-1 Sprenger, Weermann: Wirtschaft auf Deutsch Klett Verlag ISBN 978-3-12-675215-2

Olaszy, Pákozdi: Aktuelle Wirtschaftsthemen OLKA Budapest 2007 ISBN 978-963-06-3684-1

Német gazdasági lapok és folyóiratok: Handelsblatt, Wirtschaftswoche

Blick auf Deutschland, Landeskunde Deutsch als Fremdsprache, S. Kirchmeyer Klett Verlag Stuttgart ISBN 3-12-675442-x

Heti bontott tematika

1. konzultációs
alkalom (5 óra)

Az Európai Unió gazdasága, az integrációs folyamat lépései, Magyarország az EU-ban

	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok
3. konzultációs alkalom (5 óra)	A cégalapítás kérdései, vállalkozási formák Magyarországon és az Európai Unióban A multinacionális vállalatok szerepe a világgazdaságban
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok, üzleti levél írása
5. konzultációs alkalom (5 óra)	Banki és más pénzügyi szolgáltatások, befektetési formák, a vállalatfinanszírozás alapjai
	TE: A témához kapcsolódó szituációs párbeszéd, szövegértési és hallásértési feladatok
7. konzultációs alkalom (5 óra)	Marketing: Piac, kereslet, kínálat, piackutatás, Marketingkommunikáció; Szolgáltatások, Ügyfélkapcsolatok és vevőelégedettség
	TE: Az elsajátított témák és szókincs áttekintése.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Gazdaságtörténet			Kódja:	GT_ANGLO35-17	
		angolul:	Economic History					
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-			Kódja:			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	3	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Prof. Dr. Lévai Csaba			beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a modern világgazdasági rendszer születésének és formálódásának történetét , a globalizáció folyamatait és szerkezetét.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató számára a gazdaságtörténet alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismerete,								
<i>Képesség:</i>								
A hallgató legyen képes az utóbbi fél évezred gazdaságtörténetét összekapcsolni napjaink gazdasági folyamataival. Legyen képes annak értékelésére, hogy a múltbeli fejlődési tendenciák hogyan hatottak a mai világgazdaság kialakulására.								
<i>Attitűd:</i>								
A hallgató legyen fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekedjen tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.								
- Legyen befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A hallgató az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus nem tűzi ki célként a világgazdaság egésze történetének áttekintését a kezdetektől napjainkig. A hangsúlyt az európai gazdaság fejlődésére, illetve annak a világgazdaság többi részéhez fűződő kapcsolataira helyezi. Időben a nagy földrajzi felfedezéseknél veszi fel a fonalat, amikor az európai gazdaság expanziójának eredményeként kialakult a modern világgazdasági rendszer. A téma jobb megértése érdekében visszatekint a középkori európai gazdaság történetére, illetve bevezetést nyújt néhány olyan elméleti rendszerbe, amelyet a világgazdaság hosszabb távú fejlődésével kapcsolatban fogalmaztak meg. Az ezt követő anyag két nagyobb egységre bontható. Először a kora újkori és a 19. századi európai gazdasági fejlődést mutatja be egyrészt regionális tagolásban, másrészt pedig a világgazdaság egészében betöltött szerepe szempontjából. E rész, illetve a második rész között az első világháború és annak gazdasági hatásai jelentik a vízválasztót. A második részben a két világháború közötti európai gazdaság történetének áttekintésére kerül sor, hasonló megfontolások alapján, ahogyan az első résszel kapcsolatban is történt. A kora újkori, 19. és 20. századi gazdaságtörténet szerves részeként az adott korszakokban meghatározónak nevezhető közgazdasági-eszmetörténeti iskolákat és irányzatokat is bemutatja, s szembesíti azokat a ténylegesen megvalósuló gazdaságpolitikai megoldásokkal. A kurzus a vizsgált korszak európai gazdaságtörténetét világgazdasági összefüggésrendszerben tárgyalja, s ennek során külön hangsúlyt helyez az Amerikai Egyesült Államok gazdaságtörténete bemutatására.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek	
Előadás, prezentáció	
Értékelés	
<p>Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban, Vizsgafeladat: az előadás tematikájában szereplő témák közül a vizsgázó egyet kiválaszt, amelyből otthonában írásbeli beszámolót készít kifejtő módszerrel, az órán elhangzottak és a megadott szakirodalom alapján. Ennek kritériumai a következők: 10-12 oldal terjedeleme, másfeles sorközzel, tizenkettes betűmérettel. A szöveget jegyzetelni szükséges és el kell látni a felhasznált szakirodalom jegyzékével. Az oldalszámba az esetleges mellékletek (táblázatok, illusztrációk) nem számítanak bele.</p>	
Kötelező szakirodalom:	
<ul style="list-style-type: none"> • Cameron, Rondo: A világgazdaság rövid története a kőkorszaktól napjainkig, Maecenas, Budapest, 1994. • Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. A rurális társadalomtól a gondoskodó államig. (ed. H. A. Dideriks, J. Th. Lindblad, D. J. Noordam, G. C. Quispel, B. M. A. de Vries) Osiris, Bp. 1995. • Kaposi Zoltán: A XX. század gazdaságtörténete I. 1918-1945. Dialóg Campus Kiadó, Pécs, 1998. 	
Ajánlott szakirodalom:	
<ul style="list-style-type: none"> • Berend T. Iván – Ránki György: Európa gazdasága a 19. században, 1780-1914. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Bp. 1987. • Norman J. G. Pounds: Európa történeti földrajza. Osiris Kiadó, Budapest, 1997. • Randy C. Epping: Világgazdaság dióhéjban. Typotex Kiadó. Budapest, 2003 • 	

Heti bontott tematika		
1.	2.	Elméleti bevezetés: néhány történeti megközelítésű elmélet a világgazdasági rendszer létrejöttére és hosszabb távú fejlődésére vonatkozóan (I. Wallerstein, Ny. D. Kondratyev, W. W. Rostow, S. Kuznets, A. Gerschenkron)
3.		TE* A félév fogalmi megalapozásának megértése
5.		A középkori Európa gazdasága és a modern világgazdasági rendszer kialakulása a kora újkorban
7.		TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
9.		Európa és az Amerikai Egyesült Államok gazdasági fejlődése a 18. század közepétől az első világháború kirobbanásáig
11.	12.	Az első világháború világgazdasági következményei. Európa és az Amerikai Egyesült Államok gazdasága a két világháború közötti időszakban
13.		TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
15.		Gazdasági elméletek és gazdaságpolitikák a két világháború közötti időszakban
17.		TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása

A tantárgy neve:	magyarul:	Szervezeti magatartás				Kódja:	GT_ANGL006-17	
	angolul:	Organizational Behaviour						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Ujhelyi Mária			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>megismerjék a szervezet formális és informális oldalának működését, a szervezeti magatartástudomány legfontosabb eredményeit. Cél, hogy szisztematikusabb képet kapjanak a szervezeti tagok, csoportok és az egész szervezet magatartását meghatározó és befolyásoló tényezőkről annak érdekében, hogy a megszerzett ismereteket a szervezetek eredményességének növelésére tudják majd használni.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén megismeri a szervezeti magatartástudomány legújabb kutatási eredményeit, megérti az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. Az egyéni magatartás meghatározói. 2. Csoportok hatása az egyének magatartására és a szervezet teljesítményére. 3. Szervezeti szintű változók (struktúra és kultúra) hatása a szervezetek teljesítményére.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>Tisztában van az egyéni csoport és szervezeti szintű változók szervezeti teljesítményre gyakorolt lehetséges hatásaival.</p> <p>El tudja helyezni a megismert elméleteket a tudományterületen belül.</p> <p>Megérti az elméletek és modellek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.</p> <p>Képes a szervezeten belül előforduló szituációk elemzésére, az abban megjelenő különböző egyéni és csoportos magatartásformák felismerésére, önismeretszerzésre, képességfejlesztésre.</p> <p>Alkalmazni tudja a gyakorlatban, szervezeti szituációkban a megszerzett ismereteit, képes értelmezni, magyarázni, esetleg előre jelezni munkatársai jövőbeli magatartásformáit.</p> <p>A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő hozzáállást alakítson ki a szervezetek informális alrendszerével kapcsolatban. Nyitottá válik az önismeretszerzésre, képességfejlesztésre és az emberi magatartás tudatos megismerésére. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságpszichológiai alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy munkahelyi környezetben is eredményesen tudja menedzselni interperszonális kapcsolatait.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, befogadó, hatékony és eredményes legyen. Az emberi kapcsolatokról felelősséggel formáljon véleményt. Önállóan tudjon döntést hozni saját tudásának, kompetenciáinak fejlesztéséről.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A kurzus áttekinti az angolszász szakirodalomban megjelenő sztenderd szervezeti magatartás témaköröket: képességek, személyiség, értékek, érzelmek, attitűd, észlelés, döntéshozatal, motiváció, csoportok és teamek,</p>								

hatalom, szervezeti politika, vezetés, konfliktusok kezelése egyéni és szervezeti szinten, szervezeti struktúrák, szervezeti kultúra és változásmenedzselés.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások, gyakorlatokon a témakörökhöz kapcsolódó tesztek, feladatok, esettanulmányok megoldása, informatikai eszközök alkalmazása, lehetőség a tapasztalati tanulás módszerének alkalmazására, képességfejlesztésre.

Értékelés

Kollokvium írásbeli vizsga formájában.

Kötelező szakirodalom:

Bakacsi Gyula (2015): *A szervezeti magatartás alapjai*, Alaptankönyv Bachelor hallgatók számára. Semmelweis Kiadó, Budapest

Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2018): *Essentials of Organizational Behavior*, Fourteenth edition. Pearson Education Limited, Harlow, England.

Ajánlott szakirodalom:

Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2013): *Vezetés és szervezés. Szervezetek kialakítása és működtetése*. Akadémiai Kiadó, Budapest

Barizsné Hadházi Edit, Pierog Anita, Ujhelyi Mária (2018): *Fejezetek a szervezeti magatartás témaköreiből*. A tananyag elkészítését a „Duális képzések fejlesztése a Debreceni Egyetemen (DDE)” az EFOP-3.5.1-16-2017-00007 számú projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg

Konzultációkra bontott tematika

1.	<p>A szervezeti magatartás alapjai, tárgya, tartalma, modellje. Egyén a szervezetben: képesség és személyiség, érték, attitűd, érzelm. Munkával kapcsolatos attitűdök. Észlelés, döntés. A motiváció alapjai.</p> <p>TE: Ismeri és érti a szervezeti magatartás fogalmát, tárgyát és tartalmát. Ismeri, érti a képesség és személyiség fogalmát, modelljeit, hatásukat a szervezetek teljesítményére. Ismeri az érzelm, értékek, attitűdök fogalmát, jelentőségét, a munkával kapcsolatos attitűdök hatását a teljesítményre. Ismeri az észleléssel, döntéshozatallal kapcsolatos alapvető elméleteket, szerepüket a szervezetek működésében. Ismeri a motiváció fogalmát, legfontosabb elméleteit és a motiváció jelentőségét a szervezetek működése szempontjából.</p>
2.	<p>Csoportok a szervezetben. Csoportszerepek, csoportfolyamatok, teamek. Hatalom és szervezeti politika. A személyes vezetés alapjai.</p> <p>TE: Ismeri a csoportok fogalmát a csoportok típusait, a csoporthoz csatlakozás egyéni és szervezeti előnyeit, hátrányait. Ismeri a csoportszerepeket, a csoportfolyamatokat és azok hatását a szervezetek működésére, a szervezeten belüli emberi kapcsolatok alakulására. Ismeri a hatalom és szervezeti politika fogalmát, hatását az egyének közötti kapcsolatokra, a szervezet működésére. Ismeri a legfontosabb vezetéselméleti megközelítéseket, a különböző vezetési stílusok, magatartások szervezeti tagokra gyakorolt hatását, a vezetéstudomány újabb irányzatait.</p>
3.	<p>Konfliktusok egyéni szinten. Konfliktusok szervezeti szinten. A szervezeti magatartás és a szervezeti struktúra kapcsolata. Szervezeti kultúra. Szervezeti változások menedzselése.</p> <p>TE: Ismeri az egyének közötti konfliktus kezelés modelljét, folyamatát, a lehetséges magatartásformákat, a konfliktusok megoldásának alternatíváit. Ismeri a szervezeti konfliktusok kezelésének alternatíváit, azok hatását a szervezet működésére. Ismeri a szervezeti struktúrák jellemzőit, az alapvető struktúra típusokat és azok hatékony alkalmazásának feltételeit. Ismeri a szervezeti kultúra fogalmát, jelentőségét, modelljeit, szervezeti működést befolyásoló hatását. Ismeri a szervezeti változások menedzselésének folyamatát, az ezzel kapcsolatos alternatív modelleket, azok szervezeti működésre gyakorolt hatását.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Politológia				Kódja:	GT_ANGL037-17	
	angolul:	Political Science						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		előadás	3	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tókécs Tibor			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja a hallgatók megismertetése a politikatudománnyal. A tantárgy különleges hangsúlyt helyez a politika folyamatainak ismertetésére, az intézmények működésére, az egyes tényezők összefüggéseire és a politikai folyamatok hátterére. Mai világunkban elengedhetetlen, hogy a politikai döntéseket értő szemmel figyeljék a hallgatók és a világpolitikát alakító leglényegesebb intézmények, szervezetek működését, hatásmechanizmusait megismerjék. E tárgy célja e tudás közvetítése a politikai élet szereplőinek és magatartásuk meghatározó tényezőinek bemutatásával, valamint a politikai szervezetek döntéshozatali rendszereinek ismertetésével.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközökkel. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.</p> <p><i>Képesség:</i> A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemel, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. Képes középszintű szakmai idegennyelvtudása használatára.</p> <p><i>Attitűd:</i> A minőségi munkavégzés érdekében probléma érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.</p> <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei: A politika tudománya, Politikai alapfogalmak, Elméletek a politikatudományban, Törésvonal-elméletek, Politikai ideológiák, Politikai rendszerek, Diktatúrák és demokráciák, Pártok és pártrendszerek</p> <p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadás, megbeszélés, kérdezés, vita, szemléltetés.</p>								

Értékelés

A vizsga írásban történik. Az A, B, C vizsgák is írásbeliek A vizsgadolgozat alapvető elméleti kérdéseket tartalmaz, az ezekre adható pontok legalább 50%-át teljesíteni kell a sikeres vizsgálóhoz (ez alatti eredmény esetén tehát a többi kérdésre adott választól függetlenül elégtelen a dolgozat). Érdemjegyek: 0-49% elégtelen, 50-59% elégséges, 60-69 % közepes, 70-84% jó, 85-100 jeles. (Az elért %-os eredmények esetén felső egészrészét veszünk.)

Kötelező szakirodalom:

Gallai Sándor – Török Gábor (szerk.): Politika és politikatudomány. Budapest, 2003

Az órákon elhangzottak

Ajánlott szakirodalom:

Bayer József – A politikatudomány alapjai, Napvilág Kiadó, Budapest, 2000

Bihari Mihály – Pokol Béla: Politológia, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008

Fisichella, Domenico: A politikatudomány alapvonalai. Budapest, Osiris Kiadó, 2001

Gyurgyák János – Mi a politika? , Osiris Kiadó, Budapest, 2003

Heti bontott tematika

1	A politika tudománya TE*A hallgató megismerkedik a tudományterület fontosságával
1	Politikai alapfogalmak A hallgató betekintést nyer az alapfogalmakba
1	Elméletek a politikatudományban A hallgató megismeri a meghatározó elméleteket
1	Törésvonal-elméletek A hallgató megismeri a társadalmi törésvonalakat
1	Politikai ideológiák A hallgató megismeri a politikai ideológiákat
1	Politikai rendszerek A hallgató betekintést nyer a politikai rendszerekbe
1	Diktatúrák és demokráciák A hallgató megismeri a különböző diktatúrákat és demokráciákat
2	Pártok és pártrendszerek A hallgató megismeri a legfontosabb pártokat és pártrendszereket
2	Választási rendszerek A hallgató betekintést nyer a választási rendszerek működésébe
2	A szavazói magatartás A hallgató megismeri az szavazói magatartás kutatásába
2	Intézményes érdekegyeztetés, A hallgató betekintést nyer az érdekegyeztetés folyamatába
2	A politika tartalma es témai A hallgató megismeri a legfontosabb politikai tartalmakat
2	Közpolitika és a kormányzati döntéshozatal A hallgató betekintést nyer a közpolitikába
2	Média és politikai napirend A hallgató megismeri a sajtó és a politikai napirend összefüggéseit

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági közjog				Kódja:	GT_ANGLO17-17	
	angolul:	Business Public Law						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		V	4	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Károlyi Géza			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a gazdasági jog makro szintű szegmensének, az államháztartás rendszerének jogi szabályaival. A félév központi témája az adójog, amellyel a hallgatók elméleti és gyakorlati szinten is megismerkedhet.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
A hallgató olyan alapvető gazdasági-pénzügyi jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző adónemek alapvető anyagi jogi és eljárásjogi sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. Az államháztartás alrendszerei: központi és helyi önkormányzati alrendszer felépítése és költségvetése. 2. Az adóigazgatási eljárás, az adókötelezettség eljárási szabályai. 3. Az egyes adónemek: természetes személyek és vállalkozások költségvetési kapcsolatai. A szemináriumokon adófeladatok megoldása révén gyakorlati tudást is szerezhetnek a hallgatók.								
<i>Képesség:</i>								
Legyen tisztában az államháztartás rendszerszintű felépítésével és kategóriáival, költségvetési jellemzőivel.								
Tudja elhelyezni az egyes adónemeket a költségvetési bevételek megfelelő csoportjában, ismerje tanult adónemek alapvető szabályait (adóalanyok köre, adóalap meghatározása, adómérték, adókedvezmények).								
Legyen képes a természetes személyhez és a cégekhez kapcsolódó egyes adófajták közötti különbségek meghatározására.								
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. saját vállalkozás alapítása esetén a vonatkozó adónemek átlátása útján a tantárgy tanuláskor megszerzett ismereteket.								
<i>Attitűd:</i>								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő adójogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a magyar adórendszer tagozódását és lényegét, a munkája során felmerülő alapvető adójogi formákat magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt az egyes adónemeket érintő kérdésekben.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A gazdasági közjog fogalma. Az államháztartás rendszere. Adójogi alapfogalmak, az adózás rendje, adóigazgatási eljárás. A személyi jövedelemadó: összevonás alá eső jövedelmek, külön adózó jövedelmek. Egyéni vállalkozók, mezőgazdasági termelők adózása, járulékfizetése. VSZJA, KATA szerint adózó vállalkozások adózása. Társasági adóalanyok köre, adóalap meghatározása, adókedvezmények. Az általános forgalmi adó, jövedéki adó. Helyi adók. Illetékjog.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
előadás, igény szerint konzultáció, szemináriumokon adófeladatok megoldása, melyen keresztül gyakorlati tudás is elsajátítható.								

Értékelés
Írásbeli kollokvium, melynek értékelése ötfokozatú. 2-es (elégséges) érdemjegy a vizsgán maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.
Kötelező szakirodalom:
Károlyi –Törő (2015): <i>Természetes személyek és vállalkozások költségvetési kapcsolatai</i> . Debrecen, Kiadta: Kebo Print Kft.
Ajánlott szakirodalom:
Fézer-Károlyi-Petkó-Törő (2014): <i>Jogi személyek a gazdasági forgalomban</i> . Debrecen, Kapitális Kft.

bontott tematika	
1-5 óra	<p>A gazdasági közjog fogalma, az államháztartás rendszere: a központi költségvetés megalkotási folyamata, szerkezeti tagolása. A társadalombiztosítási alapok költségvetése. Az elkülönített állami pénzalapok fajtái és költségvetésük. A helyi önkormányzati alrendszer sajátosságai. Adójogi alapfogalmak, az adózás rendje, adóigazgatási eljárás: az adókötelezettség fogalma, megsértésének jogkövetkezményei. Az adóigazgatási eljárás formái és szabályai, jogorvoslati lehetőségek.</p> <p>TE: Ismeri a közjogi szabályozásban érvényesülő kógenca sajátosságait, az államháztartás szerkezetét és az alrendszerek költségvetésének alapvető jellemzőit. Ismeri az adójog által használt alapvető fogalmak jelentését, az adóhatóság által lefolytatható adóigazgatási eljárás szakaszait, a jogorvoslati formákat.</p>
6-10 óra	<p>A személyi jövedelemadó: összevonás alá eső jövedelmek: Szja alanyok köre, adóköteles és adómentes bevételek köre. Az összevonás alá eső jövedelmek kategóriái: önálló tevékenység, nem önálló tevékenység, egyéb tevékenység, átalányban megállapított jövedelem szabályai. Adóalapot csökkentő tételek: családi kedvezmény, első házassulók kedvezménye. A mezőgazdasági vállalkozások formái és adózásuk: A mezőgazdasági vállalkozók köre: őstermelő és kistermelő fogalma és adózási szabályaik. Az egyéni vállalkozó adózása: az egyéni vállalkozó fogalma, szja szerinti adózásának két formája: a külön adózó vszja és osztalékadó szabályai, az összevonás alá eső átalányadózás jellemzői. A kata főbb szabályai: adóalanyok köre, adóalap meghatározása. Külön adózó jövedelmek: tőkejövedelmek, vagyonátruházásból származó jövedelmek, egyes juttatások és egyes jövedelmek formái és adózásuk.</p> <p>TE: Ismeri a természetes személyek szja-köteles jövedelmének kategóriáit, az összevonás alá eső és a külön adózó jövedelem megállapítási szabályait. Különbséget tud tenni a mezőgazdasági vállalkozók között és ismeri az adózásuk főbb szabályait. Alapos ismereteket sajátít el az egyéni vállalkozó adózási lehetőségeit illetően, képes elkülöníteni a választható négyféle adónem jellemezőit.</p>
11-15 óra	<p>TAO és KIVA szerint adózó vállalkozások: A társas vállalkozások által választható két adónem összevetése és értékelése. Az általános forgalmi adó szabályai: Az áfa jellemzői, gazdasági tevékenység fogalma. Közösségen belüli termékértékesítés áfa szabályai. Termékexport és import fogalma, adózása. Előzetesen felszámított áfa és fizetendő áfa fogalma. Adólevonási jog korlátozása. Helyi és települési adók sajátosságai: A helyi adók típusai: vagyoni típusú helyi adók, kommunális adók és iparüzési adók kivetésének főbb szabályai. A települési adók sajátosságai. Illetékjog: Az illeték fogalma, rendszere: vagyonszerzési illetékek (ingyenes és visszerhes), valamint eljárási illetékek (bíróági és közigazgatási) fajtái.</p> <p>TE: Ismeri a cégek jövedelme utáni adózási formákat, el tudja határolni azokat. Ismeri az áfa elszámolás főbb elemeit, az elszámolandó áfa megállapításának alapvető szabályait. Ismeri a helyi önkormányzatok által alkalmazható adók két nagy csoportját, el tudja különíteni a helyi és a települési adók fajtáit. Ismeri az illetékek rendszerét, helyesen használja a fogalmakat és ismeri a főbb szabályokat.</p>

A tantárgy neve:	magyarul:	Világ gazdaságtan				Kódja:	GT_ANGLO14-17	
	angolul:	The World Economy						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Erdey László			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a világ gazdaság mint szerves rendszer mozgástörvényeit és a nemzet gazdasági cselekvés világ gazdasági összefüggéseit. A gyakorlatokon önálló elemzéssel és véleményalkotással mélyüljenek a tárgy legfontosabb témaköreiben.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzet gazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan, ismeri világ gazdaság működésének legfontosabb kereteit</p> <p><i>Képesség:</i> követi és értelmezi a világ gazdasági folyamatokat</p> <p><i>Attitűd:</i> Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Viselkedésében a nemzetközi nyitottság, a lojalitás és a társadalmi felelősségvállalás fontos szereppel bír</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Munkaköréhez és munkafeladatához kapcsolódóan önállóan követi a világ gazdaság legfontosabb mozgásait. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kapitalizmus történelmi fejlődése. Népesedés, népesség. Erőforrások és a környezet. A mező gazdaság szerepe a világ gazdaságban. A feldolgozóipar szerepe a világ gazdaságban. A szolgáltatások szerepe a világ gazdaságban. Városok és városiasodás, közlekedés és kommunikáció. Közlekedés és kommunikáció. A fogyasztás a világ gazdaságban. Nemzetközi kereskedelem és beruházás. A nemzetközi kereskedelem szerkezete. Fejlettség és alulfejlettség a világ gazdaságban.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadások a legfontosabb aktuális világ gazdasági eseményekre kitérve. A gyakorlatokon csoportos témafeldolgozás és prezentáció.</p>								
<p>Értékelés</p> <p>A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal 70%. A gyakorlatokon nyújtott teljesítmény 30%. 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5)</p>								

Kötelező szakirodalom:

Bost, F. – Carroué, L. – Colin, S. – Laporte, A. – Pihet, Ch. – Sanmartin, O. – Teurtrie, D. (2021): Világgazdasági körkép, Pallas Athéné, ISBN: 9789635730094

Ajánlott szakirodalom:

Rubenstein, James (2019): The Cultural Landscape: An Introduction to Human Geography, Global Edition, Pearson, ISBN-13: 978-1292162096

Warf, Barney (2021): Human Geography – A Serious Introduction, 3rd Edition, Cognella, ISBN: 978-1-5165-2902-5

Stutz, Frederick P.—Warf, Barney (2014): The World Economy, Pearson New International Edition (6th). ISBN 13: 978-1-292-02119-5

Heti bontott tematika

1.	Bevezetés, a világgazdaságtan tárgyköre
	TE* A világgazdaságtan tárgykörének elhelyezése a gazdaságtudományokon belül
	A kapitalizmus történelmi fejlődése I.
	TE: A kapitalizmus történelmi elhelyezése, előzményei fejlődése
	A kapitalizmus történelmi fejlődése II.
	TE: a gyarmatosítás története, hatása napjaink világgazdaságára, az ipari forradalom és következményeinek máig tartó hatásai
	Népesedés, népesség
	TE: A világ népességmegoszlása, a népesség történelmi fejlődése, a demográfiai átmenet, migráció
	Erőforrások és környezet
	TE: Ásványok és energiaforrások a világgazdaságban, fenntarthatóság
2.	A mezőgazdaság szerepe a világgazdaságban
	TE: A mezőgazdaság rendszerei, történelmi és földrajzi átalakulásai
	A feldolgozóipar szerepe a világgazdaságban
	TE: A feldolgozóipar fejlődése, földrajzi mozgásai, dezindusztrializáció, fordizmus és posztfordizmus, néhány fontosabb iparág esettanulmánya
	A szolgáltatások szerepe a világgazdaságban
	TE: A szolgáltatások szerepének növekedését indokló tényezők, a szolgáltatások munkaerőpiaca, főbb szolgáltatóágazatok esettanulmánya
	Városok és városiasodás
	TE: Urbanizáció, szuburbanizáció, exurbanizáció, a lakhatás szűrőmodellje, gettósodás, dzsentifikáció, megavárosok
3.	Közlekedés és kommunikáció
	TE: a közlekedés és szállítás történelmi és földrajzi átalakulása, idő-tér és költség-tér konvergencia, a kommunikáció jelentősége napjaink globalizációjában
	A fogyasztás a világgazdaságban
	TE: fogyasztási modellek, a fogyasztási szokások átalakulása a világgazdaságban
	Nemzetközi kereskedelem és beruházás
	TE: a nemzetközi kereskedelem és beruházások legfontosabb alapfogalmai
	A nemzetközi kereskedelem szerkezete
	TE: a nemzetközi kereskedelem áru- és földrajzi szerkezetének átalakulása
Fejlettség és alulfejlettség a világgazdaságban	
TE: a fejlődő világ sajátosságai, a legfontosabb fejlődési problémák és lehetséges válaszok	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi üzleti ismeretek				Kódja:	GT_ANGLO13-17	
	angolul:	International business						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Erdey László			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az áruk és szolgáltatások külkereskedelmének alapvető koncepcióival, állami szabályozásának eszközrendszerével, legfontosabb nemzetközi intézményeivel, a hazai és a nemzetközi makro- és mikro környezet közötti legjelentősebb különbségekkel, a külkereskedelem technikájának egyes részleteivel, valamint európai uniós és magyarországi szabályozásának logikájával és részleteivel.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Követi és értelmezi a világ gazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. - Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. <p>Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. <p>Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni. <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. - Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Az elemzéseiért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. - Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait... <p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A piacok globalizációja és a cégek nemzetközivé válása. A nemzetközi üzleti élet kulturális környezete. Etika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság és irányítás. A nemzetközi kereskedelem és beruházások elmélete. A nemzeti</p>								

környezet politikai és jogi rendszerei. Kormányzati beavatkozás, regionális integrációk. Feltörekvő piacok. A nemzetközi pénzügyi rendszer. A globális cégek pénzügyi menedzsmentje és számvitele. A globális vállalatok stratégiája és szervezete. Piaci lehetőségek értékelése a globális piacokon. Export és globális outsourcing. Külföldi működőtőke-befektetések, tulajdoni alapú együttműködések, licenz, franchise és egyéb szerződéses együttműködések. A globális cégek marketing és humán erőforrás menedzsmentje

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások a legfontosabb aktuális nemzetközi üzleti folyamatokra kitérve. Gyakorlatokon az adott témákhoz kapcsolódó csoportos témafeldolgozás és prezentáció.

Értékelés

A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal 70%, a szemináriumi munkával 30% szerezhető. 0– 50% elégtelen (1), 51– 62%, elégséges (2), 63– 74% közepes (3), 75– 86%, jó (4), 87–100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Blahó András, Czakó Erzsébet, Poór József (szerkesztők): Nemzetközi menedzsment, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2019, kijelölt részek, ISBN 9789630595360

Az előadásokon és a szemináriumokon elhangzottak

Ajánlott szakirodalom:

A Külgazdaság c. folyóirat számai

S. Tamer Cavusgil, Gary Knight, John R. Riesenberger (2020): International Business: The New Realities, Global ed., 5th edition, Pearson

Heti bontott tematika

1.	Bevezetés, A nemzetközi üzleti ismeretek tárgyköre
	TE* A nemzetközi üzleti ismeretek kulcskonceptióinak felvázolása. Megvilágítani, miben különböznek a nemzetközi tranzakciók a hazaiaktól. Azonosítani a nemzetközi üzleti élet legfontosabb szereplőit. Leírni a cégek nemzetközivé válásának legfontosabb okait. Miért érdemes nemzetközi üzleti ismereteket tanulni?
	A piacok globalizációja és a cégek nemzetközivé válása
	TE: A piacok globalizációja mint gondolati keretrendszer. A globalizáció előmozdítói. A technológiai fejlődés és a globalizáció. A globalizáció dimenziói. A piacok globalizációjának vállalati szintű következményei. A globalizáció társadalmi következményei.
	A nemzetközi üzleti élet kulturális környezete
	TE: Kultúra és kulturális kockázat, a kultúra dimenziói, a nyelv és a vallás szerepe a kultúrában, a kultúra hatása a nemzetközi üzleti kapcsolatokra, a kultúra modelljei és magyarázatai, a kultúra hatása a menedzsment folyamatokra
	Etika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság és irányítás
	TE: Az etikus viselkedés és jelentősége a nemzetközi üzleti életben. Etikai kihívások a nemzetközi üzleti kapcsolatokban. A vállalatok társadalmi felelőssége. Fenntarthatóság. A vállalati kormányzás szerepe. Az etikus viselkedés keretrendszere.
	A nemzetközi kereskedelem és beruházások elmélete
	TE: Miért kereskednek a nemzetek? Hogyan növelhetik a nemzetek versenyképességüket? Miért és hogyan válnak a vállalatok nemzetközivé? Milyen stratégiákkal szerezhet a nemzetközivé váló vállalat versenyelőnyöket és hogyan tarthatja fenn azokat?
2.	A nemzeti környezet politikai és jogi rendszerei
	TE: A politikai és a jogi környezet. Politikai rendszerek. Jogrendszerek. A politikai és jogi rendszerek szereplői. A politikai rendszerből fakadó országgcockázati típusok azonosítása. A jogrendszerből fakadó országgcockázati típusok azonosítása. Az országgcockázat menedzsmentje
	Kormányzati beavatkozás, regionális integrációk
	TE: A kormányzati beavatkozások természete. A kormányzati beavatkozás eszköztrendszere. A kormányzati beavatkozások evolúciója és következményei. A vállalatok lehetséges reakciói a kormányzati beavatkozásokra. A regionális integráció és

	<p>gazdasági blokkok. A vezető gazdasági blokkok azonosítása. A regionális integráció előnyeinek és következményeinek azonosítása.</p> <p>Feltörekvő piacok.</p> <p>TE: A fejlett, a fejlődő és a feltörekvő piacok. A feltörekvő piacok vonzereje a nemzetközi üzleti élet számára. A feltörekvő piacok tényleges piacpotenciáljának értékelése. A feltörekvő piacok kockázatainak és kihívásainak értékelése. Sikerstratégiák feltörekvő piacokon. A vállalat társadalmi felelőssége, a fenntarthatóság és a globális szegénységi válság.</p> <p>Piaci lehetőségek értékelése a globális piacokon</p> <p>TE: A vállalat külföldi piacokra való lépésével kapcsolatos jellemzők elemzése. A termékek és szolgáltatások külföldi piacokon történő értékesítésre való alkalmassága. A célországok azonosítása. A piacpotenciál elemzése. Külföldi partnerválasztás. A vállalat értékesítési potenciáljának becslése.</p> <p>Export és globális outsourcing</p> <p>TE: Az export mint külpiacra lépési stratégia. Az export-import tranzakciók menedzsmentje. A külföldi közvetítők azonosítása és a velük végzett munka. Az outsourcing, a global sourcing és az offshoring. A global sourcing előnyei és kockázatai. A global sourcing stratégiai és az értéklánc menedzsment</p>
3.	<p>Külföldi közvetlen tőkebefektetések és vállalati együttműködések</p> <p>TE: Nemzetközi tőkeáramlás és együttműködés. Az FDI jellemzői. Az FDI és a vállalati együttműködések jellemzői. A külföldi közvetlen tőkebefektetések típusai. A nemzetközi vállalati együttműködések. A kiskereskedői tapasztalatok fontossága a külpiacokon</p> <p>Licencia, franchise és egyéb szerződéses stratégiák</p> <p>TE: Szerződéses belépési stratégiák. Licencátadás mint belépési stratégia. A licencátadás előnyei és hátrányai. A franchise mint belépési stratégia. A franchise előnyei és hátrányai. Egyéb szerződéses belépési stratégiák. A szellemi tulajdonjogok megsértése mint globális probléma.</p> <p>A globális cégek marketingmenedzsmentje</p> <p>TE: A globális piacszegmentáció. Standardizáció és adaptáció a nemzetközi marketingben. Globális márkázás és termékfejlesztés. Nemzetközi árazás. Nemzetközi marketingkommunikáció. Nemzetközi disztribúció.</p> <p>A globális cégek humánerőforrás-menedzsmentje</p> <p>A HR stratégiai szerepe a nemzetközi üzleti kapcsolatokban. A nemzetközi toborzási politika. A nemzetközi alkalmazottak felkészítése és képzése. A nemzetközi alkalmazottak teljesítményértékelése és kompenzációja. A nemzetközi munkaügyi kapcsolatok. A nemzetközi munkaerő diverzitása.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	EU ismeretek				Kódja:	GT_ANGL020-17	
	angolul:	EU Studies						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	K	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr.Tókécs Tibor			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy az alapképzésben résztvevő hallgatók megismerkedjenek az Európai Unió kialakulásával, történetével, intézményrendszerével, működésével. Cél még annak elérése, hogy a hallgatók később a gyakorlatban is képesek legyenek ezen ismeretek alapján eligazodni az Európai Unióval kapcsolatos történésekben, emellett képesek legyenek a felmerülő problémákat értelmezni, elemezni, azokról önálló véleményt alkotni</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>A közzgazdász-jelölt a stúdium sikeres teljesítése után rendelkezik az Európai Unióhoz kapcsolódó alapvető fogalmak, elméletek, tények, ismeretével, elsajátította az EU-val kapcsolatos szaknyelvet, az integrációval és annak intézményrendszerével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket. Ismeri az Unióval kapcsolatos legfontosabb történelmi eseményeket az intézményrendszer kialakulását és működését. Ismeri az EU bővítésével kialakult kihívások során felmerült problémákat, és azok megoldásait. Tisztában van az intézményrendszer átalakításával és fejlődésével összefüggő tényekkel, problémákkal és az azokra adott válaszok sikerességével.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>Az elsajátított alapismeretek segítségével képes tájékozódni az integrációval kapcsolatos folyamatokban értékelni és elemezni azokat. A tanult elméletek és ismeretek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg az integrációval illetve annak fejlődésével kapcsolatban. Követi és értelmezi az EU-val kapcsolatos legfontosabb világgazdasági, nemzetközi folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>Tevékenysége során képes az EU-val kapcsolatos változások illetve újdonságok befogadására illetve szakterületébe való beépítésére. Törekszik az elsajátított ismeretek figyelembevételére illetve a szakterületéhez szükséges az integrációval kapcsolatos információk figyelemmel kísérésére és ezen információk fölhasználására.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>Önállóan képes az elsajátított ismeretek alapján az Európai Unióval kapcsolatos véleményalkotásra. Döntései későbbi munkája során ezeket az ismereteket felhasználja illetve képes azokat önállóan fölhasználni szakterületével kapcsolatban.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>Integrációs alapismeretek: a világgazdasági integrációk kialakulása, története, jelentősége, integrációkkal kapcsolatos alapfogalmak. Az Európai Integráció története: az EU kialakulása és fejlődése a kezdetektől napjainkig. Integrációs törekvések Európában 1945 előtt. Az Európai Közösségek megalakulása: ESZAK, EGK, EURATOM, 1945-1957. Az EK története 1957-től az első bővítésig. Az EK története 1973-tól a Maastrichti Szerződésig. Az EU 1993 és 2004 között. A megabővítéstől napjainkig tartó időszak eseményei. Az EU intézményrendszere. Az egységes belső piac. A GMU kialakítása. Regionális politika és CAP. Kül- és biztonságpolitika, bel- és igazságügyi együttműködés, és a Schengeni Acquis. Bővítéspolitika, reformfolyamat az EU-ban, az integráció jövője. Az Európai Unió és Magyarország</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								

A félév során a témával kapcsolatban hallgatók számára előadások megtartására kerül sor, az előadásokból készült anyagokat hallgatók a félév során megkapják, azokat a félév során a szakirodalmakkal együtt felhasználhatják a felkészüléshez. A gyakorlati foglalkozásokon az előadások témái a hallgatók aktív részvételével földolgozásra kerülnek.

Értékelés

A félév írásbeli vizsgával zárul. A hallgatók ezen a vizsgán adnak számot a félévben megszerzett tudásukról. A gyakorlat jegy beszámításra kerül a vizsgajegybe. A félév végi jegy a kollokvium, és a gyakorlaton megszerzett érdemjegy átlagolásával kerül kialakításra a következőképpen: Kollokvium érdemjegy 60% Gyakorlati teljesítmény 40%.

Az érdemjegy megállapítása: 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Az előadáson elhangzottak, illetve az azokon kiadott anyagok

Horváth Zoltán (2011): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 684. ISBN 978 963 258 129 3 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)

Ajánlott szakirodalom:

Kende Tamás – Szűcs Tamás (2005)(szerk.): Bevezetés az Európai Unió politikáiba. Complex Kiadó, Budapest, p.1359, ISBN 963 224 848 1

Kengyel Ákos (2010): Az Európai Unió közös politikái, Akadémiai Kiadó, Budapest, p.555. ISBN 978 963 05 8748 8

Palánkai Tibor: Az európai integráció gazdaságtana. Aula Kiadó, 2004, p. 502, ISBN: 9639478903

Heti bontott tematika

1.	Integrációs Alapismeretek
	TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az integráció alapfogalmaival.
	Az Európai Unió története I. Előzmények-Alapszerződések
	TE: Az előadás során bemutatásra kerülnek az Európa egyesítésére tett történelmi próbálkozások illetve az egységes Európa gondolata. Bemutatásra kerül az EU alapszerződéseinek kialakulása, a hallgatók megismerik az alapszerződéseket (ESZAK, EGK, EURATOM) és képesek eligazodni azokkal kapcsolatban.
	Az Európai Unió története II.
	Az 1960-as évektől 1993-ig
	TE: A hallgatók megismerik az Unió 1960 és 1993 közötti történetét. Az első időszak sikereitől a bővítéssel illetve az olajválságokkal kapcsolatos nehézségektől az első szerződés módosításon át a Közösség egységes belső piacának megteremtéséig, azaz az Európai Unió kialakításáig.
	Az Európai Unió története IV.
	Az 1990-es évek és az új évezred
	TE: A kilencvenes évek folyamatai új kihívások elé állították az Uniót, megtörtént a keleti nyitás, a szerződések több sikeres vagy éppen sikertelen reformja, Magyarország belép a közösségbe. Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU-val kapcsolatos reformfolyamatot és a 90-es évek átalakulását
	Az Európai Unió intézményrendszere I.
	A Tanács, a Bizottság és a Parlament. A Bíróság, a Számvevőszék, Régiók Bizottsága, Gazdasági és Szociális Bizottság, Európai Beruházási Bank, A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank, Európai Ombudsman, Europol, Európai Közösségi Ügynökségek
	TE: Az előadás során a hallgatók megismerik EU intézményeit és azok szerepét a jogalkotásban és a döntéshozatalban
	Az Európai Unió intézményrendszere II. Döntéshozatali eljárás az Európai Unióban
TE: A hallgatók az előző előadásra alapozva az előadás után képesek átlátni az EU döntéshozatalát az egyes jogalkotási eljárásokat	
Az Európai Unió közös belső piaca és a négy alapszabadság	

	A gazdasági és monetáris unió, EGT TE: A hallgatók az előadás után tisztában lesznek az egységes belső piac működésével, alapelveivel valamint a gazdasági és monetáris unió kialakulásával és működésével
15.	Az Európai Unió Regionális Politikája TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják a gazdasági-társadalmi-területi kohézió politikáját és annak folyamatait
	Az Európai Unió Közös Agrárpolitikája Az Európai Unió Vidékfejlesztési politikája TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió Közös Agrár- és Vidékfejlesztési Politikáját és annak folyamatait
	A közös kül- és biztonságpolitika TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU közös kül- és biztonságpolitikáját és az azzal kapcsolatos kihívásokat.
	Bel- és igazságügyi együttműködés az Európai Unióban TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió bel- és igazságügyi politikáját és a szabadság a biztonság és a jog érvényesülésének térségére tett erőfeszítéseit. Tisztában lesznek a Schengeni Rendszer működésével illetve az EU ezzel kapcsolatos kihívásaival
	Bővülési folyamat az Európai Unióban 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007, 2013 TE: Az előadás után a hallgatók átlátják az integráció bővülésének folyamatát illetve az azzal kapcsolatos kihívásokat és nehézségeket valamint az arra adott válaszokat. Látni fogják hogyan lett a hatokból huszonnyolcak. Megismerik az elmélyülés-kibővülés dilemmáját.
	Kérdések az Európai Unió további fejlődésével kapcsolatban, (Eurozóna, Alkotmány, Alapjogi Charta, Törökország, bevándorlás, Schengen, Reformfolyamat, BREXIT). TE:A hallgatók az előadás után átlátják az EU előtt álló jelenlegi kihívásokat és kritikai véleményt alkothatnak az ezekkel kapcsolatos válaszokról, illetve a szükséges lépésekről.
	Az Európai Unió és Magyarország TE: Az előadás után a hallgatók tisztán látják majd Magyarországot és az EU kapcsolatrendszerét. Az elhangzottak alapján mérlegelhetik a tagságunk előnyeit és hátrányait és erről képesek lesznek önálló véleményt alkotni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi etikett, protokoll				Kódja:	GT_ANGL038-17	
	angolul:	Protocol						
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		GY	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tóth Eszter			beosztása:	tanársegéd	
A kurzus célja,								
<p>hogy a hallgatók számára a megfelelő magatartást választó és biztosító olyan etikett és protokoll alapismeretek nyújtása, amelyek elengedhetetlenek a társadalmi és az üzleti szférában, és hozzátartoznak az általános viselkedéskultúrához és kommunikációhoz, valamint a munkaadó intézményük hazai és nemzetközi kapcsolatainak ápolásához.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
- Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.								
<i>Képesség:</i>								
- Követi és értelmezi a világ gazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.								
- A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja. Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven.								
- Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival.								
<i>Attitűd:</i>								
- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.								
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.								
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.								
- Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
- Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.								
- Felelőséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.								
- Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.								
- Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.								
- Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezeten belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A tantárgyi tematika és a számonkérés módjának ismertetése, bevezető előadás; A protokoll kialakulása, története;								

Köszönés, bemutatás, bemutatkozás; Kapcsolatfelvétel, kommunikációs csatornák (vezetékes telefon, mobil, skype, email, stb.); Társalgás, társaságban való viselkedés esetei; Tárgyalás, üzleti élet, hivatalos alkalmak (vendégfogadás, tárgyalás, üzleti ebéd, névjegykártya); Virág, ajándék, borralaló; Az öltözködés szabályai; Vendéglátás és étkezés protokollja, ültetés; Nemzetközi kitekintés, más államok protokollja; Az EU protokollja, Európaiság; Összefoglalás,

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A kurzus szeminárium keretében kerül ismertetésre, ahol lehetőség van esettanulmányok feldolgozására, a témához kapcsolódó videók nézésére valamint önkéntes alapon hallgatói kiselőadások tartására.

Értékelés

A kurzus gyakorlat keretében kerül ismertetésre. A kurzus teljesítésének követelménye a kiadott irodalom elsajátítása. A számonkérés módja szóbeli felelet a kurzus során megismert tananyagból.

Az értékelés a következő sávokkal dolgozik: 0-55% elégtelen (1), 55-65% elégséges (2), 65-75% közepes (3), 75-85% jó (4), 85-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Dr. Sille István: Illem etikett, protokoll, Akadémiai Kiadó, 2015. ISBN:9789630592444

Kepes Ágnes - Dr. Sille István: Gyakorlati protokoll - hoszteszeknek, rendezvényszervezőknek, Akadémiai Kiadó, 2015, ISBN:9789630596510

Ajánlott szakirodalom:

Robinson, David: Az üzleti élet illemtana, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó, 2000

Görög Ibolya: A nyilvánosság kelepcei, Athenaeum, 2011

Görög Ibolya: Protokoll az életem, Athenaeum, 2001.

Görög Ibolya: Tanácsoskönyv – új kalamajkák, Athenaeum, 2012

Horváth Ágnes – Németh Andrea (szerk.): Nyakkendőtől borralalóig, Turizmus Kft, 2012

Lőcsei Judit: Etikett és a Protokoll alapjai, Szókratész Külgazdasági Akadémia Oktatási és Tanácsadó Kft, Budapest 2001

Ottlík Károly: Viselkedéskultúra a mindennapok gyakorlatában, Protokoll '96 Könyvkiadó, 2003.

Protokoll egyetemi jegyzet (Magyar protokollosok klubja, országos Egyesület) 2002.

Heti bontott tematika

1.	1.Bevezető előadás
	TE: A tantárgyi tematika és a számonkérés módjának ismertetése.
	2.A protokoll kialakulása, története
	TE: A protokoll főbb alapfogalmai, változása a kezdetektől napjainkig.
9.	3.Köszönés, bemutatás, bemutatkozás,
	TE:Az alapvető szabályok ismertetése a protokollban, szerepjátékokon keresztül.
	4. Kapcsolatfelvétel, kommunikációs csatornák (vezetékes telefon, mobil, skype, email, stb.)
	TE:A kapcsolatfelvétel különböző formáinak ismertetése, szóbeli és írásbeli kommunikációs elvárások.
	5. Társalgás, társaságban való viselkedés esetei
	TE:Az emberek közötti, különböző szituációs eseteknek való megfelelés.
	6. Tárgyalás, üzleti élet, hivatalos alkalmak (vendégfogadás, tárgyalás, üzleti ebéd, névjegykártya)
	TE:Az üzleti életben való boldogulás protokolláris szabályai.
	7. Virág, ajándék, borralaló
TE:Üzleti ajándékok és vendégfogadás szabályai itthon és nemzetközi terleteken.	
19.	8. Rangsorolás és ültetés szabályai.
	TE:A különböző protokolláris rangsorok valamint az ültetés nemzetközi szabályai.
	9.Az öltözködés szabályai
	TE:A hivatalos öltözék áttekintése különböző alkalmakra.
19.	10. Vendéglátás és étkezés protokollja (étel, ital, borfogyasztás, terítés, ültetés, stb.)
	TE:Álló és ültetett vendéglátási alkalmak, menüsorok, ételpárosítás

	11. Nemzetközi kitékintés, más államok protokollja
	TE:Különböző vallások, kultúrák eltérő etikett szabályai.
	12. Az EU protokollja, Európaiság,
	TE:A közös európai szemlélet, és az Európai Unió protokollja (rangsorok az országok és zászlók között)
	Összefoglalás

*Tanulási eredmények: A kurzus végére a hallgatók elsajátíthatják azokat az etikett és protokoll alapismereteket, amelyek elengedhetetlenek a társadalmi és az üzleti szférában, és hozzátartoznak az általános viselkedéskultúrához és kommunikációhoz, valamint a munkaadó intézményük hazai és nemzetközi kapcsolatainak ápolásához.

A tantárgy neve:		magyarul:	Szabályozásgazdaságtan				Kódja:	GT_ANGLO32-17
		angolul:	Economics of Regulation					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Ökonómia Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Futó Judit Edit			beosztása	adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>megismerjék a piacsabályozás okait, legfőbb elméleteit, a szabályozott piacok tulajdonságait és a piaci liberalizáció közgazdasági előnyeit és hátrányait.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. - Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. <p><i>Képesség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. - Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel). <p><i>Attitűd:</i></p> <p>Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. - Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. 								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus először áttekinti a szabályozás közgazdasági elméleti háttérét és a szabályozás történeti háttérét. Ezután az EU-s és magyar versenypolitika főbb jellemzőit veszi át, úgy mint a történetét, a céljait, a versenyjogi ismereteket (jogforrások, területi hatály, nemzeti és közösségi versenyjog viszonya, stb). Részletesen elemzi a leggyakoribb szabályozási eszközöket: megtérülési ráta, ársapka, koncesszió, stb. Mindezek mellett a monopólium jóléti hatásait és a szabályozásának lehetőségeit is tárgyalja, végül kitér a hálózati iparágak szabályozási kérdéseire.</p>								
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Előadás diák használatával</p>								
<p>Értékelés</p> <p>A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:</p>								

0 - 49% – elégtelen
 50% - 63% – elégséges
 64% - 75% – közepes
 76% - 86% – jó
 87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Motta, Massimo: Versenypolitika. Elmélet és gyakorlat. Gazdasági Versenyhivatal Versenykultúra Központ, ISBN: 978-963-200-100-5
 Valentiny Pál – Kiss Ferenc László (szerk.): Verseny és szabályozás 2007. MTA Közgazdaságtudományi Intézet, Budapest, 2008. (letölthető: <http://econ.core.hu/kiadvany/vesz.html>), 11-138. o., 231-251. o., 303-323.o.
 Valentiny Pál – Kiss Ferenc László (szerk.): Verseny és szabályozás 2008. MTA Közgazdaságtudományi Intézet, Budapest, 2009. (letölthető: <http://econ.core.hu/kiadvany/vesz.html>), 1-97. o., 247-327. o.

Ajánlott szakirodalom:

Carlton, D. W. – Perloff, J. M.: Modern piacelmélet. Budapest: Panem. 2006. ISBN: 978-9635453412
 Stigler, G. J.: A közgazdászok hagyományos elmélete az állam gazdasági feladatairól. Megjelent: Stigler, G. J.: Piac és állami szabályozás. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. 1989. 313-324. o.
 Stigler, G. J.: Állami szabályozás – A célok és eszközök összekeverése. Megjelent: Stigler, G. J.: Piac és állami szabályozás. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. 1989. 353-365. o.
 Stigler, G. J.: Az állami szabályozás elmélete. Megjelent: Stigler, G. J.: Piac és állami szabályozás. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. 1989. 325-352. o.
 Török, Á. (1997): A versenypolitika és a piacok átalakulása a magyar gazdasági átmenetben. Közgazdasági Szemle XLIV. 5:426-439.

Hét	Heti bontott tematika
1. (5ó)	Követelmények ismertetése
	A szükséges mikroökonómiai elemzési eszközök áttekintése
	TE: Hatékonyság és jólét elemzése, optimalizálás
	Piaci kudarcok
	TE: Közjavak, externáliák, monopólium, információk aszimmetria
	A szabályozás oka, célja, tartalma
	TE: Szabályozás különböző megjelenési formái, gazdasági és nem gazdasági szabályozások
	Az állami szabályozás elméletei I.
	TE: Közérdek elmélet, kormányzati kudarcok
	Az állami szabályozás elméletei II.
A szabályozás eszközei	
TE: Közösségi választások elméletének megközelítése, foglyul ejtés elmélete	
2.(5ó)	Természetes monopólium
	TE: Méret- és választékgazdaságosság, egytermékes és többtermékes természetes monopóliumok, megtámadható piacok elmélete
	A potenciális versenyzői piac szabályozása
	TE: Megtérülési ráta szabályozás, Averch-Johnson hatás, ársapka szabályozás, koncessziók
	Versenypolitika története, célja, versenyjog
	TE: Versenyjogi történet USA-ban és Európában, versenyjog alapok, jogforrások
	A piaci erő és a jólét
	TE: Piaci erő definiálása, hatékonyságveszteségek különböző formái (allokációs, termelési, dinamikus)
	A piac meghatározása
	TE: SSNIP teszt módszertana, eszközei, alkalmazása
Hálózatos szolgáltatások piaca és szabályozása	
TE: Hálózati externáliák, lock-in, szabványok, szabályozói dilemmák	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Globális Vállalati Stratégiák				Kódja:	GT_ANGLO24-17	
	angolul:	Global Corporate Strategies						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatókat								
megismertesse a globális vállalati stratégiák elméletével és gyakorlatával. A félév során megismerik a hallgatók a nemzetközi menedzsment alapvető kérdéseit a nemzetközi környezet átalakulásának legfontosabb folyamataitól kezdve a lényegi vállalati funkciók áttekintéséig.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodai technikai eszközökkel. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.								
<i>Képesség:</i>								
A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja. Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven. Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel). Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. Képes középszintű szakmai idegennyelvtudása használatára.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben. Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Bevezetés, alapfogalmak; nemzetköziesedés – globalizáció folyamata; vállalati kultúra nemzetközi környezetben; kommunikáció nemzetközi környezetben; nemzetközi vállalatok stratégiai menedzsmentje; szervezeti formák és azok változásai nemzetközi környezetben; kis és középvállalatok nemzetközi környezetben								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók az órákon elméleti ismereteket szereznek, ezen ismereteiket az oktató által kijelölt magyar és idegen nyelvű tudományos cikkek és tanulmányok megismerésével és azok órákon való megvitatásával mélyítik el.

Értékelés

A hallgatók 1 esettanulmányt feldolgoznak és beadandó dolgozatot készítenek róla, melyet a zárthelyi dolgozat megírása előtt legalább 1 héttel feltöltenek a kurzus e-learning felületére. A beadandóra pontot kapnak.

A hallgatók a szorgalmi időszakban zárthelyi dolgozatot írnak.

A végső érdemjegy a zárthelyi dolgozat és a beadandó eredményéből kerül kiszámításra (50-50%).

Kötelező szakirodalom:

Blahó András – Czako Erzsébet (2015): Nemzetközi menedzsment. Akadémiai Kiadó ISBN 978 963 05 9536 0

Ajánlott szakirodalom:

Blahó András – Czako Erzsébet – Poór József (2021): Nemzetközi menedzsment. Második bővített kiadás. (I/1,4,5 és II/9,10,18 fejezetek) Akadémiai kiadó ISBN 9789634546535

Ajánlott szakirodalom:

Poór József (2013): Nemzetköziesedés és globalizáció az emberi erőforrás menedzsmentben, Complex Kiadó ISBN 978-963-295-287-1

D. Morschett – H. Schramm-Klein – J. Zentes (2015): Strategic International Management. Text and Cases. 3rd edition. Springer Gabler: Wiesbaden ISBN 978-3-658-07884-3

Féléves bontott tematika

Hét	Témakörök
1.	<p>Nemzetköziesedés – a globalizáció folyamata TE: A hallgató megismeri a nemzetköziesedés – globalizáció fogalmait, folyamatát, előnyeit, hátrányait</p> <p>Vállalati kultúra nemzetközi környezetben TE: A hallgató megismeri a kultúra fontosságát a szervezeti folyamatokban; a kultúra fogalmát, szintjeit és értelmezési dimenzióit; a vállalati/szervezeti és a nemzeti kultúra viszonyrendszerét</p> <p>Kommunikáció nemzetközi környezetben TE: A hallgató megismeri a nemzetközi vállalatok kommunikációját, annak menedzsmentjét, nyelvpolitikáját, valamint a kultúraközi kommunikáció menedzselését a nemzetközi vállalaton belül</p> <p>Nemzetközi vállalatok stratégiai menedzsmentje TE: A hallgató megismeri a stratégiai tervezés lényegét a nemzetközi vállalatoknál; a stratégiai menedzsment folyamatát és annak elemzési módszereit</p>
2.	<p>Szervezeti formák és azok változásai nemzetközi környezetben TE: A hallgató megismeri a nemzetközivé válást és a jellegzetes szervezeti megoldásokat; az eltérő koordinációs eszközöket és irányítási modelleket; és új típusú szervezeti formákat</p> <p>Kis- és középvállalatok nemzetközi környezetben TE: A hallgató megismeri a kkv szektor alapvető jellemzőit; a kisvállalatok nemzetköziesedésére ható tényezőket; a hazai kisvállalatok nemzetköziesedését</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Emberi erőforrás menedzsment			Kódja:	GT_ANGL025-17	
		angolul:	Human resource management					
Felelős oktatási egység:		VEZETÉS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYI INTÉZET						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Dajnoki Krisztina			beosztása:	intézetigazgató, egyetemi tanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók az emberi erőforrás menedzseléssel kapcsolatos alapvető feladatokat megismerjék. A témával kapcsolatos alapismeretek, fogalmak, modellek és módszerek elsajátítása, feltárja a rendszerek és módszerek közötti kapcsolatokat, amely kiegészülve gyakorlati példákkal alkalmassá teszi a hallgatót a humán erőforrás menedzsment integrált rendszerének értelmezésére.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p>								
<p><i>Tudás:</i> Rendelkezik a humán erőforrás menedzsment alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, modelljeinek, tényeinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri munkaszervezetben való együttműködés szabályait, a humán erőforrás menedzsment funkcióinak összefüggéseit, egymásra való hatásukat. Ismeri a főbb tevékenységterületekhez kapcsolódó HR tevékenységek módszereit, a HR rendszerek alapvető működését.</p>								
<p><i>Képesség:</i> A tanult HR elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, HR területen döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival, HR orientációkkal, nemzetközi szemléletmódokkal. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően szervezetben a HR szervezeti egységet vezetni.</p>								
<p><i>Attitűd:</i> Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. A minőségi munkavégzés érdekében probléma-érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások HR tevékenységének követésére és megértésére. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.</p>								
<p><i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a HR tevékenységek, folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.</p>								
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p>								
<p>Az emberi erőforrás menedzsment alapjai.; Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés)., Humán stratégia; Emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben.; Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben.; Ösztönzés gyakorlata a szervezetben.; Az emberi erőforrások fejlesztése.; Karriermenedzsment alapjai.; Teljesítményértékelés alapjai.; A munkaügyi kapcsolatok rendszere.; EsélyEgyenlőségi Emberi Erőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata.; HR controlling alapjai; HR trendek, új funkciók</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek	
Az előadások rendszeres látogatása, a gyakorlatokon való aktív részvétel.	
Értékelés	
írásbeli vizsga, pontozásos rendszer	
ÉRDEMJEJEGYEK:	
0–60%	ELÉGTELEN (1)
61–70%	ELÉGSÉGES (2)
71–80%	KÖZEPES (3)
81–90%	JÓ (4)
91–100%	JELES (5)
Kötelező szakirodalom:	
Dajnoki K. – Kun A.I.: Bevezetés az emberi erőforrás menedzsmentbe. Debreceni Egyetem GTK, 2018.	
Poór J. – Karoliny M.-né – Kovács I. É. – Illés B. Cs. (szerk.): A HR gyakorlata. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.	
Karoliny M.-né – Poór J. (szerk.): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv Rendszerek és alkalmazások. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2016.	
Poór J. –Karoliny M.-né – Berde Cs. – Takács S. (szerk.): Átalakuló emberi erőforrás menedzsment, Complex Kiadó, Budapest, 2012.	
+ előadás anyaga	
Ajánlott szakirodalom:	
Dajnoki K. (szerk.): Munkaerő-piaci és HR ismeretek, Debreceni Egyetem, 2015, pp. 42-100	
Dajnoki K.: Helyet mindenkinek! Fogyatékos, illetve megváltozott munkaképességű munkavállalók HR sajátosságainak feltárása az Észak-alföldi Régióban. Közép-Európai Monográfiák No12, Egyesület Közép-Európa Kutatására, Szeged, 2014.	

Heti bontott tematika	
1.	<p>Előadás: Az emberi erőforrás menedzsment alapjai; Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés); Humán stratégia, emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben; Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben,</p> <p>Gyakorlat: Követelmények, személyiség szerepe a szervezetben; Munkakörök kialakítása a gyakorlatban: Munkaköri leírás tartalma</p> <p>TE*: A hallgató megismeri az emberi erőforrás menedzsment fogalmát, céljait, funkcióit, fejlődését, a munkakör fogalmát, az elemzés folyamatát, módszereit a tervezés és értékelés módszereit, új irányait, a stratégia fogalmát, a stratégiai alkotás folyamatát, az emberi erőforrás tervezés, fázisait, és a létszámtervezés sajátosságait, a toborzás, kiválasztás és beillesztés sajátosságait, módszereit.</p>
4.	<p>Előadás: Hazai fejlődés, nemzetközi sajátosságok, szemléletmódok; Ösztönzés gyakorlata a szervezetben, Az emberi erőforrások fejlesztése; Karriermenedzsment alapjai; Teljesítményértékelés alapjai;</p> <p>Gyakorlat: Munkaerő-ellátás gyakorlata: Önéletrajz és motivációs levél, Eredményesség a szervezetben, Ösztönzés gyakorlata: Munka értékek feltárása a gyakorlatban</p> <p>TE: A hallgató megismeri a magyarországi HR fejlődését a nemzetközi orientációkat, az ösztönzés alapjául szolgáló motivációs elméleteket, az ösztönzés menedzsment kialakításának főbb ismérveit, az ösztönzési rendszerek típusait, a karrier fogalmát, felfogását, a karriertervezési rendszer folyamatát, a teljesítmény fogalmát, a teljesítményértékelési rendszer kialakításának folyamatát, a teljesítményértékelési módszereket, az emberi erőforrás tervezés fázisait, a létszám tervezés folyamatát, a munkaerő igény és kínálat alapjait.</p>
7.	<p>Előadás: A munkaügyi kapcsolatok rendszere; EsélyEgyenlőségiEmberiErőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata; Humán controlling alapjai; HR trendek, új funkciók</p> <p>Gyakorlat: Teljesítményértékelési interjú típusai, sajátosságai; Munkaügyi kapcsolatok gyakorlata: Vezető kiválasztás</p>

	<p>TE: A hallgató megismerkedik a munkaügyi kapcsolatok típusaival, a kollektív tárgyalás ismérveivel, az érdekképviselők jelentőségével, a fogyatékos illetve megváltozott munkaképességű személyek HR sajátosságaival, a humán controlling jelentőségével a HR tevékenység mérésére, elemzésére szolgáló mutatókkal, a hallgató megismeri az EEM fejlődése során kialakult új tevékenységterületek alapjait, jelentőségüket.</p>
--	--

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	A külkereskedelem technikája				Kódja:	GT_ANGL026-17	
	angolul:	Foreign Trade Techniques						
Felelős oktatási egység:		GTK – Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Csapóné Dr. Riskó Tünde			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja:								
<p>A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a nemzetközi kereskedelmet és annak szervezési lehetőségeit, a külkereskedelmi munka során közvetlenül alkalmazható ismereteket. A hallgatók olyan ismeretekre tesznek szert, amelyek segítségével megérthetik az elmélet és a kereskedelem optimális működése közötti összhang tényezőit, továbbá képesekké válnak tényleges, hazai gyakorlati feladatok végrehajtására és elemzésére is.</p> <p>Mindemellett még a kurzus részét képezi a nemzetközi kereskedelem sajátos üzleti módszereinek, szokásainak és szokványainak bemutatása.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<p><i>Tudás:</i></p> <p>Ismeri és érti a külkereskedelmi tevékenység munkafolyamatait és technikáit.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>Képes a szállítmányozási és külkereskedelmi folyamatok komplex következményeinek meghatározására.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
<p>A hallgatók számára az előadások tömbösítve kerülnek megtartásra. A hallgatók az előadáson készített jegyzetük, a kiadott szakirodalmak, illetve az előadásokon kiadott anyagok segítségével készülhetnek fel a vizsgára.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>Bevezetés, követelmények ismertetése, a külkereskedelem sajátosságai, a hazai külkereskedelem; A külkereskedelemhez kapcsolódó elméletek, szabadkereskedelem vs. protekcionizmus; A külkereskedelem állami szabályozásának eszközei; A nemzetközi kereskedelem intézményi környezete, kereskedőtípusok a nemzetközi piacon; Kulturális különbségek jelentősége; A külkereskedelmi ügylet előkészítése; A külkereskedelmi szerződés tartalma; Fair Trade; Export-import ügyletek; Áruszállítás és ökológia; Okmányok a külkereskedelemben; Nemzetközi logisztika, nemzetközi árufuvarozás; Nemzetközi kereskedelmi viták; A külkereskedelmi ügylet; Nemzetközi fizetési módok; Incoterms 2020; A nemzetközi külkereskedelmi szerződés realizálása; Különleges nemzetközi ügyletek.</p>								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								

A hallgatók számára 5 előadás és 10 gyakorlati óra megtartására kerül sor tantermi oktatás keretében, vagy dékáni rendelkezés alapján **e-learning rendszer (<https://elearning.unideb.hu/>) használatával, távoktatás keretében. A hallgatók jelenléte a tantermi oktatás / e-learning rendszerben feltétlenül elvárt az előadások és a szemináriumok időpontjában.**

A hallgatók az előadáson készített jegyzetük, a kiadott szakirodalmak, illetve az előadásokon kiadott anyagok segítségével készülhetnek fel a vizsgára.

Értékelés Vizsgáztatásra írásbeli számonkéréssel, vagy dékáni döntés alapján e-learning rendszer (<https://elearning.unideb.hu/>) rendszeren keresztül kerül sor a szorgalmi időszakban.

A kurzussal és a követelmények teljesítésével kapcsolatos kérdésekben a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve a Gazdaságtudományi Kar kiegészítései, valamint a Debreceni Egyetem Etikai Kódexe az irányadók.

Kötelező szakirodalom:

Dr. Csapóné Dr. Riskó Tünde: Külkereskedelmi technika (2015)
Az órákon elhangzottak, illetve az ott kiadott egyéb anyagok.

Ajánlott szakirodalom:

Constantinovits Milán – Sipos Zoltán (2008): Nemzetközi kereskedelmi ügyletek. Aula Kiadó, Budapest
Constantinovits Milán – Sipos Zoltán (2003): Külkereskedelmi Technika — külpiaci kockázat. Aula Kiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Bevezetés, követelmények ismertetése, a külkereskedelem sajátosságai, a hazai külkereskedelem Gyakorlat: A külkereskedelemhez kapcsolódó elméletek, szabadkereskedelem vs. protekcionizmus TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
1.	Előadás: A külkereskedelem állami szabályozásának eszközei Gyakorlat: A külkereskedelem állami szabályozásának eszközei a gyakorlatban TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
1.	Előadás: A nemzetközi kereskedelem intézményi környezete, kereskedőtípusok a nemzetközi piacon Gyakorlat: Kulturális különbségek jelentősége TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
1.	Előadás: A külkereskedelmi ügylet előkészítésének fontossága Gyakorlat: A külkereskedelmi ügylet előkészítése TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
2.	Előadás: A külkereskedelmi szerződés tartalma Gyakorlat: Fair trade TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
2.	Előadás: Export-import ügyletek Gyakorlat: Export-import ügyletek TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
2.	Előadás: Áruszállítás és ökológia kérdései Gyakorlat: Áruszállítás és ökológia a gyakorlatban TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
2.	Előadás: Okmányok a külkereskedelemben Gyakorlat: Nemzetközi logisztika, nemzetközi áru fuvarozás TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
2.	Előadás: Nemzetközi kereskedelmi viták kialakulása Gyakorlat: Nemzetközi kereskedelmi viták megoldása a gyakorlatban TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
3.	Előadás: A külkereskedelmi ügylet Gyakorlat: Nemzetközi fizetési módok TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
3.	Előadás: Az Incoterms szerepe a külkereskedelemben Gyakorlat: Incoterms 2020 TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
3.	Előadás: A nemzetközi külkereskedelmi szerződés

	Gyakorlat: A nemzetközi külkereskedelmi szerződés realizálása
	TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat
3.	Előadás: Különleges nemzetközi ügyletek
	Gyakorlat: Különleges nemzetközi ügyletek megvalósítása
	TE: a hallgató megismeri és megérti a gyakorlaton elhangzottakat
3.	Előadás: Az évközi munka rendszerezése
	Gyakorlat: Az évközi munka rendszerező értékelése
	TE: a hallgató megismeri és megérti az előadáson és gyakorlaton elhangzottakat

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi jog			Kódja:	GT_ANGLO27-17	
	angolul:	International law					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:		-			Kódja:	-	
Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat				
Nappali	Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Kőmíves Péter Miklós		beosztásaadjunktus		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a nemzetközi jog szabályozási területeivel. Ennek keretében áttekintésre kerülnek a nemzetközi közjog alapvető sajátosságai, a hallgatók megismerkednek a nemzetközi közjog legfontosabb szereplőivel, a nemzetközi szerződések és nemzetközi szervezetek jogi sajátosságaival, valamint a nemzetközi közjog aktuális kérdéseivel egyaránt.</p> <p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i> Ismeri az nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek alapjait. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.</p> <p><i>Képesség:</i> A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemel, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerinti releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során.</p> <p><i>Attitűd:</i> Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i> Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.</p>							
<p>A kurzus rövid tartalma, témakörei</p> <p>A kurzus alapvető célja a nemzetközi gazdasági forgalomnak jogi keretet adó államközi jog megismertetése a hallgatókkal. A tantárgy keretében a hallgatók megismerik azokat a jogi eszközöket, melyekkel az államok az egymás közötti viszonyaikat rendezik - legyen szó külkereskedelmi szerződés megkötéséről, diplomáciai tárgyalásokról, vagy épp egy fegyveres konfliktusról. A nemzetközi közjog tárgyába tartozó szerződések létrejöttének, hatályosságának, valamint érvényességének kérdései, valamint a nemzetközi jog egyéb forrásainak ismertetése szintén központi részét képezi a tananyagának. A nemzetközi jog aktuális kérdéseinek bemutatásakor az emberi jogok védelme mellett a hallgatók környezettudatosságának erősítése érdekében a nemzetközi környezetvédelem alapvető kérdései is tárgyalásra kerülnek. A nemzetközi jog megsértésének szankciói, valamint a nemzetközi szintű jogorvoslatok, és bírói fórumok rendszerének megismerésére is lehetőség nyílik a kurzus kereteiben.</p>							
<p>Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek</p> <p>Az elméleti alapok átadása mellett fontos a nemzetközi jog aktualitásainak nyomon követése. A hallgatók a</p>							

gyakorlati foglalkozásokon rövid prezentációk keretében számot adnak a tananyaghoz kapcsolódó szakmai tájékozottságukról, elsősorban bel-és külföldi, idegen nyelvű hírekről, melyek megvitatására, és így az érvelési készségek fejlesztésére is van lehetőség. A hallgatók aktivitásának fokozása érdekében az oktatók is rendszeresen vitaindító témákkal, szakmai cikkekkel, esetlegesen videó felvételekkel készülnek, melyek közösen feldolgozásra, értelmezésre kerülnek.

Értékelés

Az írásbeli dolgozatok értékelése során elért eredmények értékelése az alábbiak szerint történik:

0-50%: elégtelen

51%-60%: elégséges

61%-70%: közepes

71%-85%: jó

86-100%: jeles

Kötelező szakirodalom:

Kovács Péter (2016): Nemzetközi közjog, Osiris Kiadó, Budapest.

Kende Tamás – Nagy Boldizsár – Sonnevend Pál – Valki László (szerk., 2018): Nemzetközi jog. 2. átdolgozott kiadás. Wolters Kluwer, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Bánrévy Gábor (2018): A nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, Szent István Társulat, Budapest.

Kovács Péter (2014): Bevezetés a nemzetközi jogi és diplomáciai gyakorlatba: kérdések a nemzetközi közjog témaköréből, Szent István Társulat, Budapest.

Heti bontott tematika	
1-5. óra	<p>A nemzetközi jog rendszere, jogforrásai, alanyai, alapfogalmai. Az állam a nemzetközi jog területén. A nemzetközi jog forrásai. Nemzetközi szerződések joga.</p> <p>TE*</p> <p>A nemzetközi jogi alapismeretek elsajátítása, az alapvető fogalmak, jogforrások és szereplők megismerése. A nemzetközi jog rendszerének felvázolása, alapvető összefüggések ismertetése. Az államiság kritériumai, az államok létrejötte és elismerése, államok fajtái, államok megszűnése. Az államterület, és az államhatárok specialitásai. A légitér, a világűr és a tenger jogi aspektusai. A nemzetközi jog forrásainak ismertetése: rendszertan, csoportosítások. Elsődleges és másodlagos jogforrások alapvető jellemzői. A nemzetközi szerződések megkötésének rendje, a jelenleg hatályos magyar szabályozás ismertetése. A gyakorlati foglalkozás keretében kihirdető jogszabályok elemzése. A nemzetközi szerződések hatályosságának, és érvényességének kérdései. Az abszolút és relatív érvénytelenség jelentése, esetei.</p>
6-10. óra	<p>Kommunikáció az államok között: diplomáciai és konzuli kapcsolatok joga. A nemzetközi szervezetek jogi sajátosságai. Az ENSZ és szakosított szervei. A nemzetközi közjog aktuális kérdései 1: emberi jogok védelme, fegyveres konfliktusok joga</p> <p>TE</p> <p>A diplomáciai képviselők létesítésének rendje, a diplomáciai képviselők által megvalósított célkitűzések. A diplomáciai mentességek és kiváltságok. A konzuli tisztségviselők jogállása. A nemzetközi szervezetek alapvető jogi ismérvei, alapítás, működés, megszüntetés. Döntéshozatal a nemzetközi szervezetek keretében. Az ENSZ létrehozása, alapvető céljai. Működés és szervezeti felépítés. Fontosabb szakosított szervek bemutatása. A gyakorlati foglalkozás során vitaindító videó felvételek megtekintése. Az emberi jogok fejlődéstörténete, az emberi jogok védelmének alapelvei. A kisebbségek és a menekültek helyzetének nemzetközi jogi sajátosságai. A fegyveres konfliktusok joga. A genfi jog és a hágai jog alapvető elvei.</p>

11-15. óra	<p>A nemzetközi közjog aktuális kérdései 2: a természeti környezet védelme. Az állam nemzetközi jogon alapuló felelőssége. Az egyén nemzetközi jogon alapuló felelőssége. A nemzetközi viták békés rendezése, nemzetközi bírói fórumok.</p>
	<p>TE</p> <p>A természeti környezet védelmével összefüggő nemzetközi kihívások, és azok kezelésére kiadott nemzetközi egyezmények tárgyalása. A nemzetközi környezetvédelmi jog alapelvei, a környezeti károk okozásáért való felelősségre vonás problémái. A bős-nagymarosi vízlépcsőper, és a tiszai ciánszennyezés jogi aspektusai. Az állam felelősségre vonásának lehetőségei. Az államnak felróható magatartások köre. Az állam által megvalósított kötelezettségszegések. Az állam felelősségre vonásának lehetséges eredményei. Háborús, és emberiség elleni bűncselekmények, valamint az apartheid elhatárolása. A nemzetközi büntetőjogi fórumok kialakulása, a Nürnbergi Alapelvek. A Nemzetközi Büntetőbíróság létrejötte, felépítése, működése. A nemzetközi vitarendezés megvalósítása diplomáciai úton. A nemzetközi viták rendezése bírói fórumok előtt. A hágai Nemzetközi Bíróság működési rendje, a gyakorlati foglalkozás során jogesetek feldolgozása.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi kereskedelem				Kódja:	GT_ANGLO28-17	
	angolul:	International Trade						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	x	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Márkus Ádám			beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A tantárgy célja: képessé tenni a hallgatókat a nemzetközi kereskedelem kérdéseinek elemzésére, és ennek érdekében olyan eszközökkel, modellekkel megismertetni őket, amelyek túlmutatnak a bevezető kurzusok anyagán. A tárgy a kereskedelemelmélet modelljeivel, és a kereskedelem jóléti hatásaival is foglalkozik</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek - Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika alapvető funkcióit, determinációit és céljait. A hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik az Európai Unió működésével kapcsolatban. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. - Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. - Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni. - Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Az elemzéseiért, következtetéseieiért és döntéseiért felelősséget vállal. - Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. - A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi. - Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>A nemzetközi kereskedelem struktúrájának változásai. A gravitációs modell. A ricardói modell. A specifikus tényezők modellje. A Heckscher-Ohlin modell. A külkereskedelem alapmodellje.</p>								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások a modellek ismertetésére, komparatív statika, a gyakorlatokon példamegoldás, gazdaságpolitikai modellezés és elemzés.

Értékelés

Vizsgadolgozat	100%
Szorgalmi, házi feladat	+10%
0-56% elégtelen, 57-66% elégséges, 67-76% közepes, 77-87% jó, 88-100% jeles	

Kötelező szakirodalom:

Krugman, P. R. – Obstfeld, M. (2009): Nemzetközi gazdaságtan, elmélet és gazdaságpolitika, Panem Kiadó, Budapest, ISBN: 9635453396 (1-5. fejezet)

Krugman, P. R.–Obstfeld, M.—Melitz, M. J. (2023): International Economics – Theory and Policy, 12th Edition, Pearson Global Edition (1-2. fejezet)

Az ENSZ Comtrade adatbázisa

Ajánlott szakirodalom:

Krugman, P. R.–Obstfeld, M.—Melitz, M. J. (2023): International Economics – Theory and Policy, 12th Edition, Pearson Global Edition (3-6. fejezet)

Caves, R. E.—Frankel, J. A.—Jones, R. W. (2007): World Trade and Payments, An Introduction, 10th Edition, Pearson International Edition (kijelölt részek), ISBN: 0321248554

Dunn, R. M. Jr.—Mutti, John H.: International Economics, 6th Edition, Routledge, London and New York, ISBN 9780415311533

Feenstra, Robert C.: Advanced International Trade – Theory and Evidence, 2016, 2nd Edition Princeton University Press ISBN 9780691161648

Choi, E. K.—Harrigan, J (editors): Handbook of International Trade I-II, Blackwell, 2003, ISBN 9780631 211617 és ISBN 0405120622

A kurzushoz kapcsolódó ajánlott olvasmányok a <http://www.facebook.com/groups/DEKTKNG/> csoportban is olvashatók.

Heti bontott tematika

1.	Bevezetés, a követelmények ismertetése, A nemzetközi kereskedelemelmélet tárgyköre
	TE*: A külkereskedelem haszna, a külkereskedelem szerkezete, protekcionizmus, nemzetközi gazdaságpolitikai koordináció
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
	A nemzetközi kereskedelem struktúrájának változásai
	TE: a nemzetközi kereskedelem a XX. és a XXI. sz. elején, várható elmozdulások, szolgáltatáskereskedelem, offshoring és reshoring
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
	A gravitációs modell
	TE: a külkereskedelem gravitációs modelljének alapjai, a kiterjesztett gravitációs modell, „Gravity for Beginners”, a határok hatása a kereskedelemre
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
13.	A ricardói modell
	TE: a komparatív előny fogalma, az egytényezős gazdaság, külkereskedelem az egytényezős világban, téveszmék a komparatív előnyökről, a modell érvényesülése a gyakorlatban
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és

	aktualitások
	A specifikus tényezők modellje
	TE: a modell feltevései, külkereskedelem a modellben, jövedelemeloszlás és a külkereskedelem haszna, a külkereskedelem politikai gazdaságtana
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
21.	A Heckscher-Ohlin modell
	TE: A kéttényezős gazdaság modellje, a kéttényezős gazdaságok közötti kereskedelem hatásai, a HO-modell tapasztalati bizonyítékai
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
	A külkereskedelem alapmodellje. Méretgazdaságosság és a tökéletes versenyen túl.
	TE: a kereskedő gazdaság alapmodellje, az RD, az RS és a két görbe együttes eltolódásai
	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi pénzügyi ismeretek				Kódja:	GT_ANGL029-17	
	angolul:	International Finance						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	1	Kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves	28	Féléves	14			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Fazekas Balázs			beosztása:	egyetemi adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a fizetési mérleg összefüggéseit, árfolyammodelleket, nyitott gazdaságok összefüggéseit és a monetáris és fiskális politika hatását, a nemzetközi pénzügy rendszer fejlődését, főbb intézményeit.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Ismeri és érti a pénzügyi folyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.								
<i>Képesség:</i>								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus során a Hallgatók megismerkednek a nemzetközi pénzügyi rendszer, fizetési mérleg, árfolyamok és nyitott gazdaságok alapvető összefüggéseivel.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A Hallgatók felkészüléséhez az előadásokon feldolgozott témák otthoni elsajátítása szükséges. Az elméleti anyag elsajátítását gyakorlati és számítási feladatok megoldásával segítjük. A gyakorlatok során excel segítségével végezzük a számítási feladatokat. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%								
Értékelés								
<u>Oktatási anyagok:</u>								
A tárgy e-learning kurzusán a tárgy oktatói elérhetővé teszik az előadások és a szemináriumok anyagait. Az órai és az otthoni terhelés aránya megközelítőleg 50-50%, így a jelen tematika 'kötelező szakirodalom' pontjában felsorolt oktatási anyagok közül az oktatók által megjelölt részek, feladatok képezik az önálló felkészülés alapjául szolgáló tananyagot.								
<u>Vizsgajegy megszerzésének feltétele:</u>								
<u>Vizsgázás lehetősége:</u>								
A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (1) pont alapján a								

vizsgaidőszakban minden héten vizsga kerül meghirdetésre a vizsgára jogosultak létszámának 1,5-szeres létszámával. Az oktatókat a vizsgák időpontjait legkésőbb a szorgalmi időszak utolsó hetéig a neptunban meghirdetik. Ezt követően a vizsgaidőpontok és a vizsgalétszámok bővítésére nem kerül sor. Csak az a hallgató jogosult a vizsga letételére, aki érvényes neptun jelentkezéssel rendelkezik. A DE Tanulmányi és vizsgaszabályzat Gazdaságtudományi Karra vonatkozó VI. rész 14. § (5) pont alapján a tárgyfelelős oktató a megadott vizsganapokra meghatározhat minimális vizsgázói létszámot, ami alatt a vizsgát nem köteles megtartani. A minimális vizsgázói létszám nem lehet magasabb, mint 10 fő.

Vizsgadolgozat tartalma és felépítése:

A tárgy kollokviummal zárul, ami írásbeli és szóbeli részből tevődik össze. A sikeres vizsga feltétele, hogy a Hallgató az írásbeli és szóbeli részt is legalább elégséges érdemjeggyel zárja. Minden vizsga alkalmával írásbeli és szóbeli vizsgára is sor kerül. (Elsőként a vizsgára jelentkezett Hallgatók megírják az írásbeli részt, majd sikeres írásbeli részt követően kerül sor a szóbeli feleletre.)

Írásbeli rész:

Az írásbeli tesztek a teljes félév anyagát tartalmazzák. A vizsgák írásbeli része elektronikus formában kerül lebonyolításra. Az írásbeli vizsgák elméleti és gyakorlati kérdéseket tartalmaznak, amik 50-50%-os súllyal szerepelnek a dolgozatban. A dolgozatok kérdései az előadások, gyakorlatok és a tematikában megjelölt kötelező irodalmak anyagaira, illetve az azok alapján megoldható problémákra irányulnak. Az írásbeli rész érdemjegye az elért pontszám alapján:

60% alatt:	1, elégtelen
60-69%:	2, elégséges
70-79%:	3, közepes
80-89%:	4, jó
90-100%:	5, jeles

Amennyiben az írásbeli rész eredménye nem éri el a 60%-ot, akkor a hallgató vizsgajegye elégtelen.

Az írásbeli rész teljesítésére lehetőséget biztosítunk a szorgalmi időszak utolsó hetében. Amennyiben ezen alkalommal valaki sikeres írásbeli részvizsgát tesz, akkor a vizsgaidőszakban elegendő a vizsga szóbeli részét teljesítenie.

Amennyiben a Hallgató az adott vizsgaidőszakban már egyszer sikeresen teljesítette a vizsga írásbeli részét, úgy abban a vizsgaidőszakban a további vizsgajelentkezések során a sikeresen teljesített írásbeli rész eredménye elfogadásra kerül. Ekkor a Hallgatónak lehetősége van arra, hogy csak a szóbeli részt teljesítse. Amennyiben sikeres írásbeli részt követően a Hallgató javítani kívánja az eredményét és újból megírja az írásbeli részét a vizsgának, akkor a korábbi sikeres teljesítés eredménye elvész és az utolsó írásbeli részvizsga eredménye lesz érvényes.

Szóbeli rész:

Szóbeli részre az elearningbe feltöltött tételsor alapján kerül sor. Sikertelen szóbeli rész elégtelen kollokviumi jegyet eredményez. Minden más esetben a kollokviumi jegyet az írásbeli és szóbeli rész jegyeinek átlaga adja. A sikeres szóbeli és írásbeli rész 50-50%-os súllyal számít a végső jegy meghatározása során

A tárgy oktatói és a Hallgatók egyaránt, minden esetben kötelesek a DE Tanulmányi és vizsgaszabályzata, valamint a DE Etikai kódexe szerint eljárni.

Kötelező szakirodalom:

Előadásanyag és szemináriumi feladatsorok (elearning rendszerben elérhetőek)

Krugman, P. R. - Obstfeld, M. (2003). *Nemzetközi gazdaságtan. Elmélet és gazdaságpolitika – 5. kiadás.* Panem Könyvkiadó, Budapest.

Krugman, P. R. - Obstfeld, M. – Melitz, M. (2018). *International Economics. Theory and Policy – 11th edition.* Pearson

Ajánlott szakirodalom:

Levi, M. D. (2009). *International Finance. – 5th edition.* Routledge. New York

Farkas, P. (2011). *Haladó nemzetközi pénzügyek.* Széchenyi István Egyetem. Győr

Kóczián, B., - Koroknai, P. (2017). *Fizetési mérleg.* MNB Oktatási Füzetek, 12. szám, Magyar Nemzeti Bank

Veres, I. A. (2017). *Bevezetés a devizapiaci kereskedésbe*. MNB Oktatási Füzetek, 16. szám, Magyar Nemzeti Bank
 Kálmán, P. – Makay, E. – Tóth, D. (2016). *Devizapiac*. MNB Oktatási Füzetek, 7. szám, Magyar Nemzeti Bank
 Neményi, J. – Oblath, G. (2012). Az euró bevezetésének újragondolása. *Közgazdasági Szemle*. 59(6). pp. 569-684.
 Darvas, Zs. - Szapáry, Gy. (2008). Az euróövezet bővítése és euróbevezetési stratégiák (Euro-area enlargement and euro adoption strategies). *Közgazdasági Szemle*, 55 (10). pp. 833-873.
 Az előadásokban feltüntetett irodalom és adatbázisok.

Tematika	
1.	Előadás: A nemzetközi fizetési mérleg, Előadás: Árfolyamok, árfolyammodellek 1., Előadás: Árfolyamok, árfolyammodellek 2. Gyakorlat: Az előadás anyagához kapcsolódó számítási feladatok.
2.	Árfolyamkockázatok és kezelésük 1., Előadás: Árfolyamkockázatok és kezelésük 2., Előadás: Pénzpiaci egyensúly nyitott gazdaságban, Előadás: Kibocsátás nyitott gazdaságban Gyakorlat: Az előadás anyagához kapcsolódó számítási feladatok.
3.	Monetáris és fiskális politika hatása nyitott gazdaságban rövid távon 1., Monetáris és fiskális politika hatása nyitott gazdaságban rövid távon 2., Gyakorlat: Az előadás anyagához kapcsolódó számítási feladatok.
4.	Nemzetközi pénzügyi rendszer fejlődése, Optimális valutaövezetek, Magyarország deviza- és árfolyampolitika Gyakorlat: Az előadás anyagához kapcsolódó számítási feladatok.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Külgazdasági stratégiák			Kódja:	GT_ANGL030-17	
		angolul:	Strategies in external economy					
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Szentésiné Dr. Sigér Fruzsina Márta			beosztása	adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat a nemzetközi gazdasági tranzakciók legfontosabb formáival, tendenciáival, ezek következményeivel az állami, regionális és multilaterális szintű gazdasági döntésekre. A kurzus során megvizsgáljuk a különböző külgazdasági stratégiák megjelenését és változását, azok fenntarthatóságának feltételeit, felvázoljuk a külgazdasági stratégiák és a gazdasági növekedés közti összefüggéseket, továbbá hogy a gazdasági válságot követően milyen külgazdasági lehetőségek adódhattak a növekedés beindítására és fenntarthatóságára a különböző országokban.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Ismeri és érti a nemzetközi szállítmányozás, a nemzetközi pénzügyi folyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait. - Ismeri az nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek alapjait. - Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika alapvető funkcióit, determinációit és céljait. A hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik az Európai Unió működésével kapcsolatban. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatjai, döntései során. - Képes a szállítmányozási és külkereskedelmi folyamatok komplex következményeinek meghatározására. - Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben a szállítmányozáshoz, külkereskedelmi folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervez, szervez. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. - Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. - Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Az elemzéseiért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. - Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. - Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								

fundamentális okaiig. Köz-Gazdaság, közlésre elfogadva, várható megjelenés: XII. évfolyam, 2. szám pp. 93-109.

Rodrik, Dani (2020): A közgazdaságtan menő: a „lehangoló tudomány” erényei és gyengéi. Napvilág Kiadó, Budapest. ISBN: 978-963-338-081-9; 5. fejezet, pp. 159-188.

Török Ádám (2008, 2014): TUDOMÁNY VAGY VERSENYKÉPESSÉG? TUDOMÁNY ÉS VERSENYKÉPESSÉG! SZÉKFOGLALÓK A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIÁN. A 2007. május 7-én megválasztott akadémikusok székfoglalói. Az előadás elhangzott 2008. február 15-én. Az előadás 2014-ben aktualizált változata. Magyar Tudományos Akadémia

UNCTAD (2021): Trade and Development Report 2021: From recovery to resilience: hanging together or swinging separately? <https://unctad.org/webflyer/trade-and-development-report-2021>

WEF (2020): Global Competitiveness Report Special Edition 2020: How Countries are Performing on the Road to Recovery. <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2020>

Ajánlott szakirodalom:

Csáki György (2017): Nemzetközi gazdaságtan. Napvilág Kiadó, Budapest.

Elekes Andrea (2018): Nemzetközi gazdaságtan. Dialóg Campus, Budapest.

Kozma Ferenc (2003): Külgazdasági stratégia, Aula, Budapest.

Krugman, Paul R. – Obstfeld, Maurice – Melitz, Marc J. (2018): International Economics: theory and policy. 11th edition, Pearson, Harlow, England.

Nagy, S. Gy. ed. (2021): The Visegrad countries and Brazil. Ludovika University Press, Budapest.

Szunomár Ágnes (2020): The digital great leap forward - Mapping China's 21st Century Attempt to Create a New Growth Model. ACTA OECONOMICA Vol 70 Issue 3

Geröcs, Tamás (2020): Indian companies' global aspirations in East Central Europe. In: Szunomár, Á (szerk.) Emerging-market multinational enterprises in East Central Europe. Cham, Svájc : Palgrave Macmillan (2020) 349 p. pp. 87-118.

Muraközy, László (2020): A koreai rejtély. Remetéből világpolgár. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Szigetvári, Tamás (2021): Emelkedő félhold Európa peremén: a török gazdaság a 21. század elején. In: Szanyi, M; Szunomár, Á; Török, Á (szerk.) Trendek és töréspontok II. Akadémiai Kiadó, Budapest. pp. 41-56.

N, Rózsa E. (2021): Török külpolitika a 21. század elején. In: Szanyi, M; Szunomár, Á; Török, Á (szerk.) Trendek és töréspontok II. Akadémiai Kiadó, Budapest. pp. 57-65.

Völgyi, Katalin (2015): Japán gazdaságtörténete. MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Világgazdasági Intézet, Budapest.

A tárgy oktatója által a Közgazdasági Szemle, a Külgazdaság c. folyóirat és az Acta Oeconomica cikkeiből álló folyamatosan aktualizált cikkgyűjtemény.

World Economic Outlook, IMF, Washington, D.C; Global Economic Prospects, WB. , Washington, D.C.

Trade and Development Report, UNCTAD, New York és Genf

World Investment Report, UNCTAD, New York és Genf

World Trade Statistical Review, WTO, Genf; World Trade Report, WTO, Genf

Heti bontott tematika

Heti bontott tematika	
1.	<p>1. előadás témája: Növekedés összetevői, a gazdaságpolitika lehetőségei TE: A hallgató megismeri a követelményeket, a két vizsgált növekedési stratégia alapvető ismérveit, felfrissíti a nemzeti jövedelemmel kapcsolatos makroökonómiai ismereteit.</p> <p>2. előadás témája: Exportorientációra alapozott növekedés, japán esettanulmány, TE: A hallgatók megismerik Japán elmúlt 40 évének gazdaságtörténetét, és az elpazarolt évtized jellegzetességeit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p> <p>3. előadás témája: A belső keresletre alapozott növekedés, dél-koreai esettanulmány, TE: A hallgatók megismerik Dél-Korea elmúlt 40 évének gazdaságtörténetét, és külgazdasági kapcsolatainak jellegzetességeit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p> <p>4. előadás témája: Kereskedelmi háborúk, gazdasági szankciók, kínai esettanulmány</p>

	<p>TE: A hallgatók megismerik Kína elmúlt 40 évének gazdaságtörténetét, növekedési stratégiájának változásait és külgazdasági kapcsolatainak jellegzetességeit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p> <p>5. előadás témája: Nemzetközi versenyképesség, gazdasági komplexitás, globális értékláncok, MNC, FDI, brazil esettanulmány</p> <p>TE: A hallgatók felfrissítik a multinacionális vállalatokkal és a külföldi beruházásokkal kapcsolatos ismereteiket, és megvizsgálják az FDI hatását a brazil gazdaságra. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p>
11.	<p>6. előadás témája: 2008-as pénzügyi válság és ami utána jött, indiai esettanulmány</p> <p>TE: A hallgatók megismerik India XX. századi gazdaságtörténetét, külgazdasági stratégiaváltozásainak jellegzetességeit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p> <p>7. előadás témája: Állami szerepek, demokrácia és korrupció, nemzetközi szervezetek, globális kormányzás, török esettanulmány</p> <p>TE: A hallgatók megismerik Törökország elmúlt 40 évének gazdaságtörténetét és külgazdasági kapcsolatainak jellegzetességeit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p> <p>Szemináriumi téma: Regionális integrációk szerepének változása</p> <p>TE: A hallgató felfrissíti a regionális integrációkkal kapcsolatos ismereteit. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodása és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p> <p>Szemináriumi téma: Gazdasági növekedés vs. gazdasági fejlődés, az egyes gazdasági szektorok szerepe, a feldolgozóipar szerepének változása</p> <p>TE: A hallgató megismeri a feldolgozóipar szerepének változását az elmúlt 60 évben. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodást gyakorolnak és előadókészségük javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p>
17.	<p>Szemináriumi téma: Korrupció és demokrácia</p> <p>TE: A szemináriumra felkészülő csoport a demokrácia és a növekedés összefüggéseit tárja fel a többi hallgató számára interaktív feladatokon és kiselőadáson keresztül. Az esetet feldolgozó hallgatók kritikai gondolkodást gyakorolnak és előadókészségük javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p> <p>Szemináriumi téma: Segélyek és segélyezés</p> <p>TE: A hallgató megismeri a segélyek, a segélyezés szerepét és korlátaikat. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p> <p>Szemináriumi téma: GATT, WTO, IMF és WB szerepe</p> <p>TE: A kiselőadást és a szemináriumi feladatokat összeállítók bemutatják a GATT, a WTO, az IMF és a Világ Bank szerepét a mai modern világgazdasági folyamatok közt. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és előadókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p> <p>Szemináriumi téma: Hallgatói munkák értékelése</p> <p>TE: A hallgató megismeri a félévi pontszámokat és önmagát is értékeli.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi marketing				Kódja:	GT_ANGL031-17	
	angolul:	International Marketing						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		G	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Kiss Marietta			beosztása:	docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
betekintést nyerjenek a nemzetközi üzleti lehetőségek felismerésének, a marketing döntések nemzetközi piaci környezetben való megalapozásának, előkészítésének és eredményes végrehajtásának kérdésköreibe. Az alapvető elméleti ismeretek gyakorlati elmélyülését esettanulmányok megoldása is segíti.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik a nemzetközimarketing-tudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek ismeretével. - Ismeri a csoportmunkában való együttműködés szabályait és etikai normáit. - Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó marketing szakterület alapjait. - Birtokában van a nemzetközimarketing-tudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez a nemzetközi marketing területén, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin - és részben ismeretlen - nemzetközi környezetben is. - A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja. Megérti és használja a nemzetközi marketing szakterület jellemző online és nyomtatott szakirodalmát. - Csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban a tevékenységben vezet, szervezi, értékeli, ellenőrzi. - Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett marketingmunka végzésének sajátosságaival. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. - Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra a nemzetközi marketing területén, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. - Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére. - Kritikusan viszonyul saját, illetve a társai tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan szervezi meg a nemzetközi marketingfolyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Az elemzéseiért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. - Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. - Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet nemzetközi marketingtevékenységet érintő változásait. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								

A kurzus a következő témaköröket öleli fel: A nemzetközi marketing fogalma, koncepciói; A külpiacon lépés motivátorai és akadályai; Nemzetközi piackutatás; Makro- és mikro környezet-elemzés a nemzetközi marketingben; Nemzetközi piacszegmentáció és célpiacképzés; A külpiacon lépés formái; Nemzetközi termék-, promóciós, ár- és disztribúciós politika.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Elmélet (az elméleti anyag diáit a hallgatók tanulás céljából megkapják), tantermi vita, megbeszélés, otthoni felkészülés a kötelező és opcionálisan az ajánlott irodalomból, házi feladatok.

Értékelés

A félév során a hallgatók egyéni házi feladatokat kapnak, melyek megoldása opcionális. A félév zárthelyi dolgozattal zárul, a zárthelyi dolgozat javítására a tanulmányi és vizsgaszabályzat előírásai szerint van lehetőség.

A félév végi jegy a következőképpen áll össze (a jobbik eredmény lesz figyelembe véve):

A) Zárthelyi dolgozat: 100% VAGY

B) Zárthelyi dolgozat: 70%, Házi feladat: 30%

Érdemjegyek:

0–50%   elégtelen (1)

51–62%   elégséges (2)

63–74%   közepes (3)

75–86%   jó (4)

87–100%   jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

DELI ZSUZSA (2006): Nemzetközi marketing. Műegyetemi Kiadó, Budapest

Ajánlott szakirodalom:

ALBAUM, GERALD–DUERR, EDWIN–JOSIASSEN, ALEXANDER (2016): International Marketing and Export Management. 8th Edition, Pearson

CATEORA, PHILIP R.–MONEY, R. BRUCE–GILLY, MARY C.–GRAHAM, JOHN L. (2020): International Marketing. 18th Edition, McGraw-Hill, New York

DANKÓ LÁSZLÓ (1998): Nemzetközi marketing. Pro Marketing Egyesület, Miskolc

ESZES ZOLTÁN–SZABÓNÉ STREIT MÁRIA–SZÁNTÓ SZILVIA–VERES ZOLTÁN (szerk.) (2001): Globális Marketing. Műszaki Könyvkiadó, Budapest

GREEN, MARK C.–KEEGAN, WARREN J. (2020): Global Marketing: Global Edition, 10th Edition, Pearson

MALOTA ERZSÉBET (szerk.) (2015): Marketing nemzetközi szinten: esettanulmányok hazai és külföldi piacokról. Alinea, Budapest

MALOTA ERZSÉBET–KELEMEN KATALIN (szerk.) (2011): Nemzetközi marketing a hazai gyakorlatban. Pearson Custom Publishing, Budapest

REKETTYE GÁBOR–FOJTIK JÁNOS (2009): Nemzetközi marketing. Dialóg Campus Kiadó, Budapest

REKETTYE GÁBOR–TÓTH TAMÁS–MALOTA ERZSÉBET (2015): Nemzetközi marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest

TÓTH TAMÁS (2009): Nemzetközi marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
29.	Bevezetés, követelmények ismertetése. A nemzetközi marketing fogalma, koncepciói TE* A hallgatók megismerik a nemzetközi marketing definícióját, fokozatait, koncepcióinak hagyományos és újszerű csoportosítását, a sztenderdizálás és adaptáció kérdéseit, az önreferencia-kritériumot és a nemzetközi marketingtevékenység folyamatát.
31.	A külpiacra lépés motivátorai és akadályai. Nemzetközi piackutatás TE A hallgatók betekintést nyernek a külpiacra lépés reaktív és proaktív motivátoraiba, valamint akadályaiiba. Megismerik a nemzetközi piackutatás fogalmát, sajátosságait, folyamatát, beleértve a nemzetközi környezetben használható piackutatási módszereket, azok specifikumait.
33.	Makrokörnyezet-elemzés a nemzetközi marketingben TE A hallgatók részletesen megismerkednek a makrokörnyezet kulturális elemével mint a nemzetközi marketing hangsúlyos részével, bemutatásra kerül számos kultúramodell, illetve az idegen kultúrához való alkalmazkodás kérdésköre. Megismerik a makrokörnyezet további elemeit: a gazdasági, a politikai (beleértve a politikai kockázatokat), a jogi (beleértve a főbb jogrendszerek eltéréseit), a földrajzi és a technológiai környezetet. Végül tárgyalásra kerül az üzleti távolság fogalma.
35.	Mikrokörnyezet-elemzés a nemzetközi marketingben TE A hallgatók megismerik a nemzetközi marketingtevékenység megalapozásához szükséges mikrokörnyezet-elemzés részeit: bemutatásra kerülnek a fogyasztói magatartás, a versenytársak elemzésének, valamint a beszállítók és egyéb partnerintézmények nemzetközi vonatkozásai.
37.	Nemzetközi piacszegmentáció és célpiacképzés TE A hallgatók megismerik a nemzetközi piacszegmentáció fogalmát és lépéseit, a nemzetközi célpiacképzés fogalmát és stratégiáit.
39.	A külpiacra lépés formái TE A hallgatók tisztában lesznek a külpiacra lépés formáját meghatározó tényezőkkel, a külpiacra lépés formáinak különböző csoportosításával, a lehetséges külpiacra lépési formák (direkt és indirekt export, licenc-értékesítés, franchise, szerződéses termeltetés, közös vállalkozás, közvetlen külföldi tőkebefektetés) jellemzőivel, előnyeivel és hátrányaival.
41.	Nemzetközi termékpolitika TE A hallgatók megismerik a sztenderdizálás és adaptálás termékpolitikai kérdéseit, a nemzetközi termékpolitikai stratégiákat, beleértve az új termék fejlesztésének stratégiáját is. Betekintést nyernek a nemzetközi termékszerkezet tervezésének kérdéseibe, valamint egyéb termékpolitikai döntésekbe (nemzetközi termékvonala és időzítés, nemzetközi minőségpolitika, nemzetközi márkapolitika, nemzetközi csomagolás és címkézés – beleértve az ország eredet-hatást, nemzetközi fogyasztói kiszolgálás).
43.	Nemzetközi promóciós politika TE A hallgatók megismerik a nemzetközi promóciós politika lehetséges céljait, elemeit (nemzetközi reklám, vásárlásösztönzés, PR, személyes eladás), illetve stratégiáját.
45.	Nemzetközi árpolitika TE A hallgatók ismerik a nemzetközi árpolitikai célokat, a nemzetközi ármeghatározás módszereit, az alkalmazható árkedvezményeket, felárat, a globális és lokális árak kérdéskörét, valamint a fizetési eszközöket és módokat.
47.	Nemzetközi disztribúciós politika TE A hallgatók megismerik a disztribúciós csatorna lehetséges típusait a külpiacra lépési módozattól függően, a disztribúciós csatorna struktúrájának kérdéseit, tervezési szempontjait, a fuvarozási formákat, a fuvarozási költségek és kockázatok megosztásának lehetséges módjait, a raktározás kérdéseit, illetve a nemzetközi disztribúciós stratégiák típusait.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Üzleti tervezés				Kódja:	GT_ANGL501-17		
		angolul:	Business planning					GT_ANGLS501-17		
2024/25										
Felelős oktatási egység:		DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet								
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve		
		Előadás		Gyakorlat						
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	G	4	magyar		
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10					
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Madai Hajnalka				beosztása:	habil. egyetemi docens		
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:					beosztása:			
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók a félév során megismerjék és elsajátítsák az üzleti tervezés lényegét, szükségességét, információsükségletét, szerepét a vállalkozások működésében, illetve gyakorlatorientáltan a tervezői munka részleteit. Ezen túl a hallgatók az oktató iránymutatásai alapján team munkában (3-4 fő) készítik el egy induló vállalkozás üzleti tervét. A kurzus további célja, hogy szintetizálja és a hallgatók összefüggéseiben átlássák és alkalmazni tudják a kurzust megelőzően lehallgatott és elsajátított kurzusok (mikro- és makroökönómia, pénzügytan, marketing, vállalati gazdaságtan) ismereteit.</p>										
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>A végzett hallgató képes a vállalkozások üzleti tervének elkészítéséhez szükséges adatok valóságghű előállítására, hasznosítására, stratégiai és taktikai szintű döntések meghozatalára, korszerű tervezési, gazdálkodási eljárások és módszerek alkalmazására, a vállalkozások fejlesztési céljainak megvalósítását szolgáló helyzetfelmérésre és javaslatlételre.</p> <p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, vállalati szintű összefüggéseinek szintetizált ismeretével, a releváns gazdasági funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.</p> <p>Elsajátította a vállalkozások üzleti tervezésének alapvető elméleteit, jellemzőit és módszertanát, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési és tervezési módszereknek. Ismeri a teamben, munkaszervezetben való együttműködés szabályait és etikai normáit.</p> <p>Összefüggéseiben átlátja és érti a vállalati gazdálkodás céljait, alapvető törvényszerűségeit. Tisztában van a vállalkozások létrehozására, tökestruktúrájuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Rendelkezik a vállalkozások indításának előkészítésére és indítására vonatkozó ismeretekkel.</p> <p>Elsajátította a gazdálkodáshoz kapcsolódó reál- és pénzügyi folyamatok tervezésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>A végzett hallgató képes gazdasági tevékenységet, projektet tervezni és elemezni. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít és döntéseket hoz vállalati szinten.</p> <p>Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére.</p> <p>Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt.</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>A végzett hallgató a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít,</p>										

projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.

Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Autonómia és felelősség:

A végzett hallgató általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

- Követelményrendszer ismertetése;
- Alapfogalmak;
- Üzleti terv felépítése;
- Azonosító adatok;
- Vezetői összefoglaló;
- A vállalkozás bemutatása;
- Iparági elemzés;
- Termék, szolgáltatás bemutatása;
- Működési (termelési, szolgáltatási) terv;
- Marketing terv;
- Vezetőség, szervezeti felépítés;
- Struktúra és tőkésítés;
- Pénzügyi terv;
- Kockázatbecslés;
- Főbb szakaszok ütemezése;
- Zárthelyi dolgozat; Üzleti terv leadása;

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók 3-4 fős teamekben az adott szak szakterületéhez kapcsolódó üzleti tervet készítenek szabadon választott, de a tantárgyfelelőssel egyeztetett témában. Az üzleti terv legfőbb tartalmi és formai követelményei a tantárgyi programhoz csatolt mellékletben található, amely kiegészül az oktató gyakorlatokon elhangzott előírásaival.

A leadási határidő: ..... A dolgozat leadása elektronikusan, a kurzus számára létrehozott e-learning felületen keresztül teljesíthető.

A félévi aláírás feltétele: 1) A gyakorlatok rendszeres látogatása a „Tanulmányi és vizsgaszabályzat” ide vonatkozó előírásai szerint. 2) Az oktató útmutatásai szerint elkészítendő üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek megfelelő kidolgozása és határidőre történő leadása. Az üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek nem megfelelő elkészítése, valamint a határidő be nem tartása a dolgozat visszautasítását és a félévi aláírás megtagadását vonja maga után. Azonnali aláírás megtagadást von maga után, ha a beadott üzleti terv nem a hallgató(k) saját munkájának eredménye, azaz a karon vagy más intézményben korábban benyújtott dolgozattal azonos, vagy részben azonos dolgozatot nyújt(anak) be.

A zárthelyi dolgozatban szereplő elméleti kérdések és gyakorlati feladatok a kurzus témakörökből kerülnek megfogalmazásra, igaz-hamis kérdések, rövid definíciójellegű kérdések, kifejtendő kérdések, valamint számítási feladatok formájában.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegybe beleszámít egyrészt az előírások alapján elkészített és határidőre beadott üzleti terv (házi dolgozat) eredménye (max. 20 pont), másrészt a szorgalmi időszak végén megírt zárthelyi dolgozat eredménye (max. 50 pont). Az üzleti terv eredményét annak szakmai minősége, a szöveges részek szakszerűsége, valamint az abban szereplő adatok számszaki pontossága határozza meg. A házi dolgozat (üzleti terv) javítására a beadást követően nincs lehetőség. A zárthelyi dolgozat kétszer pótolható/javítható. Az első pótlásra a szorgalmi időszak utolsó hetében kerül sor, szintén az órarend szerinti gyakorlat időpontjában. A második pótlásra a vizsgaidőszak elején kerül sor. A félév akkor tekinthető sikeresnek, ha mind a beadott üzleti terv, mind a zárthelyi dolgozat sikeresnek ítéltető (külön-külön 60% feletti teljesítmény, ZH esetén legalább 30 pont, házi dolgozat esetén legalább 12 pont).

Ponthatárok:	0-41	pont	(0-59%)(1)
	42-48	pont	(60-69%)(2)

49-55	pont	(70-79%)(3)
56-62	pont	(80-89%)(4)
63-70 pont (90-100%)(5)		
Kötelező szakirodalom:		
<ul style="list-style-type: none"> – A félév során elhangzott és kiadott anyagok; – Szöllősi L. – Szűcs I.: Az üzleti tervezés alapjai. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2015. – Nábrádi A. – Pupos T. (Szerk.): A stratégiai és üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház Zrt., Budapest, 2010. – Szöllősi L. – Kovács K. – Vida V.: Az üzleti tervezés alapjai – munkafüzet. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2019. 		
Ajánlott szakirodalom:		
<ul style="list-style-type: none"> – Nagy L. – Szűcs I. (Szerk.): Gyakorlati alkalmazások – Az üzleti tervezés gyakorlata. Campus Kiadó, Debrecen, 2004. – Nábrádi A. – Nagy A. (Szerk.): Vállalkozások működtetése az Európai Unióban. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2007. – Bálint J. – Ferenczi T. – Szűcs I. (Szerk.): Üzleti tervezés, HEFOP BSc elektronikus tananyag, DE AMTC AVK, 2006. – Eric S. Siegel – Brian R. Ford – Jay M. Bontsein: Üzleti terv kalauz. CONEX Kft, Budapest, 1996. – Kresalek P.: Tervezés a vállalkozások gyakorlatában. Perfekt Rt. Budapest, 2003. 		

Részletes tematika	
0+10 óra	<p>Követelményrendszer ismertetése; Alapfogalmak; Üzleti terv felépítése;</p> <p>TE*: Ismeri a tervezéssel kapcsolatos alapvető fogalmakat, a különböző terveket, azok sajátosságait és azok közötti alapvető összefüggéseket, az üzleti tervek készítésének alapvető céljait, célrendszerét, a tervezés főbb folyamatait, a szükséges információkat és azok forrásait, képes üzleti koncepciókat megfogalmazni és ismeri az üzleti tervek főbb tartalmát, felépítését.</p> <p>Azonosító adatok; Vezetői összefoglaló;</p> <p>A vállalkozás bemutatása; A stratégiai tervezés alapvető összefüggései;</p> <p>TE: Ismeri a vezetői összefoglaló készítésének alapvető szakmai és tartalmi elemeit. Ismeri a stratégiai tervezés alapvető módszertani és szakmai kérdéseit, képes hosszú vállalati távú víziót, missziót és stratégiai célokat megfogalmazni és ezekhez középtávú célokat, akciókat rendelni. Ismeri egy már működő, vagy induló vállalkozás tényszerű bemutatásának tartalmi és szakmai elemeit.</p> <p>Iparági elemzés;</p> <p>TE: Ismeri az ágazati / iparági elemzés legfőbb szakmai és módszertani kérdéseit, képes szekunder adatokat összegyűjteni és azok alapján bemutatni egy iparágat, amelyből kiindulva megállapításokat és következtetéseket tesz a tervezett vállalkozás iparágon belüli helyzetére vonatkozóan.</p> <p>Termék, szolgáltatás bemutatása;</p> <p>TE: Ismeri az üzleti koncepció tárgyát képező termék / szolgáltatás és ehhez kapcsolódó piaci igény bemutatásához szükséges szakmai kérdéseket. Képes ezekhez kapcsolódó adatokat gyűjteni és feldolgozni.</p> <p>Működési (termelési, szolgáltatási) terv;</p> <p>TE: Ismeri a működési tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket. Képes összeállítani és szakmailag átlátni egy adott termelő / szolgáltató / kereskedelmi tevékenység reálfolyamatait. Képes beazonosítani és számszakilag meghatározni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges erőforrásokat (befektetett- és forgóeszközök) és azok mennyiségét.</p> <p>Marketing terv;</p> <p>TE: Ismeri a marketing tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket és annak során alkalmazandó módszereket (PEST, SWOT, Porter-féle öttényezős modell). Ez alapján képes önálló adatgyűjtésre és marketing helyzetkép összeállítására. Képes marketing célkitűzések megfogalmazására és ehhez kapcsolódóan a marketing stratégia kidolgozására. Ismeri a</p>

<p>piacszegmentálás, a célpiac meghatározás, a célpiaci marketingstratégiák, az árképzés és az eladásösztönzés, valamint a marketing költségvetés összeállításának alapvető szakmai kérdéseit és összefüggéseit.</p>
<p>Vezetőség, szervezeti felépítés; Struktúra és tőkésítés;</p>
<p>TE: Képes a működési tervben levezetett humánerőforrás igény kielégítéséhez / biztosításához kapcsolódó humánerőforrás politika és stratégia kidolgozására és bemutatására. Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit. Képes döntéseket hozni a külső források bevonását illetően, ismeri azok előnyeit és hátrányait. Be tudja mutatni számszakilag egy finanszírozási döntés pénzügyi hatásait, le tudja vezetni azok jövőbeli pénzáramait.</p>
<p>Pénzügyi terv;</p>
<p>TE: Ismeri a vállalkozási tevékenység pénzügyi folyamatainak bemutatására szolgáló kimutatásokat, az azok elkészítéséhez szükséges adatokat, módszereket és a reálfolyamatokkal való összefüggéseket. Képes összeállítani a vállalkozás árbevételi tervét, különböző bontású költségtervét, eredménytervét. Képes ezek szakmai értékelésére, elemzésére. Ismeri a mérlegterv összeállításának szakmai és módszertani összefüggéseit. Képes a pénzforgalmi terv összeállítására és szakmai értékelésére. Ismeri a pénzügyi terv adatainak elemzéséhez használt módszereket és mutatókat: fedezeti pont elemzés, beruházás-gazdaságossági elemzés (nettó jelenérték, belső megtérülési ráta, jövedelmezőségi index, diszkontált megtérülési idő), pénzügyi mutatószámok (vagyon-, pénzügyi- és jövedelmezőségi mutatók). Képes az elemzések alapján döntést előkészíteni és döntést hozni egy üzleti ötlet megvalósíthatóságát illetően.</p>
<p>Kockázatbecslés; Főbb szakaszok ütemezése;</p>
<p>TE: Ismeri a gazdálkodási tevékenység során felmerülő kockázatok formáit, típusait, azok hatásainak kivédésére vagy csökkentésére alkalmazható általános eszközöket, módszereket. Ismeri a kockázatok számszaki kimutatására és elemzésére használható módszerek közül az érzékenységvizsgálatokat. Képes elvégezni a teljes üzleti terv reál- és pénzügyi folyamatainak kritikus-érték és szcenárió-elemzését. Képes összefüggéseiben átlátni és időben ütemezni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges feladatokat.</p>

*TE tanulási eredmények

Az üzleti terv tartalmi és formai követelményei

Az üzleti terv előírt felépítése, tartalmi követelményei:

Fedőlap

Tartalomjegyzék

31. Azonosító adatok
32. Vezetői összefoglaló
33. A vállalkozás bemutatása
34. Iparági elemzés
35. A termék, szolgáltatás bemutatása
36. Működési (termelési / szolgáltatási) terv
37. Marketing terv
38. Vezetőség, szervezeti felépítés
39. Struktúra és tőkésítés
40. Pénzügyi terv
41. Kockázatbecslés
42. Főbb szakaszok ütemezése

Mellékletek

Követelmény, hogy minden egyes fejezet az oktató gyakorlatokon elhangzott iránymutatásai szerint, a témának megfelelő részletezettséggel kerüljön kidolgozásra. Az üzleti terv hiányos tartalommal (hiányzó fejezet) történő leadása a dolgozat visszautasítását és a félévi aláírás megtagadását vonja maga után.

Az üzleti terv formai követelményei:

- Terjedelem: legalább 35 oldal;
- Times New Roman, 12 betűméret, 1 (szimpla) sortáv, margó: körben 2,5 cm;
- Oldalszámozás a lap alján, középen;
- A táblázatok és ábrák szerkesztésére, valamint egyéb formai előírásokra a diplomadolgozatok formai követelményei az irányadóak;
- A dolgozat leadása elektronikusan teljesíthető, amely magában foglal két file-t:
  - 1) Az üzleti terv 1 db Word dokumentumban (*.doc, *.docx);
  - 2) Az üzleti tervben bemutatott számadatokat és háttérszámításokat tartalmazó 1 db Excel dokumentum (*.xls, *.xlsx);

A tantárgy neve:		magyarul:	Kockázatkezelés				Kódja:	GT_AGML502
		angolul:	Risk assessment					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	1	Heti	2	gyakorlati jegy	2	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tömöri Gergő			beosztása:	egyetemi adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<ul style="list-style-type: none"> - megismerkedjenek a kockázat fogalmával, értelmezésével, - a vállalati kockázatmenedzsment és a kockázatmérés alapvető kérdéseivel, - megismerjék a pénzügyi kockázatokat és pénzügyi kockázatok csökkentési lehetőségeit, - képessé váljanak a megismert módszerek gyakorlatban történő alkalmazására. 								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. - Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. - Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. - Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel). - Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A minőségi munkavégzés érdekében probléma érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. - Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Felelősséget vállal a munkával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. - Az elemzéseikért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus célja, hogy a hallgató megismerkedjen és képessé váljanak a kockázatkezelésben és a kockázatmenedzsmentben alkalmazható számítási módszerekkel és ábrázolási technikákkal, és képesek legyenek a megismert módszerek gyakorlatban történő alkalmazására.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az előadások keretében a hallgatók a kockázat, a kockázatmérés, a pénzügyi kockázatok és kezelésük alapvető								

kérdéseivel ismerkednek meg, a gyakorlatokon pedig a kockázat mérésének és kezelésének különböző módszereit sajátítják el. A gyakorlat alapvetően a Microsoft Excel lehetőségeire épít a feladatmegoldások során.

Értékelés

A hallgatók vizsgálója 2 részből áll: elméleti rész, aminek a számonkérése a Moodle képzési rendszerben történik, és amely a félévvégi osztályzat 1/3-át adja; gyakorlati rész, amely a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok önálló megoldását jelenti, a félévvégi osztályzat 2/3-át adja. A feladatmegoldással legalább 50%-ot el kell érni.

Kötelező szakirodalom:

Farkas Sz. – Szabó J.: A vállalati kockázatkezelés kézikönyve. Nordex Kft. Dialog Campus Kiadó, 2012.

Ajánlott szakirodalom:

Bélyácz Iván: Stratégiai beruházások és reálopciók. Aula Kiadó, Budapest, 2011.

Berlinger Edina–Horváth Ferenc–Vidovics-Dancs Ágnes: Tőkeáttétel-ciklusok. Hitelintézeti Szemle. 2012. XI. évfolyam, 1. szám

Damodaran, A.: A Befektetések értékelése, Panem Könyvkiadó, 2006

Hull, J. C.: Opciók, határidős ügyletek és egyéb származtatott termékek, Panem-Prentice Hall, 1999.

Jorion, P.: A kockázatos érték, Panem Kft., 1999

Nádasdy Bence: Portfólióalapú hitelkockázat-kezelés. Közgazdasági Szemle, XLVII. évf., 2000. ápr. (373–384. o.)

Marcus, A. J. – Bodie, Z. – Kane A.: Befektetések. Aula Kiadó, 2006

Radnai Márton–Szatmári Alexandra: VaR alapú ügyfélkockázat-kezelés. Hitelintézeti Szemle. 2003. 2. évf. 1. szám

Bacon, C. R.: Practical portfolio performance: measurement and attribution. John Wiley & Sons Ltd., 2008.

Merna, T - Al-Thani, F.: Corporate Risk Management. John Wiley & Sons Ltd, 2008.

Mun, J.: Modeling Risk: Applying Monte Carlo Simulation, Real Options Analysis, Forecasting, and Optimization Techniques. John Wiley & Sons, Inc., 2006.

Bontott tematika

Bontott tematika	
	Téma / Képesség
1.	A kockázat fogalma, típusai, számítása és a kockázati mátrix.
	<i>TE*: A hallgató képes a kockázati mátrix alkalmazására egy esettanulmányon keresztül.</i>
	A kockázat statisztikai alapú mérőszámainak számítása és értelmezése.
	<i>TE: A hallgató képes kockázat alapvető mérőszámainak számítására és értelmezésére.</i>
	Nevezetes valószínűség-eloszlások alkalmazása a gyakorlatban.
	<i>TE: A hallgató képes a valószínűséggel kapcsolatos számítások elvégzésére az MS Excelben.</i>
	A tiszta kockázatok kezelése: az élet- és nem életbiztosításokban megjelenő kockázatok.
	<i>TE: A hallgató képes statisztikai adatbázisok alapján biztosítási díjak kalkulációjára, rangsorolására.</i>
	A vállalatok üzleti és finanszírozási kockázatai: a működési és pénzügyi tőkeáttétel.
	<i>TE: A hallgató képes a tőkeáttétellel kapcsolatos számítások elvégzésére az MS Excelben.</i>
	Beruházási kockázatok elemzése érzékenységvizsgálattal és scenárióelemzéssel MS Excelben.
	<i>TE: A hallgató képes beruházások területén kockázatelemzési számítások elvégzésére MS Excelben.</i>
	A kockázatos érték számítása.
<i>TE: A hallgató képes a kockázatos értékkel kapcsolatos számítások elvégzésére az MS Excelben.</i>	
15.	Portfólió optimalizálás MS Excelben.
	<i>TE: A hallgató képes portfólió optimalizálásra az MS Excelben.</i>

	A banki ügyfél- és portfólióalapú hitelkockázat-kezelés. Hitelderivatívák és CDS felár számítása.
	<i>TE: A hallgató képes a hitelkockázatokhoz és azok fedezéséhez kapcsolódó feladatok megoldására.</i>
	Az árfolyam- és kamatláb-kockázat banki jövedelmezőségre gyakorolt hatása.
	<i>TE: A hallgató képes a piaci kockázatok banki jövedelmezőségre gyakorolt hatásának számszerűsítésére.</i>
	Árfolyam- és kamatláb-kockázat kezelése származékos és swap ügyletekkel.
	<i>TE: A hallgató képes származékos ügyletekkel kapcsolatos feladatok megoldására az MS Excelben.</i>
	Opciós és reálopciós ügyletek. A derivatív ügyletekben megjelenő kockázatok.
	<i>TE: A hallgató képes opciós ügyletekkel kapcsolatos feladatok megoldására az MS Excelben.</i>
	Monte Carlo szimuláció alkalmazása beruházások és derivatív ügyletek kockázatainak elemzéséhez.
	<i>TE: A hallgató képes kockázatelemzési számítások elvégzésére MS Excelben.</i>
	A VaR alapú ügyfélkockázat-kezelés kezelése befektetési szolgáltatóknál és brókertársaságoknál.
	<i>TE: A hallgató képes az ügyfélkockázatokhoz kapcsolódó feladatok megoldására.</i>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Az Európai Unió közösségi politikái			Kódja:	GT_ANGL503-17	
		angolul:	Policies of the European Union					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		specializáció választás			Kódja:			
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Tőkés Tibor			beosztása:	docens	
A kurzus célja								
<p>A kurzus célja, hogy áttekintést adjon az Európai Unió közös politikáiról, a közös politikák céljáról, tartalmáról, hatásköréről, különös tekintettel a gazdaságpolitikákra. A hallgatók betekintést nyernek az egyes szakpolitikákat jellemző döntési mechanizmusokba, a végrehajtás módjaiba.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika alapvető funkcióit, determinációit és céljait. A hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik az Európai Unió működésével kapcsolatban. - Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. - Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Kritikusan viszonyul saját, illetve a társai tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, társait is segíti ebben. - Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni. - Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Az elemzéseiért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. - Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-, gazdasági-, jogi környezet szakterületét érintő változásait. - A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi. - Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés: politikaalkotás az EU-ban; 2. Az EU intézményrendszere; 3. Az EU költségvetése, a politikák finanszírozása; 4. Belső piac; 5. A versenypolitika; 6. Gazdasági és monetáris együttműködés; 7. Regionális politika; 8. Közös agrárpolitika; 9. Közös kereskedelempolitika – külgazdasági kapcsolatrendszer, bővítési politika; 10. 								

Fejlesztési együttműködés – nemzetközi fejlesztéspolitika; 11. Bel- és igazságügyek; 12. Közös kül- és biztonságpolitika; 13. Válságkezelés;

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

- A tantermi előadásokat az oktató tartja.
- A kontaktórák keretében a hallgatók az egyénileg vagy csoportban feldolgozott adott szakpolitikai területekkel kapcsolatos cikkeket/témákat dolgoznak fel, bemutatják a többieknek, melyet közös vita követ.
- Az elégtelennél jobb jegy megszerzésének feltétele egy téma önálló feldolgozása, sikeres ZH dolgozat és a szemináriumi feladatok legalább elégséges szintű megoldása.

Értékelés

- Az, aki nem vesz részt egy téma feldolgozásában sem, nem teljesíti a szeminárium követelményeit, így számára elégtelennél jobb jegy nem adható.
- A téma- és cikkfeldolgozás, valamint a szemináriumi feladatok megoldása 50%-ot jelent a félévi jegyből.
- A félév zárthelyi dolgozattal zárul, ahol szintén 50% szerezhető. A végső értékelés a következő: 0-57% elégtelen (1), 58-68% elégséges (2), 69-78% közepes (3), 79-89% jó (4), 90-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

- Horváth Zoltán (2011): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-ORAC Kiadó, Budapest. ISBN: 978-963-258-129-3
- Fontaine, Pascal (2018): Európa 12 leckében. Európai Bizottság Kommunikációs Főigazgatóság, Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxemburg. ISBN 978-92-79-71571-6
- Kengyel Ákos (szerk.) (2020): Európai uniós politikák. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN 978 963 454 542 2 (megjelölt fejezetek)
- Európai Bizottság (2020): Az Európai Unió. A szervezet és tevékenységei. Európai Bizottság Kommunikációs Főigazgatóság, Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxemburg. ISBN 978-92-79-93614-2

Ajánlott szakirodalom:

- Baldwin, R - Wyplosz, Ch. (2020): The Economics of European Integration. 6th edition. London: McGraw-Hill Education. ISBN-13: 978-1526847218
- Bulmer, S. et al. (Eds.) (2020): Politics in the European Union - 5th edition. Oxford- New York: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-882063-5
- Halmi Péter (2020): Európai Gazdasági Integráció. Dialog Campus, Budapest. ISBN: 9786156020321
- Kende Tamás (szerk.)(2016): Bevezetés az Európai Unió politikáiba. Wolters Kluwer, Budapest. ISBN: 978 963 295 615 2. Elérhető: <https://mersz.hu/kiadvany/41/info>
- Kende Tamás – Szűcs Tamás – Jeney Petra (2018): Európai közjog és politika. Wolter Kluwer Hungary, Budapest
- Ódor Bálint – Horváth Zoltán (2010): Az Európai Unió szerződéses reformja - Az Unió Lisszabon után, HVG-ORAC Kiadó, Budapest. ISBN: 9789632581057
- Szabó Marcel – Lános Petra Lea – Gyeney Laura (2019): Uniós szakpolitikák. Pázmány Press, Budapest.
- Az EU hivatalos honlapja: Az Európai Unió szakpolitikai területei. http://europa.eu/european-union/topics_hu

Heti bontott tematika

1.	Politikaalkotás az EU-ban, az EU költségvetése, a politikák finanszírozása
----	--

	TE: A hallgató megismeri az uniós politikaalkotás alapvető ismérveit, az EU költségvetésének főbb számait és szerkezetét.
	Az EU intézményrendszere TE: A hallgató felfrissíti tudását az Unió intézményrendszeréről tanultakat illetően, és megismeri a legújabb változásokat.
	Belső piac és versenypolitika TE: A hallgató megismeri az egységes belső piac szabályozásának részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe. A hallgató megismeri az versenypolitika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe.
	Gazdasági és monetáris együttműködés TE: TE: A hallgató megismeri a gazdasági és monetáris uniós részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe.
3.	Közös kereskedelempolitika – külgazdasági kapcsolatrendszer, bővítési politika, fejlesztési együttműködés – nemzetközi fejlesztéspolitika TE: A hallgató megismeri a közös kereskedelempolitika, a külgazdasági kapcsolati rendszer, a fejlesztés és bővítési politika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe. A hallgató megismeri az bővítési politika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe.
	Közös kül- és biztonságpolitika, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség TE: A hallgató megismeri a közös kül- és biztonságpolitika és a bel- és igazságügyi politika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe. A hallgató megismeri az uniós fejlesztéspolitika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe.
	Regionális politika, közös agrárpolitika TE: A hallgató megismeri az uniós bel- és igazságügyi politika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe. A hallgató megismeri az uniós regionális politika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Vámeljárás - vámtechnika				Kódja:	GT_ANGL504-17	
	angolul:							
Felelős oktatási egység:		GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	1	Féléves	2			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Csapóné Dr. Riskó Tünde			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja:								
<p>A világgereskedelem dinamikusan növekszik, a globalizáció, a szabad kereskedelem hatására az árumozgások felgyorsultak. Hazánk EU csatlakozása óta egy vámunió tagja, amely az egész világra kiterjedő szabadkereskedelmi megállapodásokkal rendelkezik. Az export és import forgalom szabályozása EU Tanácsi és Bizottsági szinten valósul meg, a tagállamoknak csak szűk körben van lehetőségük szabályozásra. E szabályozási szint előnye, hogy az összes tagállamban azonos szabályok vonatkoznak e területre, gyakorlatilag – néhány kivételtől eltekintve – bárhol kezdeményezhető (vám)eljárás. E kurzus betekintést nyújt e szabályozások rejtjelmeibe.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Ismeri a vámeljárás szabályozását, az Európai Unió és Magyarország tekintetében. Képes eligazodni a területre vonatkozó szabályozásban. Ismeri a témával kapcsolatos aktuális szabályozást és rendeleteket, mind az Európai Unió mind Magyarország szintjén.								
<i>Képesség:</i>								
Képes felismerni a gazdasági, marketing és kereskedelmi problémákat, megoldásukat megtervezi, megvalósítja.								
<i>Attitűd:</i>								
Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A hallgatók számára 5 előadás megtartására kerül sor. A hallgatók az előadáson készített jegyzetük, a kiadott szakirodalmak, illetve az előadásokon kiadott anyagok segítségével készülhetnek fel a vizsgára.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Általános rendelkezések; Az áruforgalomra vonatkozó behozatali és kiviteli vám intézkedések; Vámtartozás és biztosítékok; Az Unió vámterületére beszállított áruk; A vámjogi státusra vonatkozó általános szabályok; Az áruk vámeljárás alá vonására vonatkozó általános szabályok; Az áruk ellenőrzésére vonatkozó általános szabályok; Az áruk átengedésére és az azokról történő rendelkezésre vonatkozó általános szabályok; Szabad forgalomba bocsátás; Behozatalivám-mentesség; Különleges eljárások; Az Unió vámterületéről kiszállított áruk; Elektronikus rendszerek, egyszerűsítések.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A hallgatók számára 5 előadás és 10 gyakorlati óra megtartására kerül sor tantermi oktatás keretében, vagy dékáni rendelkezés alapján e-learning rendszer (https://elearning.unideb.hu/) használatával, távoktatás keretében. A hallgatók jelenléte az e-learning rendszerben feltétlenül elvárt az előadások és a szemináriumok időpontjában.								
A hallgatók az előadáson készített jegyzetük, a kiadott szakirodalmak, illetve az előadásokon kiadott anyagok segítségével készülhetnek fel a vizsgára.								

Értékelés

Vizsgáztatásra írásbeli számonkéréssel, vagy dékáni döntés alapján e-learning rendszer (<https://elearning.unideb.hu/>) rendszeren keresztül kerül sor a vizsgaidőszakban. Jegymegajánlás nincs.

A kurzussal és a követelmények teljesítésével kapcsolatos kérdésekben a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, illetve a Gazdaságtudományi Kar kiegészítései, valamint a Debreceni Egyetem Etikai Kódexe az irányadók.

Kötelező szakirodalom:

Az Európai Parlament és a Tanács **952/2013/EU** rendelete.

A Bizottság (EU) **2015/2446** felhatalmazáson alapuló rendelete a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről.

A Bizottság (EU) **2015/2447** végrehajtási rendelete az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról.

2658/87/EGK rendelet a Közösségi Vámtarifáról

Ajánlott szakirodalom:

Heti bontott tematika	
1.	Általános rendelkezések
	TE*: A hallgató megismeri a tantárgy tematikáját, betekintést nyer az általános rendelkezésekbe.
1.	Az áruforgalomra vonatkozó behozatali és kiviteli vám intézkedések
	TE: A hallgató betekintést nyer az áruforgalomra vonatkozó behozatali és kiviteli vám intézkedésekbe
1.	Az áruforgalomra vonatkozó más intézkedések
	TE: A hallgató megismeri az áruforgalomra vonatkozó egyéb intézkedéseket
1.	Vámtartozás és biztosítékok
	TE: A hallgató megismeri a vámtartozást és biztosítékokat
1.	Az Unió vámterületére beszállított áruk
	TE: A hallgató ismeri és érti az Unió vámterületére beszállított árukra vonatkozó szabályokat
7.	A vámjogi státusra vonatkozó általános szabályok
	TE
2.	Az áruk vámeljárási alá vonására vonatkozó általános szabályok
	TE
2.	Az áruk ellenőrzésére vonatkozó általános szabályok
	TE
2.	Az áruk átengedésére és az azokról történő rendelkezésre vonatkozó általános szabályok
	TE
2.	Szabad forgalomba bocsátás
	TE
13.	Behozatalivám-mentesség
	TE
3.	Különleges eljárások
	TE
3.	Az Unió vámterületéről kiszállított áruk
	TE
3.	Elektronikus rendszerek, egyszerűsítések
	TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Regionális gazdaságtan				Kódja:	GT_ANGL507-17 GT_ANGLS507-17	
	angolul:	Regional Economics						
nemzetközi gazdálkodás								
Felelős oktatási egység:		Vidékfejlesztési és Regionális Gazdaságtani Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		G	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Pető Károly			beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>tisztában legyenek a táj-régió fogalmával, a gazdaság általános törvényszerűségei térbeni érvényesülésével, a térben létező gazdaság mozgástörvényeivel mikro- és makroszinten. Ezenkívül a regionális fejlődés erőforrásainak átrendeződésének a területi folyamatokra gyakorolt hatását megismerjék. a tantárgy célja, hogy bemutassa az Európai Unió regionális politikájának intézményrendszerét, az intézmények és a támogatási politika működését, valamint hogy megismertesse a Strukturális alapokat és a Kohéziós Alapot, valamint a nemzeti fejlesztési terveket</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.. - Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. - Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<ul style="list-style-type: none"> Regionális mikroökonómia Regionális makroökonómia A területi fejlődést meghatározó tényezők Területi egyenlőtlenségek Regionális politika 								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek
kooperatív oktatási módszerek, előadás, együttműködés, prezentáció, házi feladat
Értékelés
évközben az elkészített prezentáció leadása és védése (előadás) és zárthelyi dolgozat
Kötelező szakirodalom:
Káposzta József (2007): Regionális gazdaságtan. DE ATC AVK. Lengyel Imre-Rechnitzer János (2004): Regionális gazdaságtan. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs Kengyel Ákos (szerk.) (2020): Európai uniós politikák, Akadémiai Kiadó, Budapest
Ajánlott szakirodalom:
Kozma Gábor (2003): Regionális gazdaságtan. Kossuth Egyetemi Kiadó. Debrecen Simai M.–Gál P. (2000.): Új trendek és stratégiák a világgazdaságban. Vállalatok, államok, nemzetközi szervezetek. Akadémiai Kiadó, Budapest. Európai Unió hivatalos honlapja: http://europa.eu/european-union/index_hu

Heti bontott tematika	
1.	<p>Félévkezdés (követelmények, tartalom)</p> <p>A regionális tudomány tartalma és célja, táj, régió fogalmak</p> <p>A regionális gazdaságtan tárgya, regionális mikroökonómia alapkérdései</p> <p>Regionális makroökonómia, a tényezők szerepe a regionális gazdaságban</p> <p>A területi fejlődést meghatározó társadalmi tényezők</p> <p>A területi fejlődést meghatározó gazdasági tényezők</p> <p>A területi egyenlőtlenségek főbb összefüggései</p> <p>Az Európai Unió regionális politikája</p> <p>EUROPA 2020</p> <p>Partnerségi megállapodás tartalma, Operatív Programok 2014-2020</p> <p>Regionális politika 2014-2020</p> <p>Regionális politika 2021-2027</p> <p>TE: A hallgatók megismerik a tématerületet átfogóan befolyásoló folyamatokat, a szabályozás rendszerét, az alapvető szakkifejezéseket, a regionális tudomány meghatározó szereplőit és elméleteit.</p>
3.	<p>A hallgatói prezentációk előadása és értékelése</p> <p>TE: A hallgatók előadókészsége fejlődik, egyéni kutatómunkájuk során képessé válnak adott témához kapcsolódó információs összegyűjtésére, elemzésére, értelmezésére.</p>

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Speciális jogállású területek az EU-ban és Európában				Kódja:	GT_ANGL606-17	
	angolul:	Special territories in the EU and Europe						
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Sigér Fruzsina			beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A kurzus célja bemutatni az Európai Unió belüli kivételnek számító földrajzi területeket, melyekre nem érvényesek a szerződések bizonyos passzusai. A kurzus bemutatja az EU-hoz tartozó tengerentúli országokat és területeket, a távoli régiókat, az eme kategóriákba nem sorolható területeket, valamint a miniállamokat Európában, különös tekintettel a gazdasági szempontokra.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Ismeri és érti az uniós gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok funkcióit, determinációit és céljait. A hatékony munkavégzéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik az Európai Unió működésével kapcsolatban. - Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. 								
<i>Képesség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Követi és értelmezi a világgazdasági, uniós üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során. - A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. 								
<i>Attitűd:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Törekszik mások véleményét, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékeket (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is) a döntések során felelősen figyelembe venni. - Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is. - Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. 								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<ul style="list-style-type: none"> - Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. - Az elemzése, következtetése, döntéseiért felelősséget vállal. - Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. - A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi. - Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tengerentúli országok és területek (OCT) 2. Távoli régiók (OR) 3. Egyéb speciális jogállású területek Európában 4. Miniállamok Európában 								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

- A bevezető és átfogó jellegű témákat az oktató adja elő, majd a hallgatók aktív közreműködésével területeket/ eseteket dolgoznak fel.

Értékelés

- A félév írásbeli dolgozattal zárul.

- A végső értékelés a következő: 0-57% elégtelen (1), 58-68% elégséges (2), 69-78% közepes (3), 79-89% jó (4), 90-100% jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

1. Murray, Fiona (2012): The European Union and member state territories: A new legal framework under the EU treaties, Springer kiadó, kijelölt részek
2. Tengerentúli országok és területek az EU hivatalos honlapján:
http://ec.europa.eu/europeaid/regions/octs_en
https://eeas.europa.eu/diplomatic-network/overseas-countries-and-territories-octs_en
3. Távoli régiók az EU hivatalos honlapján:
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/outermost-regions/
4. ZÖLD KÖNYV Az Európai Unió, valamint a tengerentúli országok és területek közötti jövőbeni kapcsolatokról . SEC(2008) 2067
5. Musto, Stefan A. (1981): The Canary Islands and the EC - Options for Integration. Journal of Common Market Studies, Vol. 20. No. 2. pp. 115-138.
6. Armstrong, Harvey and Read, Robert (1995): Western European micro-states and EU autonomous regions: The advantages of size and sovereignty. World Development, Volume 23, Issue 7, Pages 1229-1245, part 1, 2 and 6
7. Armstrong, Harvey and Read, Robert (2000): Comparing the economic performance of dependent territories and sovereign micro-states. Economic Development and Cultural Change, Volume 48, Issue 2, Pages 285-306, part 1,2,4 and 6
8. Torello, Alessandro (2005): Kaliningrad, Adrift in Europe. SAIS Review Volume 25, Number 1, 139-141 oldal
9. Tachiaos, Antony-Emil N. (ed.): Mount Athos and the European Community. Institute for Balkan Studies, 1993, kijelölt részek
10. Dózsa, Dániel (2008): EU Relations with European Micro-States - Happily Ever after?. European Law Journal, Vol. 14, Issue 1

Ajánlott szakirodalom:

11. Pedersen, Torbjørn (2008): The Dynamics of Svalbard Diplomacy. Diplomacy & Statecraft, Vol. 19, Issue 2, pp. 236-262
12. Campione: Italy's Little Vegas. New York Times, 9/10/1989, p22
13. Vinokurov, Evgeny (2007): Kaliningrad: Enclaves and Economic Integration. Special Report. Brussels: Centre for European Policy Studies
14. Panke, Diana (2011): Microstates in Negotiations beyond the Nation-State: Malta, Cyprus and Luxembourg as Active and Successful Policy Shapers? International Negotiation Vol. 16 Issue 2, p297-317
15. A Brexit paradise: How Iceland's 'Project Fear' backfired. The Telegraph. 15 June 2016, <http://www.telegraph.co.uk/business/2016/03/09/from-bust-to-boom-is-iceland-a-brexitters-paradise/>
16. Buttigieg, Eugene (2004): Challenges Facing Malta in an Enlarged EU. Bank of Valletta Review, No. 29, Spring 2004
17. Nugent, Neill (2001): Small States and European Integration: The Case of Cyprus. Paper for the EUSA Biennial Conference, May, 2001
18. Tully, Shawn - Artymiak, Anna: This Pope means business. Fortune. 9/1/2014, Vol. 170 Issue 3, p66-78
19. Applying the EU Regulatory Framework in microstates. A report to the CYTA, EPT and Maltacom by Ovum and Indepen, June 2005

Hét	Téma	Tananyag
1.	Tengerentúli országok és területek (OCT) áttekintés	Murray 10. fej. ZÖLD KÖNYV
	Brit tengerentúli országok és területek	Murray 10. fej.
	Francia és holland tengerentúli országok és területek	Murray 10. fej.
	Távoli régiók (OR) áttekintés	Murray 9. fej.
	Francia távoli régiók (6db)	Murray 9. fej.
	Spanyol és portugál távoli régiók (3db)	Murray 9. fej.
2.	Egyéb speciális területek 1: Csatorna-szk, Man-sziget, City of London	Murray 13. fej.
	Egyéb speciális területek 2: Athos, Åland, Feröer-szk, Spitzbergák	Murray 12. és 13. fej. Tachiaos Pedersen
	Egyéb speciális területek 3: (enklávék) Kalinyingrád, Gibraltár, Ceuta és Melilla, Campione d'Italia	Murray 11. fej. Torello, Vinokurov Campione: Italy's Little Vegas
	Miniállamok áttekintés	Armstrong és Read (1995) Armstrong és Read (2000)
	Miniállamok 2: (EU tagok) Luxemburg, Málta, Ciprus	Murray 13. fej. Panke Nugent Buttigieg
	Miniállamok 3: Monaco, Andorra, Izland	Dózsa Brexit Paradise
Miniállamok 4: Liechtenstein, San Marino, Vatikán	Dózsa Tully és Artymiak	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Interkulturális kommunikáció				Kódja:	GT_ANGL506-17	
	angolul:	Intercultural Communication						
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti	0	Heti		gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde			beosztása	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja								
<p>az interkulturális kommunikáció és menedzsment sajátosságainak megértése és elsajátítása. A kurzus lehetőséget biztosít az elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására esettanulmányok feldolgozásán és elemzésén keresztül. A kurzus hozzájárul ahhoz, hogy a hallgató jobban megértse saját kultúráját, és nyitott legyen más országok és nemzetek kultúrája iránt.</p>								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
<p>Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközökkel. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait. Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább két idegen nyelven.</p>								
<i>Képesség:</i>								
<p>A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja. Megérti és használja szakterületének jellemző online és nyomtatott szakirodalmát magyar és idegen nyelven. Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi. Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel (mérnökökkel, külkereskedőkkel). Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. Képes középszintű szakmai idegennyelvtudása használatára.</p>								
<i>Attitűd:</i>								
<p>Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben. Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.</p>								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
<p>Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
<p>Bevezetés, alapfogalmak; A kultúra meghatározásai, lehetséges vizsgálati módjai; Kultúramodellek I-II-III.; Kommunikáció; Verbális és non-verbális kommunikáció nemzetközi környezetben; Nemzetközi üzleti etikett; A</p>								

globális menedzsment kulturális környezete; A LESCANT modell.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók az elméleti ismereteket gyakorlati példákon keresztül sajátítják el. A hallgatók tudományos cikkek és esettanulmányok feldolgozásán keresztül sajátítják el az ismereteket és fejlesztik kompetenciáikat.

Értékelés

-a tárgyfelelős oktató által megadott szempontrendszer alapján 1 egyéni beadandó határidőre (a zárthelyi dolgozat időpontja előtt legalább 1 héttel) való feltöltése az elearning portálra. A beadandóval szembeni tartalmi és formai követelmények az órán kerülnek ismertetésre és elérhetőek az elearning portálon is (Bevezető c. diasor).

- zárthelyi dolgozat

- **A végső értékelés:** 50% a beadandó értékelése + 50% a zárthelyi dolgozat értékelése

Kötelező szakirodalom:

- az órák diái, elearningre feltöltött tananyagok
- Csath Magdolna: Interkulturális menedzsment, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008. ISBN 978-963-19-6319-9
- Falkné dr. Bánó Klára: Kultúraközi kommunikáció, Perfekt Kiadó, Budapest, 2008 ISBN: 9789633947470
- Hidasi Judit (szerk.): Kultúrák@kontextusok. kommunikáció. Perfekt Kiadó, 2007 ISBN 9789633947173
- Hidasi Judit: Interkulturális kommunikáció. Scolar Kiadó, 2004 ISBN 9789632440699

Ajánlott szakirodalom:

- Hofmeister-Tóth Ágnes – Mitev Ariel Zoltán: Üzleti kommunikáció és tárgyalástechnika. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007 ISBN: 9789630585323
- Geert Hofstede – Gert Jan Hofstede: Kultúrák és szervezetek. Az elme szoftvere. McGraw-Hill, 2005 – VHE Kft, Pécs, 2008 ISBN 978-963-06-5897-3
- Heidrich Balázs: Szervezeti kultúra és interkulturális menedzsment, Human Telex Consulting, Budapest, 2001 ISBN 9630068532
- Jake Adelstein: Tokió Vice, HVG Kiadó Zrt., Budapest, 2010 ISBN: 9789633040157
- Konczos-Szombathelyi Márta: Kommunikáló kultúrák. L'Harmattan, Budapest, 2008 ISBN: 9789632361369
- Morita Akio: Made in Japan, Árkádia, Budapest, 1989 ISBN 963-307-128-3
- Roger E. Axtel: Gesztusok, ajánlott és tiltott testbeszéd a világ minden tájáról. Pécsi Direkt Kft. Alexandra Kiadója, 1997 ISBN 9633671949
- Róka Jolán – Sandra Hochel (szerk.): Interkulturális és nemzetközi kommunikáció a globalizálódó világban, Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Budapest, 2009 ISBN 978 963 7340 74 1
- Tóth Tamás: Nemzetközi marketing (2-3. fejezet). Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008 ISBN 978 963 05 8621 4
- David A. Victor: International Business Communication, Harper Collins Publishers, 1992 ISBN 0673460916, 9780673460912
- Lillian Chaney – Jeanette Martin: Intercultural Business Communication. Pearson, 2014 ISBN 13:978 1 292 03966 4
- Jean-Claude Usunier – Julie Lee: Marketing across cultures. Pearson, 2012 (Part 1: 1-97p) ISBN-13: 9780273757733
- Gerald Albaum – Edwin Duerr – Alexander Josiassen: International marketing and export management. Pearson, 2016 (Chapter 3: 127-161p) ISBN 13: 9781292016924
- S. Tamer Cavusgil – Gary Knight – John Riesenberger: International business: The new realities, Global edition. Pearson, 2016 (Part 2/3: 84-113p) ISBN 13: 978 1 292 15283 7
- Stuart Wall- Sonal Minocha – Bronwer Rees: International business. Pearson, 2015 (Chapter 5: 159-188p) ISBN 13: 978-1292016689

Féléves bontott tematika	
1.hét	<p>Bevezetés, a követelmények ismertetése; Kultúra; Kultúraelméletek, kultúramodellek I-II-III.; Nonverbális kommunikáció, Kultúra - verbális kommunikáció; Nemzetközi üzleti etikett; A globális menedzsment kulturális környezete; LESCANT modell</p> <p>TE: A hallgatók megismerik</p> <ul style="list-style-type: none"> • a tantárgyi tematikát és a követelményrendszert. • és értik a kultúra jelentőségét nemzetközi környezetben. • és értik a kultúrák értelmezésének, kategorizálásának különböző elméleteit, modelljeit. Képesek a modellek és elméletek közötti ellentétek, illetve összefüggések felismerésére és az egyes modellek alkalmazására. • és értik a kommunikáció alapjait. Ismerik a nemzetközi környezetben dolgozó munkavállalókat érintő kommunikációs problémákat és megoldási lehetőségeit. • és értik a kultúra és kommunikáció jelentőségét a nemzetközi környezetben. Tudatosabban kommunikálnak nemzetközi környezetben. Különösen figyelnek a non-verbális kommunikáció jelentőségére. • és értik a nemzetközi környezet jelentette kihívásokat, a félév során megszerzett ismeretekre támaszkodva képesek tárgyalni, problémákat megoldani. • a nemzetközi üzleti etiketre és protokollra vonatkozó legfontosabb szabályokat és képesek azok alkalmazására is. • és értik a LESCANT modellt és annak jelentőségét a kultúrák közötti kommunikációban.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Matematika kritériumtárgy				Kódja:	GT_AMATKRL-17	
	angolul:	Mathematics Criterion course						
Felelős oktatási egység:		Módszertani és Üzleti Digitalizáció Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus	Óraszámok					Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali						Gyakorlati jegy	1	Magyar
Levelező	x	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Vincze Szilvia			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Dr. Kézi Csaba Gábor			beosztása:	egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A kurzus célja, hogy a hallgatók átismételjék a középiskolai matematika legfontosabb témaköreit, továbbá megismerjék azokat a matematikai alapfogalmakat, amelyeket a későbbi tanulmányaik során használni fognak. A hallgatók a gyakorlatokon a megadott témákhoz kapcsolódóan szerezhetnek jártasságot az egyes témakörökhöz kapcsolódó feladatok megoldásában.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Információgyűjtési, elemzési és probléma-megoldási módszerek ismerete</i> - <i>Megtanulják azokat az alapvető matematikai összefüggéseket, melyek szükségesek a közgazdasági ismeretek elsajátításához és a statisztikai elemzési módszerekhez.</i> 								
Képesség:								
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Megszerzett matematikai alapismeretei révén képes szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozására</i> - <i>Képes a szakterületén fellépő problémák megoldásához szükséges matematikai alapismeretek hasznosítására</i> 								
Attitűd:								
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Érzékeny a szakterületével kapcsolatosan felmerülő problémákra, törekszik azok megelőzésére, elemzésére és integrált szemléletű megoldására, azok valódi kiváltó okainak megismerését követően</i> - <i>Törekszik arra, hogy a problémákat konstruktívan, kezdeményezően, lehetőleg a gazdálkodókkal, a lakossággal, a természetvédelmi és más szakmai szervezetekkel, a döntéshozókkal és a tudományos élet képviselőivel együttműködésben oldja meg</i> 								
Autonómia és felelősség:								
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Döntéseikért felelősséget vállal</i> - <i>Véleményét önállóan, szakmai megalapozottsággal fogalmazza meg</i> - <i>Szakmai kommunikációjába felelősen képviseli szakmai meggyőződését</i> 								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A középiskolában tanult fontosabb témakörök (halmazok, egyváltozós valós értékű függvények, egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek, szöveges feladatok, számtani és mértani sorozatok, elemi sík- és térgeometria) átismétlése és az egyetemi matematika tananyag néhány fejezetének gyakorlása (differenciálszámítás és alkalmazásai).								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Gyakorlat; magyarázat; megbeszélés; strukturálás; kérdés; visszacsatolás, a tanulók teljesítményének értékelése; szemléltetés; házi feladat								
Értékelés								
A félév teljesítéséhez a gyakorlatokon való aktív részvétel szükséges (gyakorlatokon legfeljebb 3 hiányzás engedhető meg). A félév során két zárthelyi dolgozatot írunk (előreláthatóan a 8. és a 13. héten), ezek megírása kötelező.								
A két zárthelyi dolgozat alapján történik a gyakorlati jegy megállapítása az alábbiak szerint (az összpontszámra								

vonatköztatva):

60-69% elégséges (2)

70-79% közepes (3)

80-89% jó (4)

90-100% jeles (5).

Akinek ez nem sikerül, a vizsgaidőszakban lesz lehetősége javításra a Tanulmányi és vizsgaszabályzatban foglaltaknak megfelelően.

Kötelező szakirodalom:

- Bíró Fatime - Vincze Szilvia: A gazdasági matematika alapjai, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2012.
- Vincze Szilvia: Gazdasági matematika I, Előadáskövető ppt-k.
- Kézi Csaba: Példatár a középszintű matematikaérettségihez, Pedellus Kiadó, 2020.
- Kézi Csaba: Példatár az emelt szintű matematikaérettségihez, Pedellus Kiadó, 2020.

Ajánlott szakirodalom:

- Sydsaeter - Hammond: Matematika közgazdászoknak, Aula Kiadó, 1998.
- Denkinger Géza – Gyurkó Lajos: Analízis gyakorlatok, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1999.
- Bárczy Barnabás: Differenciálszámítás, Bolyai könyvek.
- Kézi Csaba – Szanyi Gyöngyi: Matematika alap-, közép-, és emelt szinten, elektronikus jegyzet, 2018.

Konzultációkra bontott tematika	
1.	Halmazok, műveletek halmazokkal, nevezetes számhalmazok. TE* Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése.
3.	Egyváltozós valós értékű függvények tulajdonságai. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése.
5.	Elemi függvények ábrázolása és jellemzése, függvénytranszformációk. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése. Függvényekkel kapcsolatos alkalmazásorientált feladatok megoldása.
7.	Algebrai egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése. Algebrai azonosságok alkalmazása az egyenletekben és egyenlőtlenségekben.
9.	Egyenletrendszerek megoldása. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése. Azonosságok alkalmazása, egyenletrendszerek megoldási módszerei.
10.	Egyenlettel és egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése. Gazdasági alkalmazások.
11.	Számítási és mértani sorozatok, sorozatok alkalmazásai gazdasági feladatokban. TE Olyan feladatok megoldásában való jártasság, amelyek a mindennapokban is megjelennek (kamatos kamat, törlesztőrészlet, gyűjtőjárdék).
12.	Elemi sík- és térgeometriai feladatok. TE Középiskolai ismeretek összefoglalása és ismételése.
13.	Kombinatorikai alapok. TE Kombinatorikai feladatok megoldása. Kombinatorikai feladatok alkalmazása.
14.	Valószínűségszámítás. TE Valószínűségszámítás a gyakorlatban.

*TE tanulási eredmények